

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, ὦ¹ 1

Θεόφιλε,² ὃν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν,

ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος³ τοῖς ἀποστόλοις διὰ 2

πνεύματος ἁγίου οὗς ἐξελέξατο,⁴ ἀνελήφθη·⁵ οἷς καὶ 3

παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν

πολλοῖς τεκμηρίοις,⁶ δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα⁷

ὀπτανόμενος⁸ αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας

τοῦ θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος⁹ παρήγγειλεν αὐτοῖς 4

ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹⁰ ἀλλὰ περιμένειν¹¹

τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, "Ἦν ἠκούσατέ μου: ὅτι 5

Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ

βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς

ταύτας ἡμέρας.

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ὀπτάνομαι, appear, am seen. ⁹ συναλιζομαι, assemble, gather together. ¹⁰ χωρίζω, separate, depart. ¹¹ περιμένω, wait for.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, 6

Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις¹ τὴν

βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ 7

ὑμῶν ἐστὶν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ

ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν, 8

ἐπελθόντος² τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ

ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πάσῃ

τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ,³ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 9

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλέπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,⁴ καὶ

νεφέλῃ⁵ ὑπέλαβεν⁶ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 10

Καὶ ὡς ἀτενίζοντες⁷ ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν,

πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο

παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῇτι⁸ λευκῇ,⁹ οἱ καὶ εἶπον, 11

Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,¹⁰ τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες¹¹ εἰς

τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς¹² ἀφ'

ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον¹³

¹ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ² ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ³ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁵ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ⁶ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁸ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ⁹ λευκός, white, bright. ¹⁰ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹¹ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹² ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹³ τρόπος, ου, ὁ, manner, way.

ἐθεάσασθε¹ αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ ὄρους τοῦ 12

καλουμένου Ἑλαιῶνος,² ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ,

σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς 13

τὸ ὑπερῶν³ οὗ⁴ ἦσαν καταμένοντες,⁵ ὃ τε Πέτρος καὶ

Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,⁶ Φίλιππος καὶ

Θωμᾶς,⁷ Βαρθολομαῖος⁸ καὶ Ματθαῖος,⁹ Ἰάκωβος

Ἀλφαίου¹⁰ καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής,¹¹ καὶ Ἰούδας

Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες¹² 14

ὁμοθυμαδόν¹³ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει,¹⁴ σὺν

γυναιξίν καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς

ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

¹ θεάομαι, look at, behold. ² ἐλαιῶν, ὄνος, ὁ, olive grove, olive orchard. ³ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs.

⁴ οὗ, where, when. ⁵ καταμένω, stay, live. ⁶ Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ⁷ Θωμᾶς, ᾱ, ὁ, Thomas. ⁸ Βαρθολομαῖος, ου, ὁ,

Bartholomew. ⁹ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ¹⁰ Ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ¹¹ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ¹²

προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁴ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ 15

τῶν μαθητῶν εἶπεν – ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ

αὐτὸ ὡς ἑκατὸν¹ εἴκοσι² – Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει 16

πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν³ τὸ

πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα, τοῦ

γενομένου ὁδηγοῦ⁴ τοῖς συλλαβοῦσιν⁵ τὸν Ἰησοῦν. 17

Ὅτι κατηριθμημένος⁶ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν⁷ τὸν

κληρὸν⁸ τῆς διακονίας ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν 18

ἐκτήσατο⁹ χωρίον¹⁰ ἐκ μισθοῦ¹¹ τῆς ἀδικίας,¹² καὶ

πρηνὴς¹³ γενόμενος ἐλάκησεν¹⁴ μέσος, καὶ ἐξεχύθη¹⁵

πάντα τὰ σπλάγχνα¹⁶ αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν¹⁷ ἐγένετο 19

πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι

τὸ χωρίον¹⁰ ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ¹⁸ αὐτῶν

Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν, χωρίον¹⁰ αἵματος – 20

Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ¹⁹ Ψαλμῶν,²⁰ Γενηθήτω ἡ

¹ ἑκατόν, hundred, 100. ² εἴκοσι, twenty, 20. ³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁴ ὁδηγός, οὗ, ὁ, leader, guide. ⁵ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁶ καταριθμέω, count, number among. ⁷ λαγχάνω, chose by lot, receive. ⁸ κληρὸς, οὗ, ὁ, lot, portion. ⁹ κτάομαι, acquire, win. ¹⁰ χωρίον, οὗ, τό, place, field. ¹¹ μισθός, οὗ, ὁ, wages, reward. ¹² ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹³ πρηνής, forward, prostrate. ¹⁴ λάσκω, burst asunder with a loud noise. ¹⁵ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁶ σπλάγχνα, ὡν, τά, bowels, compassion. ¹⁷ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁸ διάλεκτος, οὗ, ἡ, speech, language. ¹⁹ βιβλος, οὗ, ἡ, book, scroll. ²⁰ ψαλμός, οὗ, ὁ, song of praise, psalm.

ἐπαυλις¹ αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν
αὐτῇ· καί, Τὴν ἐπισκοπὴν² αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ 21
οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν
ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, 22
ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος³ Ἰωάννου, ἕως τῆς
ἡμέρας ἣς ἀνελήφθη⁴ ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς
ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἓνα τούτων. 23
Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν,⁵
ὃς ἐπεκλήθη Ἰούστος,⁶ καὶ Ματθίαν.⁷ Καὶ 24
προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε καρδιογνώστα⁸
πάντων, ἀνάδειξον⁹ ὃν ἐξελέξω,¹⁰ ἐκ τούτων τῶν δύο
ἓνα λαβεῖν τὸν κλῆρον¹¹ τῆς διακονίας ταύτης καὶ 25
ἀποστολῆς,¹² ἐξ ἧς παρέβη¹³ Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς
τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν κλήρους¹¹ αὐτῶν, καὶ 26
ἔπεσεν ὁ κλῆρος¹¹ ἐπὶ Ματθίαν,⁷ καὶ
συγκατεψηφίσθη¹⁴ μετὰ τῶν ἑνδεκα¹⁵ ἀποστόλων.

¹ ἐπαυλις, εως, ἡ, homestead, residence. ² ἐπισκοπή, ἡς, ἡ, visitation, overseeing. ³ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁴ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁵ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ⁶ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ⁷ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ⁸ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ⁹ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ¹⁰ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹¹ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹² ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ¹³ παραβαίνω, go aside, transgress. ¹⁴ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ¹⁵ ἑνδεκα, eleven, 11.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι¹ τὴν ἡμέραν τῆς 2

Πεντηκοστῆς,² ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν³ ἐπὶ τὸ

αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω⁴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος⁵ ὥσπερ 2

φερομένης πνοῆς⁶ βιαίας,⁷ καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν

οἶκον οὗ⁸ ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς 3

διαμεριζόμεναι⁹ γλῶσσαι ὥσει¹⁰ πυρός, ἐκάθισέν τε

ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν¹¹ ἅπαντες 4

πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις

γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς

ἀποφθέγγεσθαι.¹²

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες 5

εὐλαβεῖς,¹³ ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. 6

Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθεν τὸ πλῆθος

καὶ συνεχύθη,¹⁴ ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ

διαλέκτῳ¹⁵ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο¹⁶ δὲ πάντες 7

¹ συμπληρώ, fulfill, be swamped. ² πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind.

⁴ ἄφνω, suddenly. ⁵ ἦχος, οὐς, ὁ, noise, sound. ⁶ πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ⁷ βίαιος, violent, forcible. ⁸ οὗ, where, when. ⁹ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁰ ὥσει, like, about. ¹¹ πλήθω, fill. ¹² ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹³ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹⁴ συγχέω, confuse, confound. ¹⁵ διάλεκτος, οὐ, ἡ, speech, language. ¹⁶ ἐξίστημι, amaze, be amazed.

καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοῦ
 πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;¹ Καὶ πῶς 8
 ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ² ἡμῶν ἐν ᾗ
 ἐγεννήθημεν; Πάρθοι³ καὶ Μῆδοι⁴ καὶ Ἑλαμίται,⁵ καὶ 9
 οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν,⁶ Ἰουδαίαν τε καὶ
 Καππαδοκίαν,⁷ Πόντον⁸ καὶ τὴν Ἀσίαν,⁹ Φρυγίαν¹⁰ 10
 τε καὶ Παμφυλίαν,¹¹ Αἴγυπτον¹² καὶ τὰ μέρη τῆς
 Λιβύης¹³ τῆς κατὰ Κυρήνην,¹⁴ καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες¹⁵
 Ῥωμαῖοι,¹⁶ Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,¹⁷ Κρήτες¹⁸ καὶ 11
 Ἀραβες,¹⁹ ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς
 ἡμετέραις²⁰ γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα²¹ τοῦ θεοῦ. 12
 Ἐξίσταντο²² δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,²³ ἄλλος πρὸς
 ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἕτεροι δὲ 13
 χλευάζοντες²⁴ ἔλεγον ὅτι Γλεῦκος²⁵ μεμεστωμένοι²⁶

¹ Γαλιλαῖος, Galilean. ² διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ³ Πάρθος, ἡ, Parthian. ⁴ Μῆδος, ου, ὁ, Mede. ⁵ Ἑλαμίτης, ου, ὁ, Elamites, Elamite. ⁶ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ⁷ Καππαδοκία, ας, ἡ, Cappadocia. ⁸ πόντος, ου, ὁ, sea, Pontus. ⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁰ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹³ Λιβύη, ης, ἡ, Libya, Africa. ¹⁴ Κυρήνη, ης, ἡ, Cyrene. ¹⁵ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ¹⁶ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁷ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ¹⁸ Κρής, ητός, ὁ, Cretan. ¹⁹ Ἀραβί, βος, ὁ, Arab, Arabian. ²⁰ ἡμέτερος, our, our own. ²¹ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ²² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²³ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ²⁴ χλευάζω, mock, scoff. ²⁵ γλεῦκος, ους, τό, sweet new wine, sweet wine. ²⁶ μεστόω, fill.

είσιν.

Σταθείς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,¹ ἐπῆρεν² τὴν φωνὴν 14
 αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγγετο³ αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι,
 καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν
 γνωστὸν⁴ ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε⁵ τὰ ῥήματά μου. Οὐ 15
 γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε,⁶ οὗτοι μεθύουσιν:⁷ ἔστιν
 γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ 16
 εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς 17
 ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ⁸ ἀπὸ τοῦ
 πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ
 προφητεύουσιν⁹ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες¹⁰
 ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι¹¹ ὑμῶν ὀράσεις¹² ὄψονται, καὶ
 οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια¹³ ἐνυπνιασθήσονται:¹⁴ 18
 καί γε¹⁵ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας¹⁶ μου
 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ⁸ ἀπὸ τοῦ πνεύματός

¹ ἑνδεκα, eleven, 11. ² ἐπαίρω, lift up, raise. ³ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ⁴ γνωστός, known, acquaintance. ⁵ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ⁶ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ⁷ μεθύω, be drunken, am drunk. ⁸ ἐκχέω, pour out, shed. ⁹ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁰ θυγάτηρ, τρως, ἡ, daughter. ¹¹ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ¹² ὄρασις, εως, ἡ, vision, appearance. ¹³ ἐνύπνιον, ου, τό, dream, vision. ¹⁴ ἐνυπνιάζομαι, dream. ¹⁵ γέ, indeed, at least. ¹⁶ δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman.

μου, καὶ προφητεύουσιν.¹ Καὶ δώσω τέρατα² ἐν τῷ 19

οὐρανῷ ἄνω,³ καὶ σημεία ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,⁴ αἷμα καὶ

πῦρ καὶ ἀτμίδα⁵ καπνοῦ·⁶ ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται⁷ 20

εἰς σκοτός, καὶ ἡ σελήνη⁸ εἰς αἷμα, πρὶν⁹ ἢ ἔλθεῖν τὴν

ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ·¹⁰ καὶ ἔσται, 21

πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. 22

Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹¹ ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους:

Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,¹² ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ

ἀποδεδειγμένον¹³ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν² καὶ

σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν,

καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ ὠρισμένῃ¹⁴ βουλῇ¹⁵ 23

καὶ προγνώσει¹⁶ τοῦ θεοῦ ἑκδοτον¹⁷ λαβόντες, διὰ

χειρῶν ἀνόμων¹⁸ προσπήξαντες¹⁹ ἀνείλετε·²⁰ ὃν ὁ θεὸς 24

ἀνέστησεν, λύσας τὰς ὠδῖνας²¹ τοῦ θανάτου, καθότι²²

οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ 25

¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ³ ἄνω, up, above. ⁴ κάτω, down, below. ⁵ ἀτμίς, ἴδος, ἡ, vapor, breath. ⁶ καπνός, οὔ, ὁ, smoke. ⁷ μεταστρέφω, change, turn (about). ⁸ σελήνη, ἡς, ἡ, moon. ⁹ πρὶν, before, formerly. ¹⁰ ἐπιφανής, splendid, glorious. ¹¹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹² Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹³ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹⁴ ἐρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁵ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁶ πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ¹⁷ ἑκδοτος, given up, delivered up. ¹⁸ ἄνομος, lawless, without law. ¹⁹ προσπήγνυμι, fasten to (a cross), fasten to. ²⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ²¹ ὠδίν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ²² καθότι, according as, because.

γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, Προωρώμην¹ τὸν κύριον ἐνώπιόν
 μου διὰ παντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ
 σαλευθῶ·² διὰ τοῦτο εὐφράνθη³ ἡ καρδιά μου, καὶ 26
 ἠγαλλιάσατο⁴ ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου
 κατασκηνώσει⁵ ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις⁶ τὴν 27
 ψυχὴν μου εἰς Ἄδου,⁷ οὐδὲ δώσεις τὸν ὀσὶόν⁸ σου ἰδεῖν
 διαφθοράν.⁹ Ἐγνώρισάς¹⁰ μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις 28
 με εὐφροσύνης¹¹ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες 29
 ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ
 τοῦ πατριάρχου¹² Δαυίδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν¹³ καὶ
 ἐτάφη,¹⁴ καὶ τὸ μνήμα¹⁵ αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς
 ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς 30
 ὅτι ὄρκω¹⁶ ὤμοσεν¹⁷ αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς
 ὀσφύος¹⁸ αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν
 χριστόν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προϊδὼν¹ 31
 ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ

¹ προωράω, see before, foresee. ² σαλεύω, shake, excite. ³ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ⁴ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ⁵ κατασκηνώω, cause to dwell, settle. ⁶ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ⁷ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ⁸ ὀσιος, righteous, pious. ⁹ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ¹⁰ γνωρίζω, make known, declare. ¹¹ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ¹² πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ¹³ τελευτάω, die, end. ¹⁴ θάπτω, bury. ¹⁵ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ¹⁶ ὄρκος, ου, ὁ, oath. ¹⁷ ὀμνύω, swear, take an oath. ¹⁸ ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip.

κατελείφθη¹ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς Ἅδου,² οὐδὲ ἡ σὰρξ
αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.³ Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν 32
ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. 33
Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,⁴ τὴν τε ἐπαγγελίαν
τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν
τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ 34
Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός, Εἵπεν
ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν 35
θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον⁶ τῶν ποδῶν σου. 36
Ἀσφαλῶς⁷ οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ
κύριον καὶ χριστὸν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν
Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν⁸ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς 37
τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί
ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς 38
αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος

¹ καταλείπω, leave, leave behind. ² Ἅδης, ου, ὁ, Hades. ³ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ⁴ ὑψώω, lift up, exalt. ⁵ ἐκχέω, pour out, shed. ⁶ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ⁷ ἀσφαλῶς, safely, securely. ⁸ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed.

ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν¹
 ἁμαρτιῶν, καὶ λήψετε τὴν δωρεάν² τοῦ ἁγίου
 πνεύματος. Ὅτι γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς 39
 τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,³ ὅσους ἂν
 προσκαλέσθαι⁴ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε 40
 λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο⁵ καὶ παρεκάλει λέγων,
 Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς⁶ ταύτης. Οἱ μὲν 41
 οὖν ἁσμένως⁷ ἀποδεξάμενοι⁸ τὸν λόγον αὐτοῦ
 ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν⁹ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ψυχαὶ ὡσεὶ¹⁰ τρισχίλια.¹¹ Ἦσαν δὲ 42
 προσκαρτεροῦντες¹² τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ
 κοινωνίᾳ,¹³ καὶ τῇ κλάσει¹⁴ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς
 προσευχαῖς.

¹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ² δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ³ μακρός, long, far distant. ⁴ προσκαλέω, summon. ⁵ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁶ σκολιός, crooked, unscrupulous. ⁷ ἁσμένως, gladly, joyfully. ⁸ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁹ προστίθωμι, add, add to. ¹⁰ ὡσεὶ, like, about. ¹¹ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ¹² προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹³ κοινωνία, ἄς, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁴ κλάσις, εως, ἡ, breaking, fracturing.

Ἐγένετο δὲ πάση ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα¹ καὶ 43
 σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο. Πάντες δὲ οἱ 44
 πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά,
 καὶ τὰ κτήματα³ καὶ τὰς ὑπάρξεις⁴ ἐπίπρασκον,⁵ καὶ 45
 διεμέριζον⁶ αὐτὰ πᾶσιν, καθότι⁷ ἂν τις χρειάν εἶχεν. 46
 Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες⁸ ὁμοθυμαδὸν⁹ ἐν
 τῷ ἱερῷ, κλῶντές¹⁰ τε κατ' οἶκον ἄρτον,
 μετελάμβανον¹¹ τροφῆς¹² ἐν ἀγαλλιάσει¹³ καὶ
 ἀφελότητι¹⁴ καρδίας, αἰνοῦντες¹⁵ τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες 47
 χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει¹⁶
 τοὺς σφωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ 3
 ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην.¹⁷ Καί 2
 τις ἀνὴρ χωλὸς¹⁸ ἐκ κοιλίας¹⁹ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων
 ἐβαστάζετο:²⁰ ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν

¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ² κοινός, common, unclean. ³ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ⁴ ὑπαρξίς, εως, ἡ, existence, subsistence. ⁵ πιπράσκω, sell. ⁶ διαμερίζω, divide, distribute. ⁷ καθότι, according as, because. ⁸ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁰ κλᾶω, break. ¹¹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹² τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹³ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ¹⁴ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ¹⁵ αἰνέω, praise. ¹⁶ προστίθηναι, add, add to. ¹⁷ ἐνατος, ninth. ¹⁸ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹⁹ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ²⁰ βαστάζω, bear, carry.

τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,¹ τοῦ αἰτεῖν
 ἐλεημοσύνην² παρὰ τῶν εἰσπορευομένων³ εἰς τὸ ἱερόν.
 Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσεῖναι⁴ 3
 εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην.² Ἀτενίσας⁵ δὲ 4
 Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον εἰς
 ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπέιχεν⁶ αὐτοῖς, προσδοκῶν⁷ τι παρ' 5
 αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον⁸ καὶ 6
 χρυσίον⁹ οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι.
 Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁰
 ἔγειραι καὶ περιπάτει. Καὶ πιάσας¹¹ αὐτὸν τῆς δεξιᾶς 7
 χειρὸς ἤγειρεν· παραχρῆμα¹² δὲ ἐστερεώθησαν¹³ αὐτοῦ
 αἱ βάσεις¹⁴ καὶ τὰ σφυρά.¹⁵ Καὶ ἐξαλλόμενος¹⁶ ἔστη 8
 καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν,
 περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος¹⁷ καὶ αἰνῶν¹⁸ τὸν θεόν. Καὶ 9
 εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα¹⁸
 τὸν θεόν· ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς 10

¹ ὦραιος, beautiful, fair. ² ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ³ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁴ εἰσεῖμι, enter, go in. ⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁶ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ⁷ προσδοκάω, wait for, look for. ⁸ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁹ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁰ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹¹ πιάζω, take, lay hold of. ¹² παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹³ στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁴ βάσις, εως, ἡ, foot. ¹⁵ σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ¹⁶ ἐξάλλομαι, leap up. ¹⁷ ἄλλομαι, leap, spring up. ¹⁸ αἰνέω, praise.

τὴν ἐλεημοσύνην¹ καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ² πύλῃ³
 τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν⁴ θάμβους⁵ καὶ ἐκστάσεως⁶
 ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι⁷ αὐτῷ.

Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος⁸ χωλοῦ⁹ τὸν Πέτρον καὶ 11
 Ἰωάννην, συνέδραμεν¹⁰ πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ
 στοᾷ¹¹ τῇ καλουμένῃ Σολομώντος,¹² ἔκθαμβοι.¹³ 12
 Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες
 Ἰσραηλῖται,¹⁴ τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί
 ἀτενίζετε,¹⁵ ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ¹⁶ πεποιηκόσιν
 τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ 13
 Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν
 παῖδα¹⁷ αὐτοῦ Ἰησοῦν· ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ
 ἡρνήσασθε αὐτόν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου,
 κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ 14
 δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ἡτήσασθε ἄνδρα φονέα¹⁸

¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ² ὦρατος, beautiful, fair. ³ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁴ πλήθω, fill. ⁵ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ⁶ ἐκστάσις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁷ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁸ ἰάομαι, heal. ⁹ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹⁰ συντρέχω, run together, go with. ¹¹ στοά, ᾶς, ἡ, portico, colonnade. ¹² Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ¹³ ἔκθαμβος, utterly astonished, full of amazement. ¹⁴ Ἰσραηλῖτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁶ εὐσέβεια, ας, ἡ, godliness, piety. ¹⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁸ φονεὺς, ἐως, ὁ, murderer.

χαρισθῆναι¹ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγόν² τῆς ζωῆς 15
 ἀπεκτείνετε: ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς
 μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος 16
 αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε ἐστερέωσεν³ τὸ
 ὄνομα αὐτοῦ: καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ
 τὴν ὀλοκληρίαν⁴ ταύτην ἀπέναντι⁵ πάντων ὑμῶν. Καὶ 17
 νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν⁶ ἐπράξατε,
 ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς ἃ 18
 προκατήγγειλεν⁷ διὰ στόματος πάντων τῶν
 προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν χριστόν, ἐπλήρωσεν
 οὕτως.⁸ Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ 19
 ἐξαλειφθῆναι⁹ ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν
 καιροὶ ἀναψύξεως¹⁰ ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ 20
 ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον¹¹ ὑμῖν χριστόν
 Ἰησοῦν: ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων 21
 ἀποκαταστάσεως¹² πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ

¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ² ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ³ στερεόω, make firm, strengthen. ⁴ ὀλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ⁵ ἀπέναντι, over against, before. ⁶ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ⁷ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁸ οὕτως, thus, so. ⁹ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ¹⁰ ἀνάψυξις, εως, ἡ, recovery of breath, refreshing. ¹¹ προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹² ἀποκατάστασις, εως, ἡ, restoration, restitution.

στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ’
αιῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι 22
Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν
ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ: αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα
ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχή, 23
ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου,
ἐξολοθρευθήσεται¹ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ 24
προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,² ὅσοι
ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν³ τὰς ἡμέρας ταύτας. 25
Ἵμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἥς
διέθετο⁴ ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς
Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται⁵
πᾶσαι αἱ πατριάι⁶ τῆς γῆς. Ἵμῖν πρῶτον ὁ θεός, 26
ἀναστήσας τὸν παῖδα⁷ αὐτοῦ Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν
αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν⁸ ἕκαστον
ἀπὸ τῶν πονηριῶν⁹ ὑμῶν.

¹ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ² καθεξῆς, successively, in order. ³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly.

⁴ διατίθεμαι, appoint, make. ⁵ ἐνευλογέω, bless. ⁶ πατριά, ἄς, ἡ, lineage, family. ⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁸ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ⁹ πονηρία, ἄς, ἡ, iniquity, wickedness.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν¹ αὐτοῖς 4

οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς² τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ

Σαδδουκαῖοι,³ διαπονούμενοι⁴ διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς 2

τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν⁵ ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν

ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον⁶ αὐτοῖς τὰς 3

χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν⁷ εἰς τὴν αὔριον·⁸ ἦν γὰρ

ἑσπέρα⁹ ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον 4

ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς¹⁰ τῶν ἀνδρῶν ὥσει

χιλιάδες¹² πέντε.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον⁸ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς 5

ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς

Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἄνναν¹³ τὸν ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,¹⁴ 6

καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,¹⁵ καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ

γένους¹⁶ ἀρχιερατικοῦ.¹⁷ Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν 7

μέσῳ ἐπυνθάνοντο,¹⁸ Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ³ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁴ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁷ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ⁸ αὔριον, tomorrow. ⁹ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ¹⁰ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ¹¹ ὥσει, like, about. ¹² χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ¹³ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ¹⁴ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ¹⁵ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ¹⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁷ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly. ¹⁸ πυνθάνομαι, inquire, ask.

ὄνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος 8
πλησθεῖς¹ πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς,
Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, εἰ 9
ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα² ἐπὶ εὐεργεσίᾳ³
ἀνθρώπου ἀσθενοῦς,⁴ ἐν τίνι οὗτος σέσωσται: 10
γνωστὸν⁵ ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ,
ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,⁶ ὃν
ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν
τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.⁷ Οὗτός 11
ἐστὶν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς⁸ ὑφ' ὑμῶν τῶν
οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.⁹ Καὶ 12
οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία: οὔτε γὰρ ὀνομά
ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ
σωθῆναι ἡμᾶς.

¹ πλήθω, fill. ² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ³ εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ⁴ ἀσθενής, weak, infirm.

⁵ γνωστός, known, acquaintance. ⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁷ ὑγιής, whole, healthy. ⁸ ἐξουθενέω, despise, ignore. ⁹ γωνία, ας, ἡ, angle, corner.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, 13

καὶ καταλαβόμενοι¹ ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοι² εἰσιν

καὶ ἰδιῶται,³ ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι

σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν 14

αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν τεταπεινωμένον, οὐδὲν εἶχον

ἀντειπεῖν.⁴ Κελεύσαντες⁵ δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου 15

ἀπελθεῖν, συνέβαλλον⁷ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί 16

ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ

γνωστὸν⁸ σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς

κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν,⁹ καὶ οὐ δυνάμεθα

ἀρνήσασθαι. Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ¹⁰ εἰς 17

τὸν λαόν, ἀπειλῇ¹¹ ἀπειλησόμεθα¹² αὐτοῖς μηκέτι¹³

λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ 18

καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου¹⁴

μὴ φθέγγεσθαι¹⁵ μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ

Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς 19

¹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ² ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ³ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁴ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁵ κελεύω, order, command. ⁶ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁷ συμβάλλω, discuss, consider. ⁸ γνωστός, known, acquaintance. ⁹ φανερός, manifest, apparent. ¹⁰ διανέμω, distribute, spread. ¹¹ ἀπειλή, ἥς, ἡ, threat, threatening. ¹² ἀπειλέω, threaten, warn. ¹³ μηκέτι, no longer. ¹⁴ καθόλου, entirely, completely. ¹⁵ φθέγγομαι, utter, speak.

αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν
 ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα 20
 γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ 21
 προσαπειλησάμενοι¹ ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν
 εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσονται² αὐτούς, διὰ τὸν λαόν,
 ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Ἐτῶν 22
 γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα³ ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν
 ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.⁴

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν 23
 ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
 εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν⁵ ἤραν φωνὴν 24
 πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,⁶ σὺ ὁ θεὸς ὁ
 ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν
 καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός⁷ 25
 σου εἰπών, Ἵνα τί ἐφρύαξαν⁸ ἔθνη, καὶ λαοὶ
 ἐμελέτησαν⁹ κενά;¹⁰ Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, 26

¹ προσαπειλέω, utter additional threats. ² κολάζω, penalize, punish. ³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁴ ἰασις, εως, ἡ, healing, cure. ⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁶ δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁸ φρυάσσω, be arrogant, haughty. ⁹ μελετάω, take care, take pains with. ¹⁰ κενός, empty, vain.

καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ
κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ: συνήχθησαν γὰρ 27
ἐπ’ ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά¹ σου Ἰησοῦν, ὃν
ἔχρισας,² Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος³ Πιλάτος, σὺν
ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραήλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ 28
ἡ βουλὴ⁴ σου προώρισεν⁵ γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, κύριε, 29
ἐπιδε⁶ ἐπὶ τὰς ἀπειλάς⁷ αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις
σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν 30
τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν⁸ σε εἰς ἴασιν,⁹ καὶ σημεῖα
καὶ τέρατα¹⁰ γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου
παιδός¹ σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων¹¹ αὐτῶν ἐσαλεύθη 31
ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν¹³
ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ μετὰ παρρησίας.

¹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ² χρίω, anoint. ³ Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ⁴ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁵ προορίζω, predetermine, foreordain. ⁶ ἐπείδεν, looked upon, regarded. ⁷ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ⁸ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ⁹ ἴασις, εως, ἡ, healing, cure. ¹⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹¹ δέομαι, ask, request. ¹² σαλεύω, shake, excite. ¹³ πλήθω, fill.

Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ 32

ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν

ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.¹ Καὶ 33

μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον² οἱ

ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χάρις

τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής³ τις 34

ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες⁴ χωρίων⁵ ἢ

οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες⁶ ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν

πιπρασκομένων,⁷ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν 35

ἀποστόλων· διεδίδοτο⁸ δὲ ἐκάστῳ καθότι⁹ ἂν τις

χρεῖαν εἶχεν.

Ἰωσῆς¹⁰ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας¹¹ ἀπὸ τῶν 36

ἀποστόλων – ὃ ἐστίν, μεθερμηνευόμενον,¹² υἱὸς

παρακλήσεως¹³ – Λευΐτης,¹⁴ Κύπριος¹⁵ τῷ γένει,¹⁶ 37

ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας⁶ ἠνεγκεν τὸ χρήμα,

¹ κοινός, common, unclean. ² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ³ ἐνδεής, poor, needy. ⁴ κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor. ⁵ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁶ πωλέω, sell. ⁷ πιπράσκω, sell. ⁸ διαδίδωμι, distribute, give. ⁹ καθότι, according as, because. ¹⁰ Ἰωσῆς, ἦτος, ὁ, Josēs. ¹¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹² μεθερμηνεύω, translate, interpret. ¹³ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁴ Λευΐτης, ου, ὁ, Levite. ¹⁵ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁷ χρήμα, τος, τό, wealth, money.

καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἄνὴρ δέ τις Ἀνανίας¹ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ² τῇ **5**
 γυναικὶ αὐτοῦ, ἐπώλησεν³ κτῆμα,⁴ καὶ ἐνοσφίσατο⁵ **2**
 ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας⁶ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ,
 καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων
 ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀνανία,¹ διὰ τί ἐπλήρωσεν **3**
 ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί⁷ σε τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι⁵ σε ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ
 χωρίου;⁸ Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν, καὶ πραθὲν⁹ ἐν τῇ σῇ **4**
 ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ
 πρᾶγμα¹¹ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω⁷ ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ
 θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας¹ τοὺς λόγους τούτους, **5**
 πεσὼν ἐξέψυξεν:¹² καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ
 πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ **6**
 νεώτεροι¹³ συνέστειλαν¹⁴ αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες¹⁵

¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ² Σαπφείρη, ης, ἡ, Sapphira. ³ πωλέω, sell. ⁴ κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ⁵ νοσφίζω, rob, set apart. ⁶ σύννοια, know, be conscious of. ⁷ ψεύδομαι, lie. ⁸ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁹ πιπράσκω, sell. ¹⁰ σός, your, yours. ¹¹ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹² ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ¹³ νέος, new, young. ¹⁴ συστέλλω, limit, shorten. ¹⁵ ἐκφέρω, carry out, bring forth.

ἔθαψαν.¹

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα,² καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ 7

μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ 8

Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου³ τὸ χωρίον⁴ ἀπέδοσθε;

Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί, τοσούτου.³ Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν πρὸς 9

αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη⁵ ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα

κυρίου; Ἰδοὺ, οἱ πόδες τῶν θαψάντων¹ τὸν ἄνδρα σου

ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσίν⁶ σε. Ἐπεσεν δὲ 10

παραχρῆμα⁷ παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν:⁸

εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι⁹ εὔρον αὐτὴν νεκράν, καὶ

ἐξενέγκαντες⁶ ἔθαψαν¹ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ 11

ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ

πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

¹ θάπτω, bury. ² διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ³ τοσούτος, so great, so much. ⁴ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁵ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁶ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ⁷ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁸ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁹ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ 12

τέρατα¹ ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν²

ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ³ Σολομώντος.⁴ Τῶν δὲ λοιπῶν 13

οὐδεὶς ἐτόλμα⁵ κολλᾶσθαι⁶ αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν⁷

αὐτοὺς ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσετίθεντο⁸ πιστεύοντες 14

τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· ὥστε κατὰ 15

τὰς πλατείας⁹ ἐκφέρειν¹⁰ τοὺς ἀσθενεῖς,¹¹ καὶ τιθέναι

ἐπὶ κλινῶν¹² καὶ κραββάτων,¹³ ἵνα ἐρχομένου Πέτρου

κἂν¹⁴ ἢ σκιὰ¹⁵ ἐπισκιάσῃ¹⁶ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ 16

καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ¹⁷ πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ,

φέροντες ἀσθενεῖς¹¹ καὶ ὀχλουμένους¹⁸ ὑπὸ

πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο

ἅπαντες.

¹ τέρας, atos, τό, wonder, portent. ² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³ στοά, ās, ἡ, portico, colonnade.

⁴ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ⁵ τολμάω, dare, endure. ⁶ κολλᾶω, glue, cleave. ⁷ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁸ προστίθμι, add, add to. ⁹ πλατεῖα, ας, ἡ, street. ¹⁰ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹¹ ἀσθενής, weak, infirm.

¹² κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ¹³ κράββατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ¹⁴ κἂν, and if, even if. ¹⁵ σκιά, ας, ἡ, shadow, thick darkness. ¹⁶ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ¹⁷ πέριξ, all around, in the vicinity. ¹⁸ ὀχλέω, trouble, torment.

Ἀνασταῖς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ 17

οὔσα αἵρεσις¹ τῶν Σαδδουκαίων² – ἐπλήσθησαν³

ζήλου,⁴ καὶ ἐπέβαλον⁵ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς 18

ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει⁶ δημοσίᾳ.⁷ 19

Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας

τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν⁸ τε αὐτοὺς εἶπεν, Πορεύεσθε, 20

καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ

ρήματα τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον 21

ὑπὸ τὸν ὄρθρον⁹ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον.

Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ,

συνεκάλεσαν¹⁰ τὸ συνέδριον¹¹ καὶ πᾶσαν τὴν

γερουσίαν¹² τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ

δεσμωτήριον,¹³ ἀχθῆναι αὐτοὺς. Οἱ δὲ ὑπηρέται¹⁴ 22

παραγενόμενοι οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ:

ἀναστρέψαντες¹⁵ δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν 23

δεσμωτήριον¹³ εὔρομεν κεκλεισμένον¹⁶ ἐν πάσῃ

¹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ² Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ³ πλήθω, fill. ⁴ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁵ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁶ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ⁷ δημόσιος, public, publicly. ⁸ ἐξάγω, lead out. ⁹ ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ¹⁰ συγκαλέω, call together. ¹¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹² γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ¹³ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ¹⁴ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁵ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁶ κλείω, shut, shut up.

ἀσφαλείᾳ,¹ καὶ τοὺς φύλακας² ἐστῶτας πρὸ τῶν
 θυρῶν: ἀνοίξαντες δέ, ἔσω³ οὐδένα εὗρομεν. Ὡς δὲ 24
 ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς καὶ ὁ
 στρατηγὸς⁴ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν⁵ περὶ
 αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος δέ τις 25
 ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι Ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ
 φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν
 λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς⁴ σὺν τοῖς 26
 ὑπηρέταις⁶ ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,⁷ ἐφοβοῦντο
 γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.⁸ Ἀγαγόντες δὲ 27
 αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.⁹ Καὶ ἐπηρώτησεν
 αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων, Οὐ παραγγελίᾳ¹⁰ 28
 παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
 τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς
 διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν¹¹ ἐφ' ἡμᾶς τὸ
 αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος 29

¹ ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ² φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ³ ἔσω, within, inside. ⁴ στρατηγός, σὺ, ὁ, commander, general. ⁵ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ⁶ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁷ βία, ας, ἡ, strength, force. ⁸ λιθάζω, throw stones, stone. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ¹¹ ἐπάγω, bring upon.

καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν¹ δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ
 ἀνθρώποις. Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἡγειρεν 30
 Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε,² κρεμάσαντες³ ἐπὶ
 ξύλου.⁴ Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγόν⁵ καὶ σωτῆρα⁶ ὑψώσεν⁷ 31
 τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν⁸ τῷ Ἰσραὴλ καὶ
 ἄφεσιν⁹ ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν αὐτοῦ μάρτυρες 32
 τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ
 ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν¹ αὐτῷ.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,¹⁰ καὶ ἐβουλεύοντο¹¹ ἀνελεῖν 33
 αὐτούς. Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ¹³ Φαρισαῖος, 34
 ὀνόματι Γαμαλιήλ,¹⁴ νομοδιδάσκαλος,¹⁵ τίμιος¹⁶ παντὶ
 τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν¹⁷ ἔξω βραχύ¹⁸ τι τοὺς ἀποστόλους
 ποιῆσαι. Εἰπὲν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹⁹ 35
 προσέχετε²⁰ ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί

¹ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ² διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ³ κρεμάννυμι, hang, hang up. ⁴ ξύλον, οὐ, τό, wood, tree. ⁵ ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ⁶ σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ⁷ ὑψόω, lift up, exalt. ⁸ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁰ διαπρίω, cut to the quick. ¹¹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹² ἀναιρέω, take up, kill. ¹³ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ¹⁴ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹⁵ νομοδιδάσκαλος, οὐ, ὁ, teacher of the law. ¹⁶ τίμιος, precious, honorable. ¹⁷ κελεύω, order, command. ¹⁸ βραχύς, short, little. ¹⁹ Ἰσραηλίτης, οὐ, ὁ, Israelite. ²⁰ προσέχω, take head of, attend to.

μέλλετε πράσσειν. Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν 36

ἀνέστη Θευδᾶς,¹ λέγων εἶναί τινα ἐαυτόν, ὃ

προσεκλήθη² ἀριθμὸς³ ἀνδρῶν ὡσεὶ⁴ τετρακοσίων·⁵ ὃς

ἀνῆρέθη,⁶ καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ

διελύθησαν⁷ καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Μετὰ τοῦτον 37

ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς

ἀπογραφῆς,⁹ καὶ ἀπέστησεν¹⁰ λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω

αὐτοῦ· καὶ κεῖνος¹¹ ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο

αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.¹² Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, 38

ἀπόστητε¹⁰ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε¹³

αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ¹⁴ ἢ τὸ ἔργον

τοῦτο, καταλυθήσεται·¹⁵ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ 39

δύνασθε καταλῦσαι¹⁵ αὐτό, μήποτε¹⁶ καὶ θεομάχοι¹⁷

εὐρεθῇτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι 40

τοὺς ἀποστόλους, δείραντες¹⁸ παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν

ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ 41

¹ Θευδᾶς, ᾱ, ὁ, Theudas. ² προσκαλέω, summon. ³ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ⁴ ὡσεὶ, like, about. ⁵ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ⁷ διαλύω, break up, disperse. ⁸ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁹ ἀπογραφή, ἤς, ἡ, census, registration. ¹⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹¹ καὶ κεῖνος, and he, and she. ¹² διασκορπίζω, scatter, separate. ¹³ ἐάω, permit, allow. ¹⁴ βουλή, ἤς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁵ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁶ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁷ θεομάχος, fighting against God. ¹⁸ δέρω, beat, flay.

μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ
 συνεδρίου,¹ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ
 κατηξιώθησαν² ἀτιμασθῆναι.³ Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν 42
 τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο⁴ διδάσκοντες
 καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν χριστόν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων⁵ τῶν 6
 μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμός⁶ τῶν Ἑλληνιστῶν⁷ πρὸς
 τοὺς Ἑβραίους,⁸ ὅτι παρεθεωροῦντο⁹ ἐν τῇ διακονίᾳ
 τῇ καθημερινῇ¹⁰ αἱ χῆραι¹¹ αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι 2
 δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ
 ἀρεστόν¹² ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας¹³ τὸν λόγον τοῦ
 θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις.¹⁴ Ἐπισκέψασθε¹⁵ οὖν, 3
 ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτά,
 πλήρεις¹⁶ πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οἷς
 καταστήσωμεν¹⁷ ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ 4

¹ συνεδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ³ ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ⁴ παύω, cause to cease. ⁵ πληθύνω, multiply, increase. ⁶ γογγυσμός, οὐ, ὁ, grumbling, murmuring. ⁷ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁸ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ⁹ παραθεωρέω, overlook, neglect. ¹⁰ καθημερινός, daily. ¹¹ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹² ἀρεστός, pleasing, desirable. ¹³ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁴ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁵ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁶ πλήρης, full. ¹⁷ καθίστημι, set, constitute.

προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου
 προσκαρτερήσομεν.¹ Καὶ ἤρεσεν² ὁ λόγος ἐνώπιον 5
 παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο³ Στέφανον,⁴
 ἄνδρα πλήρη⁵ πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ
 Φίλιππον, καὶ Πρόχορον,⁶ καὶ Νικάνορα,⁷ καὶ
 Τίμωνα,⁸ καὶ Παρμενᾶν,⁹ καὶ Νικόλαον¹⁰
 προσήλυτον¹¹ Ἀντιοχέα,¹² οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν 6
 ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς
 χεῖρας.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἡύξανεν,¹³ καὶ ἐπληθύνετο¹⁴ ὁ 7
 ἀριθμὸς¹⁵ τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,¹⁶
 πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον¹⁷ τῇ πίστει.

¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ² ἀρέσκω, please, serve. ³ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁴ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ⁵ πλήρης, full. ⁶ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ⁷ Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ⁸ Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ⁹ Παρμενᾶς, ᾱ, ὁ, Parmenas. ¹⁰ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ¹¹ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ¹² Ἀντιοχεύς, έως, ὁ, Antiochene, Antiochian. ¹³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁴ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁵ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ¹⁶ σφόδρα, exceedingly, greatly. ¹⁷ ὑπακούω, obey, listen.

Στέφανος¹ δὲ πλήρης² πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει 8
 τέρατα³ καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δέ 9
 τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης
 Λιβερτίνων,⁴ καὶ Κυρηναίων,⁵ καὶ Ἀλεξανδρέων,⁶ καὶ
 τῶν ἀπὸ Κιλικίας⁷ καὶ Ἀσίας,⁸ συζητοῦντες⁹ τῷ
 Στεφάνῳ.¹ Καὶ οὐκ ἴσχυον¹⁰ ἀντιστῆναι¹¹ τῇ σοφίᾳ καὶ 10
 τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον¹² ἄνδρας 11
 λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα
 βλάσφημα¹³ εἰς Μωσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν¹⁴ 12
 τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς
 γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες¹⁵ συνήρπασαν¹⁶ αὐτόν,
 καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,¹⁷ ἔστησάν τε μάρτυρας 13
 ψευδεῖς¹⁸ λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται¹⁹
 ῥήματα βλάσφημα¹³ λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου
 καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι 14

¹ στέφανος, ου, ό, crown, garland. ² πλήρης, full. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ Λιβερτίνος, ου, ό, freedman. ⁵ Κυρηναίος, ου, ό, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁶ Ἀλεξανδρεύς, έως, ό, Alexandrian. ⁷ Κιλικία, ας, ή, Cilicia. ⁸ Ἀσία, ας, ή, Asia. ⁹ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁰ ἰσχύω, be strong, able. ¹¹ ἀνθίστημι, resist, oppose. ¹² ὑποβάλλω, instruct privately. ¹³ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ¹⁴ συγκινέω, stir up, move. ¹⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁶ συναρπάζω, seize, drag away. ¹⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁸ ψευδής, false, lying. ¹⁹ παύω, cause to cease.

Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος¹ οὗτος καταλύσει² τὸν τόπον
 τοῦτον, καὶ ἀλλάξει³ τὰ ἔθνη⁴ ἃ παρέδωκεν ἡμῖν
 Μωσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες⁵ εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ 15
 καθεζόμενοι⁶ ἐν τῷ συνεδρίῳ,⁷ εἶδον τὸ πρόσωπον
 αὐτοῦ ὡσεὶ⁸ πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς, Εἰ ἄρα⁹ ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ 7
 ἔφη,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς
 δόξης ὥφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ
 Μεσοποταμίᾳ,¹⁰ πρὶν¹¹ ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν
 Χαρράν,¹² καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς 3
 σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας¹³ σου, καὶ δεῦρο¹⁴ εἰς γῆν ἣν
 ἄν σοι δείξω. Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων¹⁵ 4
 κατῴκησεν ἐν Χαρράν:¹² κακεῖθεν,¹⁶ μετὰ τὸ

¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ² καταλύω, destroy, lodge. ³ ἀλλάσσω, change, alter. ⁴ ἔθνος, ους, τό, custom. ⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁶ καθέζομαι, sit down, am sitting. ⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁸ ὡσεὶ, like, about. ⁹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁰ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ¹¹ πρὶν, before, formerly. ¹² Χαρράν, ἡ, Haran. ¹³ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹⁴ δεῦρο, until now, come here! ¹⁵ Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ¹⁶ κακεῖθεν, and thence, and from there.

ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετώκισεν¹ αὐτὸν εἰς
τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ 5
ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν² ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα³ ποδός·
καὶ ἐπηγγείλατο⁴ δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν⁵ αὐτήν,
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ
τέκνου. Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ 6
σπέρμα αὐτοῦ πάροικον⁶ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ,⁷ καὶ
δουλώσουσιν⁸ αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,⁹ ἕτη τετρακόσια.
Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν,¹¹ κρινῶ ἐγώ, εἶπεν 7
ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ
λατρεύουσιν¹² μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν 8
αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν
Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν¹³ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ·¹⁴
καὶ ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα
πατριάρχας.¹⁵ Καὶ οἱ πατριάρχαι¹⁵ ζήλωσαντες¹⁶ τὸν 9
Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον·¹⁷ καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ'

¹ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ² κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ³ βῆμα, τος, τό, judgment seat.

⁴ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ⁵ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ⁶ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ⁷ ἀλλότριος, strange, foreign. ⁸ δουλόω, enslave, bring under subjection. ⁹ κακώω, mistreat, harm. ¹⁰ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹¹ δουλεύω, serve, am a slave. ¹² λατρεύω, serve, worship. ¹³ περιτέμνω, circumcise, circumcise.

¹⁴ ὀγδοος, eighth. ¹⁵ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ¹⁶ ζήλώω, be zealous, am jealous. ¹⁷ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt.

αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο¹ αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων 10

αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον²

Φαραῶ³ βασιλέως Αἰγύπτου,⁴ καὶ κατέστησεν⁵ αὐτὸν

ἡγούμενον⁶ ἐπ' Αἴγυπτον⁴ καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. 11

Ἦλθεν δὲ λιμός⁷ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου⁴ καὶ

Χαναάν,⁸ καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὗρισκον

χορτάσματα⁹ οἱ πατέρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ 12

ὄντα σίτα¹⁰ ἐν Αἰγύπτῳ,⁴ ἐξαπέστειλεν¹¹ τοὺς πατέρας

ἡμῶν πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη¹² 13

Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν¹³ ἐγένετο τῷ

Φαραῶ³ τὸ γένος¹⁴ τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ 14

μετεκαλέσατο¹⁵ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν

τὴν συγγένειαν,¹⁶ ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα¹⁷ πέντε. 15

Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον,⁴ καὶ ἐτελεύτησεν¹⁸

αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν¹⁹ εἰς 16

¹ ἐξαιρέω, take out, deliver. ² ἐναντίον, in the sight of, before. ³ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ⁴ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁵ καθίστημι, set, constitute. ⁶ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁷ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ⁸ Χαναάν, ἡ, Canaan. ⁹ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance. ¹⁰ σίτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹¹ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹² ἀναγνωρίζω, make known to again. ¹³ φανερός, manifest, apparent. ¹⁴ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁵ μετακαλέω, send for. ¹⁶ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹⁷ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁸ τελευτάω, die, end. ¹⁹ μετατίθημι, transfer, change.

Συχέμ,¹ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι² ὃ ὠνήσατο³
 Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου⁴ παρὰ τῶν υἱῶν Ἑμμὸρ⁵ τοῦ
 Συχέμ.¹ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἥς 17
 ὤμοσεν⁶ ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠϋξήσεν⁷ ὁ λαὸς καὶ
 ἐπληθύνθη⁸ ἐν Αἰγύπτῳ,⁹ ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς 18
 ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος 19
 κατασοφισάμενος¹⁰ τὸ γένος¹¹ ἡμῶν, ἐκάκωσεν¹² τοὺς
 πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα¹³ τὰ βρέφη¹⁴ αὐτῶν,
 εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.¹⁵ Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη 20
 Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστείος¹⁶ τῷ θεῷ: ὃς ἀνετράφη¹⁷ μῆνας
 τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. Ἐκτεθέντα¹⁹ δὲ αὐτόν, 21
 ἀνείλετο²⁰ ἡ θυγάτηρ²¹ Φαραώ,²² καὶ ἀνεθρέψατο¹⁷
 αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύθη²³ Μωσῆς πάσῃ 22
 σοφίᾳ Αἰγυπτίων: ²⁴ ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργοις.
 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς²⁵ χρόνος, 23

¹ Συχέμ, ὁ, Shechem. ² μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ³ ἀνέομαι, buy, purchase. ⁴ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁵ Ἑμμὸρ, ὁ, Hamor. ⁶ ὀμνύω, swear, take an oath. ⁷ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁸ πληθύνω, multiply, increase. ⁹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹⁰ κατασοφίζομαι, take advantage of by cunning. ¹¹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹² κακῶς, mistreat, harm. ¹³ ἔκθετος, exposed, abandoned. ¹⁴ βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ¹⁵ ζωογονέω, preserve alive. ¹⁶ ἀστείος, handsome, well-bred. ¹⁷ ἀνατρέφω, nurture, care for. ¹⁸ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁹ ἐκτίθμι, declare, explain. ²⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ²¹ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²² Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ²³ παιδεύω, teach, educate. ²⁴ Αἰγύπτιος, Egyptian. ²⁵ τεσσαρακονταετής, forty years of age.

ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι¹ τοὺς
 ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἰδὼν τινα 24
 ἀδικούμενον,² ἡμύνατο³ καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν⁴ τῷ
 καταπονουμένῳ,⁵ πατάξας⁶ τὸν Αἰγύπτιον·⁷ ἐνόμιζεν⁸ 25
 δὲ συνιέναι⁹ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς
 αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνήκαν.⁹ 26
 Τῇ τε ἐπιούσῃ¹⁰ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,¹¹ καὶ
 συνήλασεν¹² αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπὼν, Ἄνδρες,
 ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε² ἀλλήλους; Ὁ δὲ 27
 ἀδικῶν² τὸν πλησίον¹³ ἀπόσωτο¹⁴ αὐτόν, εἰπὼν, Τίς
 σε κατέστησεν¹⁵ ἄρχοντα καὶ δικαστὴν¹⁶ ἐφ' ἡμᾶς; 28
 Μὴ ἀνελεῖν¹⁷ με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον¹⁸ ἀνείλες¹⁷ χθές¹⁹
 τὸν Αἰγύπτιον;⁷ Ἐφυγεν²⁰ δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ 29
 τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος²¹ ἐν γῇ Μαδιάμ,²² οὗ²³
 ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν 30

¹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ² ἀδικέω, do wrong, harm. ³ ἀμύνομαι, help, defend. ⁴ ἐκδίκησις, εὖ, ἡ, vengeance, vindication. ⁵ καταπονέω, wear down, oppress. ⁶ πατάσσω, strike, smite. ⁷ Αἰγύπτιος, Egyptian. ⁸ νομίζω, suppose, think. ⁹ συνιήμι, understand, consider. ¹⁰ ἐπιούσα, ἡς, ἡ, next day. ¹¹ μάχομαι, fight, quarrel. ¹² συνελάνω, compel, urge. ¹³ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ¹⁴ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁵ καθίστημι, set, constitute. ¹⁶ δικαστής, οὗ, ὁ, judge. ¹⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁸ τρόπος, οὗ, ὁ, manner, way. ¹⁹ χθές, yesterday. ²⁰ φεύγω, flee, escape. ²¹ πάροικος, οὗ, ὁ, alien, stranger. ²² Μαδιάμ, ὁ, Midian. ²³ οὗ, where, when.

τεσσαράκοντα,¹ ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὅρου
 Σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογί² πυρὸς βάτου.³ Ὁ δὲ 31
 Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ ὄραμα:⁴ προσερχομένου δὲ
 αὐτοῦ κατανοῆσαι,⁵ ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν,
 Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ 32
 θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος⁶ δὲ
 γενόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα⁷ κατανοῆσαι.⁵ Εἶπεν δὲ 33
 αὐτῷ ὁ κύριος, Λῦσον τὸ ὑπόδημα⁸ τῶν ποδῶν σου: ὁ
 γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον 34
 τὴν κάκωσιν⁹ τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ,¹⁰ καὶ τοῦ
 στεναγμοῦ¹¹ αὐτῶν ἤκουσα: καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι¹²
 αὐτούς: καὶ νῦν δεῦρο,¹³ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.¹⁰ 35
 Τοῦτον τὸν Μωσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε
 κατέστησεν¹⁴ ἄρχοντα καὶ δικαστήν;¹⁵ τοῦτον ὁ θεὸς
 ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν¹⁶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου
 τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.³ Οὗτος ἐξήγαγεν¹⁷ 36

¹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ² φλόξ, φλογός, ή, flame. ³ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ⁴ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁵ κατανοέω, observe, understand. ⁶ ἔντρομος, terrified, trembling. ⁷ τολμάω, dare, endure. ⁸ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁹ κάκωσις, εως, ή, mistreatment, oppression. ¹⁰ Αἴγυπτος, ου, ή, Egypt. ¹¹ στεναγμός, οὔ, ὁ, groan, groaning. ¹² ἐξαίρω, take out, deliver. ¹³ δεῦρο, until now, come here! ¹⁴ καθίστημι, set, constitute. ¹⁵ δικαστής, οὔ, ὁ, judge. ¹⁶ λυτρωτής, οὔ, ὁ, redeemer, deliverer. ¹⁷ ἐξάγω, lead out.

αὐτούς, ποιήσας τέρατα¹ καὶ σημεία ἐν γῇ Αἰγύπτῳ²
 καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ³ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη
 τεσσαράκοντα.⁴ Οὗτός ἐστιν ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς 37
 υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ
 θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. Οὗτός ἐστιν 38
 ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ
 ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν
 πατέρων ἡμῶν· ὃς ἐδέξατο λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν· 39
 ὃ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι⁵ γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν,
 ἀλλ' ἀπώσαντο,⁶ καὶ ἐστράφησαν⁷ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν
 εἰς Αἴγυπτον,² εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν 40
 θεοὺς οἱ προπορεύσονται⁸ ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος,
 ὃς ἐξήγαγεν⁹ ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,² οὐκ οἶδαμεν τί
 γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν¹⁰ ἐν ταῖς ἡμέραις 41
 ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον¹¹ θυσίαν¹² τῷ εἰδώλῳ,¹³ καὶ
 εὐφραίνοντο¹⁴ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. 42

¹ τέρας, atos, τό, wonder, portent. ² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ³ ἐρυθρός, red. ⁴ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁵ ὑπήκοος, obedient, listening to. ⁶ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ⁷ στρέφω, turn, am converted. ⁸ προπορεύομαι, go on before, precede. ⁹ ἐξάγω, lead out. ¹⁰ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ¹¹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹² θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹³ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁴ εὐφραίνω, rejoice, cheer.

Ἔστρεψεν¹ δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς
λατρεῦειν² τῇ στρατιᾷ³ τοῦ οὐρανοῦ· καθὼς
γέγραπται ἐν βίβλῳ⁴ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια⁵ καὶ
θυσίας⁶ προσηέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα⁷ ἐν τῇ
ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ· Καὶ ἀνελάβετε⁸ τὴν σκηνὴν⁹ 43
τοῦ Μολόχ,¹⁰ καὶ τὸ ἄστρον¹¹ τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν,
τοὺς τύπους¹³ οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ
μετοικιῶ¹⁴ ὑμᾶς ἐπέκεινα¹⁵ Βαβυλῶνος.¹⁶ Ἡ σκηνή⁹ 44
τοῦ μαρτυρίου¹⁷ ἣν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
καθὼς διετάξατο¹⁸ ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν
κατὰ τὸν τύπον¹³ ὃν ἐώρακει. Ἦν καὶ εἰσήγαγον¹⁹ 45
διαδεξάμενοι²⁰ οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ
κατασχέσει²¹ τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῴσεν²² ὁ θεὸς ἀπὸ
προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν
Δαυίδ· ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾔτήσατο 46

¹ στρέφω, turn, am converted. ² λατρεύω, serve, worship. ³ στρατιά, ἄς, ἡ, host, army. ⁴ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ⁵ σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ⁶ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁹ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁰ Μολόχ, ὁ, Moloch. ¹¹ ἄστρον, ου, τό, star. ¹² Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ¹³ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹⁴ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹⁵ ἐπέκεινα, farther on, beyond. ¹⁶ Βαβυλῶν, Babylon. ¹⁷ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁸ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁹ εἰσάγω, lead in, bring in. ²⁰ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ²¹ κατάσχεςις, εως, ἡ, possession, holding fast. ²² ἐξωθέω, drive out, run aground.

εὐρεῖν σκήνωμα¹ τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομῶν² δὲ 47
 ὠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. Ἄλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος³ ἐν 48
 χειροποιήτοις⁴ ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης
 λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον⁵ τῶν 49
 ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; λέγει
 κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς⁶ μου; Οὐχὶ ἡ 50
 χεὶρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα;

Σκληροτράχηλοι⁷ καὶ ἀπερίτμητοι⁸ τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς 51
 ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ⁹ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε:¹⁰
 ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν 52
 οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς
 προκαταγγεῖλانتας¹¹ περὶ τῆς ἐλευσεως¹² τοῦ δικαίου,
 οὗ νῦν ὑμεῖς προδότηι¹³ καὶ φονεῖς¹⁴ γεγέννησθε· 53
 οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς¹⁵ ἀγγέλων, καὶ
 οὐκ ἐφυλάξατε.

¹ σκήνωμα, τος, τό, tent, dwelling. ² Σολομῶν, ωνος, ὁ, Solomon. ³ ὑψιστος, highest, most high. ⁴ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁵ ὑποπόδιον, συ, τό, footstool. ⁶ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ⁷ σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ⁸ ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ⁹ ἀεὶ, always, ever. ¹⁰ ἀντιπίπτω, resist, oppose. ¹¹ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹² ἐλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ¹³ προδότης, συ, ὁ, betrayer, traitor. ¹⁴ φονεύς, έως, ὁ, murderer. ¹⁵ διαταγή, ἡς, ἡ, ordinance, direction.

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο¹ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, 54
 καὶ ἔβρυχον² τοὺς ὀδόντας³ ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ 55
 πλήρης⁴ πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας⁵ εἰς τὸν οὐρανόν,
 εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ
 θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς 56
 ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν
 ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, 57
 συνέσχον⁶ τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν⁷ ὁμοθυμαδὸν⁸
 ἐπ' αὐτόν: καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, 58
 ἐλιθοβόλουν:⁹ καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο¹⁰ τὰ ἱμάτια
 παρὰ τοὺς πόδας νεανίου¹¹ καλουμένου Σαύλου.¹² Καὶ 59
 ἐλιθοβόλουν⁹ τὸν Στέφανον,¹³ ἐπικαλούμενον καὶ
 λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὸς δὲ 60
 τὰ γόνατα,¹⁴ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης
 αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν
 ἐκοιμήθη.¹⁵

¹ διαπρίω, cut to the quick. ² βρύχω, gnash, grind or gnash. ³ ὀδούς, δ, tooth. ⁴ πλήρης, full. ⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ⁷ ὀρμάω, hasten on, rush. ⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁹ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁰ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ¹¹ νεανίας, ου, δ, young adult, young man. ¹² Σαῦλος, ου, δ, Saul. ¹³ στέφανος, ου, δ, crown, garland. ¹⁴ γόνυ, ατος, τό, knee. ¹⁵ κοιμάμαι, sleep, fall asleep.

Σαῦλος¹ δὲ ἦν συνευδοκῶν² τῇ ἀναιρέσει³ αὐτοῦ. **8**

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς⁴ μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες δὲ διεσπάρησαν⁵ κατὰ τὰς χώρας⁶ τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας,⁷ πλὴν τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν⁸ δὲ **2** τὸν Στέφανον⁹ ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁰ καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν¹¹ μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος¹ δὲ ἐλυμαίνετο¹² **3** τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,¹³ σύρων¹⁴ τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁵ διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν **4** λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν¹⁵ εἰς πόλιν τῆς **5** Σαμαρείας,⁷ ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. **6** Προσεῖχόν¹⁶ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν,¹⁷ ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² συνευδοκέω, consent, approve. ³ ἀναιρέσεις, εως, ἡ, murder, killing. ⁴ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ⁵ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁶ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁷ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁸ συγκομίζω, bring in, bury. ⁹ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁰ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹¹ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹² λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹³ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁴ σύρω, draw, drag. ¹⁵ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁶ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind.

βλέπειν τὰ σημεῖα αὐτοῦ. Πολλῶν γὰρ τῶν 7

ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα¹ φωνῇ μεγάλῃ

ἐξήρχετο: πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι² καὶ χωλοὶ³

ἐθεραπεύθησαν. Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει 8

ἐκείνῃ.

Ἄνθρωπος δὲ τις ὀνόματι Σίμων προὔπῃρχεν⁴ ἐν τῇ πόλει 9

μαγεύων⁵ καὶ ἐξιστῶν⁶ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁷

λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν μέγαν: ὃ προσείχον⁸ ἀπὸ 10

μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ

δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσείχον⁸ δὲ αὐτῷ, διὰ 11

τὸ ἱκανῶ χρόνῳ ταῖς μαγείαις⁹ ἐξεστακέναι⁶ αὐτούς. 12

Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ

περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ

χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ 13

Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν

προσκαρτερῶν¹⁰ τῷ Φιλίππῳ: θεωρῶν τε δυνάμεις

¹ βοᾶν, cry aloud, shout. ² παραλύω, relax, enfeeble. ³ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁴ προὔπῃρχω, exist before, have been already. ⁵ μαγεύω, practice magic. ⁶ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁷ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁸ προσέχω, take head of, attend to. ⁹ μαγεία, ας, ἡ, magic. ¹⁰ προσκαρτερέω, continue in or with, persist.

καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.¹

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι 14

δέδεκται ἡ Σαμάρεια² τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν

πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· οἵτινες 15

καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν

πνεῦμα ἅγιον· οὐπω³ γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν 16

ἐπιτεπτωκός,⁴ μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς

τὸ ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε ἐπετίθουν τὰς 17

χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18

Θεασάμενος⁵ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁶ τῶν

χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,

προσῆνεγκεν αὐτοῖς χρήματα,⁷ λέγων, Δότε καὶ μοι 19

τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὃ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας,

λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, 20

Τὸ ἀργύριόν⁸ σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν,⁹ ὅτι τὴν

δωρεὰν¹⁰ τοῦ θεοῦ ἐνόμισας¹¹ διὰ χρημάτων⁷ κτᾶσθαι.¹²

¹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ² Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ³ οὐπω, not yet. ⁴ ἐπιτίπτω, fall upon, press upon. ⁵ θεάομαι, look at, behold. ⁶ ἐπιθέσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁷ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ⁸ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁹ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹⁰ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ¹¹ νομίζω, suppose, think. ¹² κτάομαι, acquire, win.

Οὐκ ἔστιν σοι μερίς¹ οὐδὲ κλῆρος² ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. 21

Ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεΐα³ ἐνώπιον τοῦ

θεοῦ. Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας⁴ σου ταύτης, 22

καὶ δεήθητι⁵ τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα⁶ ἀφεθήσεται σοι ἡ

ἐπίνοια⁷ τῆς καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν⁸ πικρίας⁹ καὶ 23

σύνδεσμον¹⁰ ἀδικίας¹¹ ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ 24

Σίμων εἶπεν, Δεήθητε⁵ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν

κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ¹² ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι¹³ καὶ λαλήσαντες τὸν 25

λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ,

πολλὰς τε κώμας¹⁴ τῶν Σαμαρειτῶν¹⁵ εὐηγγελίσαντο.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, 26

Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν¹⁶ ἐπὶ τὴν

ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν¹⁷:

¹ μερίς, ἴδος, ἡ, part, portion. ² κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ³ εὐθύς, immediately, at once. ⁴ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ⁵ δέομαι, ask, request. ⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ⁷ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention. ⁸ χολή, ἡς, ἡ, a bitter herb, gall. ⁹ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ¹⁰ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ¹¹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹² ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁴ κώμη, ης, ἡ, village. ¹⁵ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ¹⁶ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ¹⁷ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza.

αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, 27

ἀνὴρ Αἰθίοψ¹ εὐνοῦχος² δυνάστης³ Κανδάκης⁴ τῆς

βασιλίσσης⁵ Αἰθιόπων,¹ ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης⁶

αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, ἦν 28

τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος⁷

αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.⁸ 29

Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ

κολλήθητι⁹ τῷ ἄρματι⁷ τούτῳ. Προσδραμὼν¹⁰ δὲ ὁ 30

Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν

προφήτην Ἡσαΐαν,⁸ καὶ εἶπεν, Ἄρά¹¹ γε¹² γινώσκεις ἂν

ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν 31

μή τις ὁδηγήσῃ¹³ με; Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον

ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ περιοχὴ¹⁴ τῆς 32

γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ

σφαγῆν¹⁵ ἤχθη, καὶ ὡς ἄμνός¹⁶ ἐναντίον¹⁷ τοῦ

κείροντος¹⁸ αὐτὸν ἄφωνος,¹⁹ οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ

¹ Αἰθίοψ, σπος, ὁ, Ethiopian. ² εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ³ δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ⁴ Κανδάκη, ης, ἡ, Candace. ⁵ βασιλίσσα, ης, ἡ, queen. ⁶ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ⁷ ἄρμα, τοσ, τό, chariot. ⁸ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ⁹ κολλάω, glue, cleave. ¹⁰ προστρέχω, run up to, run to. ¹¹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹² γέ, indeed, at least. ¹³ ὁδηγέω, lead, guide. ¹⁴ περιοχή, ης, ἡ, passage (of written text). ¹⁵ σφαγή, ης, ἡ, slaughter, sacrifice. ¹⁶ ἄμνός, οὔ, ὁ, lamb. ¹⁷ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹⁸ κείρω, shear, cut off. ¹⁹ ἄφωνος, speechless, mute.

στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει¹ αὐτοῦ ἡ κρίσις 33
αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεάν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται;² Ὅτι
αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ 34
εὐνοῦχος³ τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, Δέομαί⁴ σου, περὶ τίνος
ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου
τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ 35
ἄρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο
αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, 36
ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος,³ Ἰδοὺ, ὕδωρ·
τί κωλύει⁵ με βαπτισθῆναι; Καὶ ἐκέλευσεν⁶ στήναι 37
τὸ ἄρμα·⁷ καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι⁸ εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε
Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος·³ καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε 39
δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν⁹
τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος,³
ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος δὲ 40
εὗρέθη εἰς Ἀζωτον·¹⁰ καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο

¹ ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ² διηγέομαι, relate fully, relate in full. ³ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ⁴ δέομαι, ask, request. ⁵ κωλύω, forbid, hinder. ⁶ κελεύω, order, command. ⁷ ἄρμα, τος, τό, chariot. ⁸ ἀμφότεροι, both, both of two. ⁹ ἁρπάζω, seize, snatch. ¹⁰ Ἀζωτος, ου, ἡ, Azotus, Ashdod.

τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἔλθειν αὐτὸν εἰς
Καισάρειαν.¹

Ὁ δὲ Σαῦλος² ἔτι ἐμπνέων³ ἀπειλῆς⁴ καὶ φόνου⁵ εἰς τοὺς 9
μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, 2
ῆτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς⁶ εἰς Δαμασκὸν⁷ πρὸς
τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τις εὔρη τῆς ὁδοῦ ὄντας
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς
Ἱερουσαλὴμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν 3
ἐγγίξιν τῇ Δαμασκῷ⁷ καὶ ἐξαίφνης⁸ περιήστραψεν⁹
αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, 4
ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με
διώκεις; Εἶπεν δέ, Τίς εἰ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, 5
Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· ἀλλὰ ἀνάσθητι καὶ 6
εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοι τί σε δεῖ
ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες¹⁰ αὐτῷ 7

¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ³ ἐμπνέω, breathe, inspire. ⁴ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ⁵ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ⁶ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁷ Δαμασκός, οῦ, ἡ, Damascus. ⁸ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ⁹ περιεστράπτω, shine around, flash around. ¹⁰ συνοδεύω, travel together with, journey with.

εἰστήκεισαν ἐνεοί,¹ ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδὲνα
 δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος² ἀπὸ τῆς γῆς· 8
 ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδὲνα ἔβλεπεν,
 χειραγωγοῦντες³ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον⁴ εἰς Δαμασκόν.⁵ 9
 Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ
 ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ⁵ ὀνόματι Ἀνανίας,⁶ καὶ 10
 εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁράματι,⁷ Ἀνανία.⁶ Ὁ δὲ
 εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν, 11
 Ἀναστάς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην⁸ τὴν καλουμένην
 Εὐθεΐαν,⁹ καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον²
 ὀνόματι, Ταρσέα:¹⁰ ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἐν 12
 ὁράματι⁷ ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανιάν⁶ εἰσελθόντα καὶ
 ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.¹¹ Ἀπεκρίθη δὲ 13
 Ἀνανίας,⁶ Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ

¹ ἐνεός, speechless, dumb. ² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ³ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁴ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁵ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁶ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁷ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁸ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ⁹ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁰ Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ¹¹ ἀναβλέπω, look up, receive sight.

ἄνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν
 Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν 14
 ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ
 ὄνομά σου. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, 15
 ὅτι σκεῦος¹ ἐκλογῆς² μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστάσαι³
 τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, υἱῶν τε
 Ἰσραήλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω⁴ αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ 16
 τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας⁵ καὶ 17
 εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθείς ἐπ' αὐτὸν τὰς
 χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με,
 ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἡρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς⁶ καὶ
 πλησθῇς⁷ πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον⁸ 18
 ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσει⁹ λεπίδες,¹⁰ ἀνέβλεψέν⁶
 τε καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφήν¹¹ 19
 ἐνίσχυσεν.¹²

¹ σκεῦος, οὗς, τό, vessel, goods (plural). ² ἐκλογή, ἡς, ἡ, (divine) selection, choice. ³ βαστάζω, bear, carry. ⁴ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ⁵ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁶ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ⁷ πλήθω, fill. ⁸ ἀποπίπτω, fall, fall off. ⁹ ὥσει, like, about. ¹⁰ λεπίς, ἰδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ¹¹ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹² ἐνισχύω, strengthen, invigorate.

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος¹ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ² μαθητῶν
 ἡμέρας τινάς. Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς 20
 ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
 θεοῦ. Ἐξίσταντο³ δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, 21
 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας⁴ ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς
 ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο
 ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς
 ἀρχιερεῖς; Σαῦλος¹ δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,⁵ καὶ 22
 συνέχυνεν⁶ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν
 Δαμασκῷ,² συμβιβάζων⁷ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο⁸ οἱ 23
 Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν⁹ αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ¹ ἡ 24
 ἐπιβουλὴ¹⁰ αὐτῶν. Παρετήρουν¹¹ τε τὰς πύλας¹²
 ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν:⁹ 25
 λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθήκαν¹³ διὰ

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ πορθέω, destroy, lay waste. ⁵ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ⁶ συγχέω, confuse, confound. ⁷ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁸ συμβουλεύω, plot, advise. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ¹¹ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ¹² πύλη, ἥς, ἡ, gate, porch. ¹³ καθίημι, let down, lower.

τοῦ τείχους,¹ χαλάσαντες² ἐν σπυρίδι.³

Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος⁴ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐπειράτο⁵ 26

κολλᾶσθαι⁶ τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο

αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητῆς. Βαρνάβας⁷ 27

δὲ ἐπιλαβόμενος⁸ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς

ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο⁹ αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ

εἶδεν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν

Δαμασκῷ¹⁰ ἐπαρρησιάσατο¹¹ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ

Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος¹² εἰς 28

Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρρησιαζόμενος¹¹ ἐν τῷ ὀνόματι

τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει¹³ πρὸς τοὺς 29

Ἑλληνιστάς·¹⁴ οἱ δὲ ἐπεχείρουν¹⁵ αὐτὸν ἀνελεῖν.¹⁶ 30

Ἐπιγινόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον¹⁷ αὐτὸν εἰς

Καيسάρειαν,¹⁸ καὶ ἐξαπέστειλαν¹⁹ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.²⁰ 31

Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ

¹ τεῖχος, ους, τό, wall. ² χαλάω, slacken, let down. ³ σπυρίς, ἴδος, ἡ, large basket, plaited basket. ⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁵ πειράω, try, attempt. ⁶ κολλᾶω, glue, cleave. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁹ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁰ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹² εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹³ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁴ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ¹⁵ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ¹⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁷ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁸ Καيسάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁹ ἐξαποστέλλω, send forth. ²⁰ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus.

Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας¹ εἶχον εἰρήνην
οἰκοδομούμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ
κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει² τοῦ ἁγίου πνεύματος
ἐπληθύνοντο.³

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν⁴ 32
καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν.⁵ 33
Εὔρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν⁶ ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν
ὀκτῶ⁷ κατακείμενον⁸ ἐπὶ κρᾶββάτῳ,⁹ ὃς ἦν
παραλελυμένος.¹⁰ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα,⁶ 34
ἰᾶται¹¹ σε Ἰησοῦς ὁ χριστός: ἀνάστηθι καὶ στρώσον¹²
σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες 35
οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν⁵ καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,¹³ οἵτινες
ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

¹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ² παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ³ πληθύνω, multiply, increase. ⁴ κατέρχομαι, come down, go down. ⁵ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ⁶ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ⁷ ὀκτώ, eight. ⁸ κατὰκειμαι, lie down, lie sick. ⁹ κρᾶβατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ¹⁰ παραλύω, relax, enfeeble. ¹¹ ἰάομαι, heal. ¹² στρωννύω, spread, furnish. ¹³ Ἀσσαρών, οῦ, ὁ, Sharon, Saron.

Ἐν Ἰόππῃ¹ δέ τις ἦν μαθήτρια² ὀνόματι Ταβηθά,³ ἥ 36

διερμηνευομένη⁴ λέγεται Δορκάς·⁵ αὕτη ἦν πλήρης⁶

ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν⁷ ὧν ἐποίει. Ἐγένετο 37

δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν

ἀποθανεῖν· λούσαντες⁸ δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.⁹ 38

Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης¹⁰ τῇ Ἰόππῃ,¹ οἱ μαθηταὶ

ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν

πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνήσαι¹¹ διελθεῖν ἕως

αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνήλθεν αὐτοῖς· ὃν 39

παραγενόμενον ἀνήγαγον¹² εἰς τὸ ὑπερῶον,⁹ καὶ

παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι¹³ κλαίουσαι καὶ

ἐπιδεικνύμεναι¹⁴ χιτῶνας¹⁵ καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ’

αὐτῶν οὔσα ἡ Δορκάς.⁵ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ 40

Πέτρος θείς τὰ γόνατα¹⁶ προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας

πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, Ταβηθά,³ ἀνάστηθι. Ἡ δὲ

ἥνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν

¹ Ἰόππη, ης, ἥ, Joppa. ² μαθήτρια, ας, ἥ, female disciple, female student. ³ Ταβηθά, ἥ, Tabitha, antelope. ⁴ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁵ Δορκάς, ἄδος, ἥ, Dorcas. ⁶ πλήρης, full. ⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἥ, alms, alms-giving. ⁸ λούω, bathe, wash. ⁹ ὑπερῶον, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹⁰ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ¹¹ ὀκνέω, hesitate, delay. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ χῆρα, ας, ἥ, widow. ¹⁴ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ¹⁵ χιτῶν, ὄνος, ὁ, tunic, garment. ¹⁶ γόνυ, ατος, τό, knee.

Πέτρον, ἀνεκάθισεν.¹ Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν 41

αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας,²

παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν³ δὲ ἐγένετο καθ' 42

ὅλης τῆς Ἰόππης,⁴ καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν

κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μείναι αὐτὸν ἐν 43

Ἰόππῃ⁴ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.⁵

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ⁶ ὀνόματι Κορνήλιος,⁷ 10

ἐκατοντάρχης⁸ ἐκ σπείρης⁹ τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,

εὐσεβὴς¹¹ καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ 2

οἰκῷ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας¹² πολλὰς τῷ λαῷ,

καὶ δεόμενος¹³ τοῦ θεοῦ διὰ παντός. Εἶδεν ἐν ὁράματι¹⁴ 3

φανερῶς,¹⁵ ὥσει¹⁶ ὦραν ἐνάτην¹⁷ τῆς ἡμέρας, ἄγγελον

τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ,

Κορνήλιε.⁷ Ὁ δὲ ἀτενίσας¹⁸ αὐτῷ καὶ ἔμβροτος¹⁹ 4

γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἰ

¹ ἀνακαθίζω, sit up. ² χήρα, ας, ἡ, widow. ³ γνωστός, known, acquaintance. ⁴ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁵ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ⁶ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁷ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁸ ἐκατοντάρχης, centurion. ⁹ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁰ Ἰταλικός, Italian. ¹¹ εὐσεβής, pious, devout. ¹² ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹³ δέομαι, ask, request. ¹⁴ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁵ φανερώς, openly, publicly. ¹⁶ ὥσει, like, about. ¹⁷ ἑνατος, ninth. ¹⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁹ ἔμβροτος, terrified, frightened.

προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι¹ σου ἀνέβησαν εἰς
 μνημόσυνον² ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν πέμψον εἰς 5
 Ἰόππην³ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι⁴ Σίμωνα τὸν
 ἐπικαλούμενον Πέτρον· οὗτος ξενίζεται⁵ παρὰ τινι 6
 Σίμωνι βυρσεῖ,⁶ ᾧ ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ 7
 ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ,⁷ φωνήσας
 δύο τῶν οἰκετῶν⁸ αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην⁹ εὐσεβῆ¹⁰
 τῶν προσκαρτερούντων¹¹ αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος¹² 8
 αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.³

Τῇ δὲ ἐπαύριον,¹³ ὁδοιπορούντων¹⁴ ἐκείνων καὶ τῇ πόλει 9
 ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα¹⁵
 προσεῦξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτὴν·¹⁶ ἐγένετο δὲ 10
 πρόσπεινος,¹⁷ καὶ ἤθελεν γεύσασθαι·¹⁸
 παρασκευαζόντων¹⁹ δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν²⁰ ἐπ' αὐτὸν

¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ² μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ³ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁴ μεταπέμπω, send for, summon. ⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁶ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ⁷ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁸ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁰ εὐσεβής, pious, devout. ¹¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹² ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹³ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁴ ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ¹⁵ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ¹⁶ ἑκτος, sixth. ¹⁷ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ¹⁸ γεύομαι, taste, experience. ¹⁹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²⁰ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon.

ἔκστασις,¹ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ 11
καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκευὸς² τι ὡς ὀθόνην³ μεγάλην,
τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον⁴ ἐπὶ τῆς
γῆς: ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα⁵ τῆς γῆς καὶ 12
τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετα⁶ καὶ τὰ πετεινά⁷ τοῦ οὐρανοῦ. 13
Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε,
θύσον⁸ καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,⁹ 14
κύριε: ὅτι οὐδέποτε¹⁰ ἔφαγον πᾶν κοινὸν¹¹ ἢ
ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, 15
Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.¹² Τοῦτο δὲ 16
ἐγένετο ἐπὶ τρίς:¹³ καὶ πάλιν ἀνελήφθη¹⁴ τὸ σκευὸς² εἰς
τὸν οὐρανόν.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει¹⁵ ὁ Πέτρος τί ἂν εἶη τὸ ὄραμα¹⁶ 17
ὃ εἶδεν, καὶ ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ
Κορνηλίου,¹⁷ διερωτήσαντες¹⁸ τὴν οἰκίαν Σίμωνος,

¹ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ² σκευὸς, ους, τό, vessel, goods (plural). ³ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ⁴ καθίημι, let down, lower. ⁵ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ⁶ ἔρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ⁷ πετεινόν, ου, τό, bird. ⁸ θύω, sacrifice, kill. ⁹ μηδαμῶς, by no means, no. ¹⁰ οὐδέποτε, never. ¹¹ κοινός, common, unclean. ¹² κοινώω, make common, defile. ¹³ τρίς, thrice, three times. ¹⁴ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁵ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹⁶ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁷ Κορνηλίου, ου, ὁ, Cornelius. ¹⁸ διερωτάω, ask about, learn by inquiry.

ἐπέστησαν¹ ἐπὶ τὸν πυλῶνα,² καὶ φωνήσαντες 18
ἐπυνθάνοντο³ εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος,
ἐνθάδε⁴ ξενίζεται.⁵ Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου 19
περὶ τοῦ ὁράματος,⁶ εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἴδού,
ἄνδρες ζητοῦσίν σε. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ 20
πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος:⁷ διότι⁸ ἐγὼ
ἀπέσταλκα αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς 21
ἄνδρας εἶπεν, Ἴδού, ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε: τίς ἡ αἰτία⁹ δι'
ἣν πάρεστε;¹⁰ Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος¹¹ ἑκατοντάρχης, 22
ἄνθρωπος δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν,
μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων,
ἐχρηματίσθη¹³ ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαι¹⁴
σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ.
Εἰσκαλεσάμενος¹⁵ οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν.⁵ 23

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ³ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁴ ἐνθάδε, within, here. ⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁶ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁷ διακρίνω, discriminate, judge. ⁸ διότι, because, on this account. ⁹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁰ πάρεμι, be present, have arrived. ¹¹ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹² ἑκατοντάρχης, centurion. ¹³ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁴ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁵ εἰσκαλέομαι, invite in, call in.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καί τινες
 τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης² συνῆλθον αὐτῷ. Καὶ 24
 τῇ ἐπαύριον¹ εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν.³ Ὁ δὲ
 Κορνήλιος⁴ ἦν προσδοκῶν⁵ αὐτούς, συγκαλεσάμενος⁶
 τοὺς συγγενεῖς⁷ αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους⁸ φίλους.⁹ 25
 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας
 αὐτῷ ὁ Κορνήλιος,⁴ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας,
 προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἡγειρεν λέγων, 26
 Ἀνάστηθι: κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ 27
 συνομιλῶν¹¹ αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὕρισκει
 συνελθλυθότας πολλούς, ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς 28
 ἐπίστασθε¹² ὥς ἀθέμιτόν¹³ ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ
 κολλᾶσθαι¹⁴ ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ:¹⁵ καὶ ἐμοὶ ὁ
 θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν¹⁶ ἢ ἀκάθαρτον λέγειν
 ἄνθρωπον: διὸ καὶ ἀναντιρρήτως¹⁷ ἦλθον 29
 μεταπεμφθεὶς.¹⁸ Πυνθάνομαι¹⁹ οὖν, τίνι λόγῳ

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁴ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁵ προσδοκάω, wait for, look for. ⁶ συγκαλέω, call together. ⁷ συγγενής, kindred, relative. ⁸ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁹ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹⁰ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹¹ συνομιλέω, talk, converse with. ¹² ἐπίσταμαι, understand, know. ¹³ ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ¹⁴ κολλάω, glue, cleave. ¹⁵ ἄλλοφυλος, alien, foreign. ¹⁶ κοινός, common, unclean. ¹⁷ ἀναντιρρήτως, without objection. ¹⁸ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁹ πυνθάνομαι, inquire, ask.

μετεπέμψασθέ¹ με. Καὶ ὁ Κορνήλιος² ἔφη, Ἀπὸ 30
 τετάρτης³ ἡμέρας μέχρι⁴ ταύτης τῆς ὥρας ἡμην
 νηστεύων,⁵ καὶ τὴν ἐνάτην⁶ ὥραν προσευχόμενος ἐν
 τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν
 ἐσθῇ⁷ λαμπρᾷ,⁸ καὶ φησιν, Κορνήλιε,² εἰσηκούσθη⁹ 31
 σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι¹⁰ σου
 ἐμνήσθησαν¹¹ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς 32
 Ἰόππην,¹² καὶ μετακάλεσαι¹³ Σίμωνα δὲ ἐπικαλεῖται
 Πέτρος· οὗτος ξενίζεται¹⁴ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσεῶς¹⁵
 παρὰ θάλασσαν· δὲ παραγενόμενος λαλήσει σοι. 33
 Ἐξαυτῆς¹⁶ οὖν ἔπεμψα πρὸς σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας
 παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ
 θεοῦ πάρεσμεν¹⁷ ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα¹⁸
 σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, 34

¹ μεταπέμπω, send for, summon. ² Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ³ τέταρτος, fourth. ⁴ μέχρι, until, as far as (gen). ⁵ νηστεύω, fast. ⁶ ἐνάτος, ninth. ⁷ ἐσθῆς, ἥτος, ἡ, clothing. ⁸ λαμπρός, bright, shining. ⁹ εἰσακούω, listen, hear. ¹⁰ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹¹ ἐμνήσκωμαι, remember, recall. ¹² Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹³ μετακαλέω, send for. ¹⁴ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁵ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹⁶ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁷ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁸ προστάσσω, command, order.

Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι¹ ὅτι οὐκ ἔστιν
 προσωπολήπτης² ὁ θεός· ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ 35
 φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην,
 δεκτός³ αὐτῷ ἐστιν. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς 36
 υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ
 χριστοῦ – οὗτός ἐστιν πάντων κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, 37
 τὸ γινόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας,
 ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα⁴ ὃ
 ἐκήρυξεν Ἰωάννης· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,⁵ ὡς 38
 ἔχρισεν⁶ αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς
 διῆλθεν εὐεργετῶν⁷ καὶ ἰώμενος⁸ πάντας τοὺς
 καταδυναστευομένους⁹ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς
 ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν 39
 ἐποίησεν ἐν τε τῇ χώρᾳ¹⁰ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν
 Ἱερουσαλὴμ· ὃν καὶ ἀνείλον¹¹ κρεμάσαντες¹² ἐπὶ
 ξύλου.¹³ Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ 40

¹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ² προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ³ δεκτός, acceptable, welcome. ⁴ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁵ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ⁶ χρίω, anoint. ⁷ εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ⁸ ἰάομαι, heal. ⁹ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ¹⁰ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹¹ ἀναίρέω, take up, kill. ¹² κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹³ ξύλον, ου, τό, wood, tree.

ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ¹ γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, 41

ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις² ὑπὸ τοῦ

θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν³ καὶ συνεπίομεν⁴

αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ 42

παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ

διαμαρτύρασθαι⁵ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος⁶ ὑπὸ

τοῦ θεοῦ κριτῆς⁷ ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ 43

προφῆται μαρτυροῦσιν, ἅφεσιν⁸ ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ

τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν 44

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν

λόγον. Καὶ ἐξέστησαν¹⁰ οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ὅσοι 45

συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ¹¹

τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται.¹² Ἦκουον γὰρ αὐτῶν 46

¹ ἐμφανής, visible, manifest. ² προχειροτονέω, choose beforehand. ³ συνεσθίω, eat with. ⁴ συμπίνω, drink with, drink together with. ⁵ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁷ κριτής, ου, ό, judge. ⁸ ἅφεσις, εως, ή, release, forgiveness. ⁹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁰ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹¹ δωρεά, άς, ή, gift, free gift. ¹² ἐκχέω, pour out, shed.

λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων¹ τὸν θεόν.

Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μήτι² τὸ ὕδωρ κωλύσαι³ 47

δύναται τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ

πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48

Προσέταξέν⁴ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι

τοῦ κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι⁵ ἡμέρας

τινάς.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ 11

τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ

θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, 2

διεκρίνοντο⁶ πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες ὅτι 3

Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν⁷ ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ

συνέφαγες⁸ αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο⁹ 4

αὐτοῖς καθεξῆς¹⁰ λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ¹¹ 5

προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει¹² ὄραμα,¹³

¹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ² μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ³ κωλύω, forbid, hinder. ⁴ προστάσσω, command, order. ⁵ ἐπιμένω, continue, remain. ⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ⁷ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁸ συνεσθίω, eat with. ⁹ ἐκτίθημι, declare, explain. ¹⁰ καθεξῆς, successively, in order. ¹¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹² ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹³ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle.

καταβαῖνον σκεῦός¹ τι, ὡς ὀθόνην² μεγάλην
 τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην³ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
 ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας⁴ κατενόουν,⁵ καὶ 6
 εἶδον τὰ τετράποδα⁶ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ
 ἑρπετὰ⁷ καὶ τὰ πετεινὰ⁸ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ 7
 φωνῆς λεγούσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον⁹ καὶ
 φάγε. Εἶπον δέ, Μηδαμῶς,¹⁰ κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν¹¹ ἦ 8
 ἀκάθαρτον οὐδέποτε¹² εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. 9
 Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἄ
 ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.¹³ Τοῦτο δὲ ἐγένετο 10
 ἐπὶ τρίς,¹⁴ καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη¹⁵ ἅπαντα εἰς τὸν
 οὐρανόν. Καὶ ἰδού, ἐξαυτῆς¹⁶ τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν¹⁷ 11
 ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἦμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ
 Καισαρείας¹⁸ πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα 12
 συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον.¹⁹ Ἦλθον δὲ

¹ σκεῦος, οὐς, τό, vessel, goods (plural). ² ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ³ καθίημι, let down, lower. ⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁵ κατανοέω, observe, understand. ⁶ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ⁷ ἑρπετόν, οὐ, τό, creeping thing, reptile. ⁸ πετεινόν, οὐ, τό, bird. ⁹ θύω, sacrifice, kill. ¹⁰ μηδαμῶς, by no means, no. ¹¹ κοινός, common, unclean. ¹² οὐδέποτε, never. ¹³ κοινώω, make common, defile. ¹⁴ τρίς, thrice, three times. ¹⁵ ἀνασπάω, draw up, pull up. ¹⁶ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁷ ἐπίστημι, stand over, come upon. ¹⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁹ διακρίνω, discriminate, judge.

σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ¹ ἄδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς
 τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός· ἀπήγγειλέν τε ἡμῖν πῶς εἶδεν 13
 τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα
 αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην² ἄνδρας, καὶ
 μετὰπεμψαι³ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς 14
 λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ
 οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν⁴ τὸ 15
 πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν
 ἀρχῇ. Ἐμνήσθη⁵ δὲ τοῦ ῥήματος κυρίου, ὡς ἔλεγεν, 16
 Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ
 βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσιν⁶ 17
 δωρεὰν⁷ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν,
 πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ δὲ
 τίς ἤμην δυνατὸς κωλύσαι⁸ τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ 18
 ταῦτα ἡσύχασαν,⁹ καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες,
 Ἄρα γε¹⁰ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν¹¹

¹ ἕξ, six. ² Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ³ μετὰπέμψω, send for, summon. ⁴ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁵ μνησθῆναι, remember, recall. ⁶ ἴσος, equal, identical. ⁷ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁸ κωλύω, forbid, hinder. ⁹ ἡσυχάζω, be still, be silent. ¹⁰ γέ, indeed, at least. ¹¹ μετάνοια, ἄς, ἡ, repentance, change of mind.

ἔδωκεν εἰς ζωήν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹ ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς 19
γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ² διήλθον ἕως Φοινίκης³ καὶ
Κύπρου⁴ καὶ Ἀντιοχείας,⁵ μηδενὶ λαλοῦντες τὸν
λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν 20
ἄνδρες Κύπριοι⁶ καὶ Κυρηναῖοι,⁷ οἵτινες εἰσελθόντες
εἰς Ἀντιόχειαν,⁵ ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,⁸
εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ 21
κυρίου μετ' αὐτῶν: πολὺς τε ἀριθμὸς⁹ πιστεύσας
ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς 22
τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ
αὐτῶν: καὶ ἐξαπέστειλαν¹⁰ Βαρνάβαν¹¹ διελθεῖν ἕως
Ἀντιοχείας:⁵ ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν 23
τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει¹²
τῆς καρδίας προσμένειν¹³ τῷ κυρίῳ: ὅτι ἦν ἀνὴρ 24

¹ διασπεῖρω, scatter, scatter like seed. ² στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ³ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ⁴ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ⁵ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁶ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁷ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁸ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁹ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ¹⁰ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹² πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹³ προσμένω, wait longer, remain.

ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹ πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ
 προσετέθη² ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. Ἐξήλθεν δὲ εἰς 25
 Ταρσὸν³ ὁ Βαρνάβας⁴ ἀναζητῆσαι⁵ Σαῦλον,⁶ καὶ 26
 εὐρῶν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.⁷ Ἐγένετο δὲ
 αὐτοὺς ἐνιαυτὸν⁸ ὅλον συναχθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ
 διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι⁹ τε πρῶτον ἐν
 Ἀντιοχείᾳ⁷ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.¹⁰

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον¹¹ ἀπὸ 27
 Ἱεροσολύμων προφήται εἰς Ἀντιόχειαν.⁷ Ἀναστὰς δὲ 28
 εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος,¹² ἐσήμανεν¹³ διὰ τοῦ
 πνεύματος λιμὸν¹⁴ μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην
 τὴν οἰκουμένην·¹⁵ ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου¹⁶
 Καίσαρος.¹⁷ Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτο¹⁸ τις, 29
 ὥρισαν¹⁹ ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς
 κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν, 30

¹ πλήρης, full. ² προστίθμι, add, add to. ³ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ ἀναζητέω, look, search. ⁶ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁸ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ⁹ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁰ Χριστιανός, οὐ, ὁ, Christian. ¹¹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹² Ἄγαβος, οὐ, ὁ, Agabus. ¹³ σημαίνω, indicate, signify. ¹⁴ λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ¹⁵ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁶ Κλαύδιος, οὐ, ὁ, Claudius. ¹⁷ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁸ εὐπορέω, have means, am prosperous. ¹⁹ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine.

ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς
 Βαρνάβα¹ καὶ Σαύλου.²

Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν³ Ἡρώδης ὁ **12**

βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι⁴ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς
 ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν⁵ δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν **2**
 Ἰωάννου μαχαίρα.⁶ Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν⁷ ἐστὶν τοῖς **3**
 Ἰουδαίοις, προσέθετο⁸ συλλαβεῖν⁹ καὶ Πέτρον – ἦσαν
 δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων¹⁰ – ὃν καὶ πιάσας¹¹ ἔθετο εἰς **4**
 φυλακὴν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις¹²
 στρατιωτῶν¹³ φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ
 Πάσχα¹⁴ ἀναγαγεῖν¹⁵ αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν **5**
 Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ: προσευχὴ δὲ ἦν
 ἐκτενὴς¹⁶ γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν
 ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν¹⁷ ὁ **6**
 Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος¹⁸

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ³ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁴ κακῶ, mistreat, harm. ⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ⁶ μάχαιρα, ἡς, ἡ, sword. ⁷ ἀρεστός, pleasing, desirable. ⁸ προστίθημι, add, add to. ⁹ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁰ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹¹ πιάζω, take, lay hold of. ¹² τετράδιον, ου, τό, squad of four soldiers. ¹³ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁴ πάσχα, τό, passover, passover feast. ¹⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁶ ἐκτενής, zealous, earnest. ¹⁷ προάγω, lead forth, go before. ¹⁸ κοιμάμαι, sleep, fall asleep.

μεταξὺ¹ δύο στρατιωτῶν,² δεδεμένος ἀλύσεισιν³ δυσίν:
 φύλακές⁴ τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν. ⁷
 Καὶ ἰδού, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,⁵ καὶ φῶς ἔλαμψεν⁶
 ἐν τῷ οἰκήματι.⁷ πατάξας⁸ δὲ τὴν πλευρὰν⁹ τοῦ
 Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει.¹⁰ Καὶ
 ἐξέπεσον¹¹ αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις³ ἐκ τῶν χειρῶν. Εἶπέν τε ⁸
 ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Περιζῶσαι¹² καὶ ὑπόδησαι¹³ τὰ
 σανδάλιά¹⁴ σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ,
 Περιβαλοῦ¹⁵ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. Καὶ ⁹
 ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ: καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές¹⁶
 ἐστιν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα¹⁷
 βλέπειν. Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ ¹⁰
 δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην¹⁸ τὴν σιδηρὰν,¹⁹ τὴν
 φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτη²⁰ ἠνοιχθή
 αὐτοῖς: καὶ ἐξελθόντες προῆλθον²¹ ῥύμην²² μίαν, καὶ

¹ μεταξὺ, between, after. ² στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ³ ἀλυσίς, εως, ἡ, chain. ⁴ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁶ λάμπω, shine. ⁷ οἶκημα, τος, τό, room, dwelling. ⁸ πατάσσω, strike, smite. ⁹ πλευρά, ᾱς, ἡ, side, side of the body. ¹⁰ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹¹ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹² περιζώννυμι, gird, gird round. ¹³ ὑποδέω, put on my feet. ¹⁴ σανδάλιον, ου, τό, sandal. ¹⁵ περιβάλλω, put around, clothe. ¹⁶ ἀληθής, true, unconcealed. ¹⁷ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁸ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ¹⁹ σιδήρεος, made of iron. ²⁰ αὐτόματος, by itself, of its own accord. ²¹ προέρχεται, go in front, precede. ²² ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane.

εὐθέως ἀπέστη¹ ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος, 11
 γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς² ὅτι
 ἐξαπέστειλεν³ κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό⁴
 με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας⁵ τοῦ
 λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδὼν⁶ τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν 12
 Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου
 Μάρκου,⁷ οὗ⁸ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι⁹ καὶ
 προσευχόμενοι. Κρούσαντος¹⁰ δὲ τοῦ Πέτρου τὴν 13
 θύραν τοῦ πυλῶνος,¹¹ προσῆλθεν παιδίσκη¹²
 ὑπακοῦσαι,¹³ ὀνόματι Ῥόδη.¹⁴ Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν 14
 φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν
 πυλῶνα,¹¹ εἰσδραμοῦσα¹⁵ δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν
 Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.¹¹ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, 15
 Μαίνῃ.¹⁶ Ἡ δὲ διῆσχυρίζετο¹⁷ οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ
 ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ δὲ Πέτρος 16
 ἐπέμενε¹⁸ κρούων¹⁰ ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτόν, καὶ

¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ² ἀληθῶς, truly, really. ³ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁴ ἐξαίρέω, take out, deliver. ⁵ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ⁶ σύννοια, know, be conscious of. ⁷ Μάρκος, ου, ό, Mark. ⁸ οὗ, where, when. ⁹ συναθροίζω, gather, bring together. ¹⁰ κρούω, knock, strike. ¹¹ πυλῶν, ὠνος, ό, vestibule, gateway. ¹² παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹³ ὑπακούω, obey, listen. ¹⁴ Ῥόδη, ης, ἡ, Rhoda. ¹⁵ εἰστρέχω, run in. ¹⁶ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁷ διῆσχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ¹⁸ ἐπιμένω, continue, remain.

ἐξέστησαν.¹ Κατασείσας² δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν,³ 17

διηγῆσατο⁴ αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν⁵ ἐκ

τῆς φυλακῆς. Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ

τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον

τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἣν τάραχος⁶ οὐκ ὀλίγος 18

ἐν τοῖς στρατιώταις,⁷ τί ἄρα⁸ ὁ Πέτρος ἐγένετο. 19

Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας⁹ αὐτὸν καὶ μὴ εὐρών,

ἀνακρίνας¹⁰ τοὺς φύλακας,¹¹ ἐκέλευσεν¹² ἀπαχθῆναι.¹³

Καὶ κατελθὼν¹⁴ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν

διέτριβεν.¹⁶

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν¹⁷ Τυρίοις¹⁸ καὶ Σιδωνίοις: 20

ὁμοθυμαδὸν²⁰ δὲ παρήσαν²¹ πρὸς αὐτόν, καὶ

πέισαντες Βλάστον²² τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος²³ τοῦ

βασιλέως, ἡτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι²⁴ αὐτῶν

¹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ² κατασείω, shake, motion. ³ σιγάω, be silent, become silent. ⁴ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁵ ἐξάγω, lead out. ⁶ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ⁷ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁸ ἄρα, so? (introduces a question). ⁹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁰ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹¹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹² κελεύω, order, command. ¹³ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁴ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁶ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁷ θυμομαχέω, be very angry. ¹⁸ Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ¹⁹ Σιδώνιος, Sidonian. ²⁰ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²¹ πάρειμι, be present, have arrived. ²² Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ²³ κοιτῶν, ὄνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ²⁴ τρέφω, make to grow, nourish.

τὴν χώραν¹ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.² Τακτῇ³ δὲ ἡμέρα ὁ 21

Ἑρώδης ἐνδυσάμενος⁴ ἐσθῆτα⁵ βασιλικήν,² καὶ
καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,⁶ ἐδημηγόρει⁷ πρὸς αὐτούς. 22

Ὁ δὲ δῆμος⁸ ἐπεφώνει,⁹ Φωνὴ θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπου.

Παραχρήμα¹⁰ δὲ ἐπάταξεν¹¹ αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, 23

ἀνθ¹² ὧν οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ θεῷ: καὶ γενόμενος
σκωληκόβρωτος,¹³ ἐξέψυξεν.¹⁴

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἤρξανεν¹⁵ καὶ ἐπληθύνετο.¹⁶ 24

Βαρνάβας¹⁷ δὲ καὶ Σαῦλος¹⁸ ὑπέστρεψαν εἰς 25

Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν,
συμπααραλαβόντες¹⁹ καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα
Μάρκον.²⁰

¹ χώρα, ας, ἡ, land, region. ² βασιλικός, royal, connected with a king. ³ τακτός, fixed, appointed. ⁴ ἐνδύω, put on, clothe. ⁵ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ⁶ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁷ δημηγορέω, make a public speech. ⁸ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁹ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁰ παραχρήμα, immediately, instantly. ¹¹ πατάσσω, strike, smite. ¹² ἀντί, instead of, in place of. ¹³ σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ¹⁴ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ¹⁵ αὖξάνω, cause to grow, increase. ¹⁶ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁸ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁹ συμπααραλαμβάνω, take along with. ²⁰ Μάρκος, ου, ὁ, Mark.

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ¹ κατὰ τὴν οὔσαν ἐκκλησίαν **13**

προφήται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας² καὶ
 Συμεών³ ὁ καλούμενος Νίγερ,⁴ καὶ Λούκιος⁵ ὁ
 Κυρηναῖος,⁶ Μαναήν⁷ τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου⁸
 σύντροφος,⁹ καὶ Σαῦλος.¹⁰ Λειτουργούντων¹¹ δὲ **2**
 αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων,¹² εἶπεν τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε¹³ δὴ¹⁴ μοι τὸν Βαρνάβαν² καὶ τὸν
 Σαῦλον¹⁰ εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι¹⁵ αὐτούς. Τότε **3**
 νηστεύσαντες¹² καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς
 χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες¹⁶ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ **4**

ἀγίου, κατήλθον¹⁷ εἰς τὴν Σελεύκειαν¹⁸ ἐκεῖθεν¹⁹ δὲ
 ἀπέπλευσαν²⁰ εἰς τὴν Κύπρον.²¹ Καὶ γενόμενοι ἐν **5**
 Σαλαμῖνι,²² κατήγγελλον²³ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς
 συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην

¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ³ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ⁴ Νίγερ, ὁ, Niger. ⁵ Λούκιος, οὐ, ὁ, Lucius. ⁶ Κυρηναῖος, οὐ, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁷ Μαναήν, ὁ, Manaen. ⁸ τετράρχης, οὐ, ὁ, tetrarch. ⁹ σύντροφος, οὐ, ὁ, one brought up with, foster brother. ¹⁰ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ¹¹ λειτουργέω, minister, serve. ¹² νηστεύω, fast. ¹³ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁴ δὴ, also, indeed. ¹⁵ προσκαλέω, summon. ¹⁶ ἐκπέμπω, send out. ¹⁷ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁸ Σελεύκεια, ας, ἡ, Seleucia. ¹⁹ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁰ ἀποπλέω, sail away. ²¹ Κύπρος, οὐ, ἡ, Cyprus. ²² Σαλαμίς, ἴνος, ἡ, Salamis. ²³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly.

ὑπηρέτην.¹ Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον² ἄχρι Πάφου,³ 6
 εὗρόν τινα μάγον⁴ ψευδοπροφήτην⁵ Ἰουδαῖον, ὃ
 ὄνομα Βαριῆσοῦς,⁶ ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ⁷ Σεργίῳ⁸ 7
 Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.⁹ Οὗτος προσκαλεσάμενος
 Βαρνάβαν¹⁰ καὶ Σαῦλον¹¹ ἐπεζήτησεν¹² ἀκοῦσαι τὸν
 λόγον τοῦ θεοῦ. Ἀνθίστατο¹³ δὲ αὐτοῖς Ἑλύμας,¹⁴ ὁ 8
 μάγος⁴ – οὕτως¹⁵ γὰρ μεθερμηνεύεται¹⁶ τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ – ζητῶν διαστρέψαι¹⁷ τὸν ἀνθύπατον⁷ ἀπὸ τῆς
 πίστεως. Σαῦλος¹¹ δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς¹⁸ 9
 πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας¹⁹ εἰς αὐτὸν εἶπεν, ὦ²⁰ 10
 πλήρης²¹ παντὸς δόλου²² καὶ πάσης ῥαδιουργίας,²³ υἱὲ
 διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ²⁴
 διαστρέφων¹⁷ τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;²⁵ Καὶ νῦν 11
 ἰδοῦ, χεὶρ κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔση τυφλός, μὴ βλέπων
 τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα²⁶ δὲ ἐπέπεσεν²⁷

¹ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ² νῆσος, ου, ἡ, island. ³ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ⁴ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ⁵ ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ⁶ Βαριῆσοῦς, οὔ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ⁷ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁸ Σέργιος, ου, ὁ, Sergius. ⁹ συνετός, intelligent, clever. ¹⁰ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹² ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹³ ἀνθίστημι, resist, oppose. ¹⁴ Ἑλύμας, α, ὁ, Elymas. ¹⁵ οὕτως, thus, so. ¹⁶ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁷ διαστρέφω, distort, pervert. ¹⁸ πληθύνω, fill. ¹⁹ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁰ ὦ, Oh! omega. ²¹ πλήρης, full. ²² δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ²³ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ²⁴ παύω, cause to cease. ²⁵ εὐθύς, immediately, at once. ²⁶ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²⁷ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon.

ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς¹ καὶ σκότος, καὶ περιάγων² ἐζήτει
 χειραγωγούς.³ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος⁴ τὸ γεγονός 12
 ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος⁵ ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ
 κυρίου.

Ἀναθέντες⁶ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου⁷ οἱ περὶ τὸν Παῦλον 13
 ἦλθον εἰς Πέργην⁸ τῆς Παμφυλίας.⁹ Ἰωάννης δὲ
 ἀποχωρήσας¹⁰ ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.
 Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης,⁸ παρεγένοντο 14
 εἰς Ἀντιόχειαν¹¹ τῆς Πισιδίας,¹² καὶ εἰσελθόντες εἰς
 τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν. 15
 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν¹³ τοῦ νόμου καὶ τῶν
 προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι¹⁴ πρὸς
 αὐτούς, λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν λόγος ἐν
 ὑμῖν παρακλήσεως¹⁵ πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς 16
 δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας¹⁶ τῇ χειρὶ, εἶπεν,

¹ ἀχλὺς, ὕος, ἡ, mist, mistiness. ² περιάγω, lead around, go about. ³ χειραγωγός, οὗ, ὁ, leader. ⁴ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁵ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ⁶ ἀνάγω, lead up, restore. ⁷ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ⁸ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ⁹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹⁰ ἀποχωρέω, go away, depart. ¹¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹² Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹³ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹⁴ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁵ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁶ κατασείω, shake, motion.

Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν,
 ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου ἐξελέξατο² τοὺς 17
 πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν³ ἐν τῇ παροικίᾳ⁴
 ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,⁵ καὶ μετὰ βραχίονος⁶ ὑψηλοῦ⁷
 ἐξήγαγεν⁸ αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῇ⁹ 18
 χρόνον ἐτροποφόρησεν¹⁰ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ 19
 καθελὼν¹¹ ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,¹²
 κατεκληρονόμησεν¹³ αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ μετὰ 20
 ταῦτα, ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις¹⁴ καὶ πενήκοντα,¹⁵
 ἔδωκεν κριτὰς¹⁶ ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. 21
 Κἀκεῖθεν¹⁷ ᾐτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ
 θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς,¹⁸ ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν,¹⁹
 ἔτη τεσσαράκοντα.²⁰ Καὶ μεταστήσας²¹ αὐτόν, 22
 ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ὃ καὶ εἶπεν
 μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα

¹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ ὑψόω, lift up, exalt. ⁴ παροικία, ας, ἡ, sojourn, stay. ⁵ Αἰγυπτos, ου, ἡ, Egypt. ⁶ βραχίων, ονος, ὁ, arm, strength. ⁷ ὑψηλός, high, lofty. ⁸ ἐξάγω, lead out. ⁹ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁰ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ¹¹ καθαιρέω, take down, pull down. ¹² Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹³ κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ¹⁴ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁵ πενήκοντα, fifty, 50. ¹⁶ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁷ ἀκεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁸ Κίς, ὁ, Kish. ¹⁹ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ²⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²¹ μεθίστημι, remove, turn away.

κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά
μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' 23
ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν, 24
προκηρύξαντος¹ Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου²
αὐτοῦ βάπτισμα³ μετανοίας⁴ τῷ Ἰσραὴλ. Ὡς δὲ 25
ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον,⁵ ἔλεγεν, Τίνα με
ὑπονοεῖτε⁶ εἶναι; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται
μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα⁷ τῶν ποδῶν
λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους⁸ Ἀβραάμ, καὶ οἱ 26
ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς
σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν 27
Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον
ἀγνόησαντες,⁹ καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ
πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες
ἐπλήρωσαν. Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν¹⁰ θανάτου εὐρόντες, 28
ἤτησαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι¹¹ αὐτόν. Ὡς δὲ 29

¹ προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand. ² εἰσόδος, ου, ἡ, entrance, entering. ³ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁵ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ⁶ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁷ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ⁹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁰ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹¹ ἀναιρέω, take up, kill.

ἐτέλεσαν¹ πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα,
 καθελόντες² ἀπὸ τοῦ ξύλου,³ ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ 30
 δὲ θεὸς ἡγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν: ὃς ὥφθη ἐπὶ ἡμέρας 31
 πλείους τοῖς συναναβᾶσιν⁴ αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
 εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς
 τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς 32
 τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ
 θεὸς ἐκπεπλήρωκεν⁵ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν,
 ἀναστήσας Ἰησοῦν: ὥς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ⁶ τῷ δευτέρῳ 33
 γέγραπται, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.
 Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι⁷ 34
 μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν,⁸ οὕτως εἴρηκεν
 ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια⁹ Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν 35
 ἐτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὀσιόν⁹ σου ἰδεῖν
 διαφθοράν:⁸ Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας¹⁰ 36
 τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ¹¹ ἐκοιμήθη,¹² καὶ προσετέθη¹³ πρὸς

¹ τελέω, finish, fulfill. ² καθεαίρω, take down, pull down. ³ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁴ συναναβαίνω, come or go up with, go up with. ⁵ ἐκπληρώω, fulfill, fill completely. ⁶ ψαλμός, οὗ, ὁ, song of praise, psalm. ⁷ μηκέτι, no longer. ⁸ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ⁹ ὀσιος, righteous, pious. ¹⁰ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹¹ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ¹² κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹³ προστίθημι, add, add to.

τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν:¹ ὃν δὲ ὁ 37

θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν.¹ Γνωστὸν² οὖν 38

ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν

ἄφεσις³ ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται:⁴ καὶ ἀπὸ πάντων 39

ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι,

ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. Βλέπετε οὖν μὴ 40

ἐπέλθῃ⁵ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, 41

Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί,⁶ καὶ θαυμάσατε, καὶ

ἀφανίσθητε:⁷ ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις

ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῇται⁸ ὑμῖν.

Ἐξιόντων⁹ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, 42

παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ¹⁰ σάββατον

λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. Λυθείσης δὲ τῆς 43

συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ

τῶν σεβομένων¹¹ προσηλύτων¹² τῷ Παύλῳ καὶ τῷ

¹ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ² γνωστός, known, acquaintance. ³ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁵ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ⁶ καταφρονητής, οὐ, ὁ, despiser, scoffer. ⁷ ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ⁸ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ⁹ ἔξιμι, go away, leave. ¹⁰ μεταξὺ, between, after. ¹¹ σεβομαι, reverence, worship. ¹² προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert.

Βαρνάβα:¹ οἵτινες προσλαλοῦντες,² ἔπειθον αὐτοὺς
ἐπιμένειν³ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν⁴ πᾶσα ἡ πόλις 44
συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ 45
Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν⁵ ζήλου,⁶ καὶ
ἀντέλεγον⁷ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις,
ἀντιλέγοντες⁷ καὶ βλασφημοῦντες. Παρρησιασάμενοι 46
δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας¹ εἶπον, Ὑμῖν ἦν
ἀναγκαῖον⁹ πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
Ἐπειδὴ¹⁰ δὲ ἀπωθέισθε¹¹ αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε
ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα¹² εἰς τὰ
ἔθνη. Οὕτως γὰρ ἐντέταλται¹³ ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά 47
σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἔως
ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρεν, καὶ 48
ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² προσλαλέω, speak to, speak with. ³ ἐπιμένω, continue, remain. ⁴ σχεδόν, almost, nearly. ⁵ πλήθω, fill. ⁶ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁷ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁸ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁹ ἀναγκαῖος, necessary. ¹⁰ ἐπειδή, since, because. ¹¹ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹² στρέφω, turn, am converted. ¹³ ἐντέλλομαι, command, give orders.

ἦσαν τεταγμένοι¹ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Διεφέρετο² δὲ ὁ 49
 λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.³ Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι 50
 παρώτρυναν⁴ τὰς σεβομένας⁵ γυναῖκας καὶ τὰς
 εὐσχήμονας⁶ καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ
 ἐπήγειραν⁷ διωγμὸν⁸ ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν
 Βαρνάβαν,⁹ καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων¹⁰
 αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι¹¹ τὸν κονιορτὸν¹² τῶν 51
 ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.¹³ Οἱ δὲ 52
 μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹³ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς 14
 εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως
 ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων¹⁴ πολὺ
 πλῆθος. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες¹⁵ Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν⁷ καὶ 2
 ἐκάκωσαν¹⁶ τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. 3
 Ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν¹⁷ παρρησιαζόμενοι¹⁸

¹ τάσσω, arrange, appoint. ² διαφέρω, differ, carry through. ³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁴ παροτρύνω, arouse, incite. ⁵ σεβόμεναι, reverence, worship. ⁶ εὐσχήμων, honorable. ⁷ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁸ διωγμός, οὗ, ὁ, persecution. ⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁰ ὄριον, οὗ, τό, boundary, region. ¹¹ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹² κονιορτός, οὗ, ὁ, dust. ¹³ Ἰκόνιον, οὗ, τό, Iconium. ¹⁴ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellen. ¹⁵ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁶ κακῶ, mistreat, harm. ¹⁷ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁸ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely.

ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα¹ γίνεσθαι διὰ τῶν
χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη² δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως: 4
καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς
ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμῇ³ τῶν ἐθνῶν τε καὶ 5
Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι⁴ καὶ
λιθοβολῆσαι⁵ αὐτούς, συνιδόντες⁶ κατέφυγον⁷ εἰς τὰς 6
πόλεις τῆς Λυκαονίας,⁸ Λύστραν⁹ καὶ Δέρβην,¹⁰ καὶ
τὴν περίχωρον:¹¹ κακεῖ¹² ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. 7

Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις⁹ ἀδύνατος¹³ τοῖς ποσὶν 8
ἐκάθητο, χωλὸς¹⁴ ἐκ κοιλίας¹⁵ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων,
ὃς οὐδέποτε¹⁶ περιπεπατήκει. Οὗτος ἤκουσεν τοῦ 9
Παύλου λαλοῦντος: ὃς ἀτενίσας¹⁷ αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι
πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, 10
Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθῶς.¹⁸ Καὶ ἥλλετο¹⁹

¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ² σχίζω, split, separate. ³ ὁρμή, ἥς, ἡ, impulse, inclination. ⁴ ὑβρίζω, mistreat, insult. ⁵ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ⁶ σύννοια, know, be conscious of. ⁷ καταφεύγω, flee, take refuge. ⁸ Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ⁹ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁰ Δέρβη, ἡς, ἡ, Derbe. ¹¹ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ¹² κακεῖ, and there. ¹³ ἀδύνατος, impossible, unable. ¹⁴ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹⁵ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ¹⁶ οὐδέποτε, never. ¹⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁸ ὀρθῶς, rightly, correctly. ¹⁹ ἥλλομαι, leap, spring up.

καὶ περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ 11

Παῦλος, ἐπῆραν¹ τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστί²

λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες³ ἀνθρώποις κατέβησαν

πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν,⁴ Δία⁵ τὸν 12

δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν,⁶ ἐπειδὴ⁷ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος⁸

τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς⁵ τοῦ ὄντος πρὸ τῆς 13

πόλεως αὐτῶν, ταύρους⁹ καὶ στέμματα¹⁰ ἐπὶ τοὺς

πυλῶνας¹¹ ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.¹² 14

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας⁴ καὶ Παῦλος,

διαρρήξαντες¹³ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν¹⁴ εἰς

τὸν ὄχλον, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα 15

ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς¹⁵ ἔσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι,

εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων¹⁶

ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν

οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ

ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις¹⁷ γενεαῖς εἴασεν¹⁸ 16

¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ² Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ³ ὁμοιώω, make like, liken. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ⁶ Ἑρμῆς, οὗ, ὁ, Hermes. ⁷ ἐπειδὴ, since, because. ⁸ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁹ ταῦρος, οὗ, ὁ, bull, ox. ¹⁰ στέμμα, τοῦ, τό, wreath or garland of flowers, garland. ¹¹ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ¹² θύω, sacrifice, kill. ¹³ διαρρήσσω, tear asunder. ¹⁴ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ¹⁵ ὁμοιοπαθεῖς, with the same nature. ¹⁶ μάταιος, vain, useless. ¹⁷ παροίχομαι, be past, gone. ¹⁸ εἰάω, permit, allow.

πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοιγε 17

οὐκ ἀμάρτυρον² ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν,³

οὐρανόθεν⁴ ὑμῖν ὑετοῦς⁵ διδοὺς καὶ καιροὺς

καρποφόρους,⁶ ἐμπιπλῶν⁷ τροφῆς⁸ καὶ εὐφροσύνης⁹

τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις¹⁰ 18

κατέπαυσαν¹¹ τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹² αὐτοῖς.

Ἐπήλθον¹³ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας¹⁴ καὶ Ἰκονίου¹⁵ Ἰουδαῖοι, 19

καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες¹⁶ τὸν

Παῦλον, ἔσυρον¹⁷ ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες¹⁸

αὐτὸν τεθνάναι.¹⁹ Κυκλωσάντων²⁰ δὲ αὐτὸν τῶν 20

μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν: καὶ τῇ

ἐπαύριον²¹ ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ²² εἰς Δέρβην.²³ 21

Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ

μαθητεύσαντες²⁴ ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν

¹ καίτοιγε, and yet, although. ² ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ³ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁴ οὐρανόθεν, from heaven. ⁵ ὑετός, ου, ὁ, rain. ⁶ καρποφόρος, fruitful. ⁷ ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ⁸ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ⁹ εὐφροσύνης, ἥς, ἡ, gladness, joy. ¹⁰ μόλις, with difficulty, hardly. ¹¹ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹² θύω, sacrifice, kill. ¹³ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁴ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁵ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹⁶ λιθάζω, throw stones, stone. ¹⁷ σύρω, draw, drag. ¹⁸ νομίζω, suppose, think. ¹⁹ θνήσκω, die, am dying. ²⁰ κυκλόω, encircle, surround. ²¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²³ Δέρβη, ἥς, ἡ, Derbe. ²⁴ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple.

Λύστραν¹ καὶ Ἰκόνιον² καὶ Ἀντιόχειαν,³ 22

ἐπιστηρίζοντες⁴ τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν,

παρακαλοῦντες ἐμμένειν⁵ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ

πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν

τοῦ θεοῦ. Χειροτονήσαντες⁶ δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους 23

κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν,⁷

παρέθεντο⁸ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. 24

Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν⁹ ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.¹⁰

Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ¹¹ τὸν λόγον, κατέβησαν 25

εἰς Ἀττάλειαν:¹² κάκειθεν¹³ ἀπέπλευσαν¹⁴ εἰς 26

Ἀντιόχειαν,³ ὅθεν¹⁵ ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ

θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ 27

καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν¹⁶ ὅσα

ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς

ἔθνεσιν θύραν πίστεως. Διέτριβον¹⁷ δὲ ἐκεῖ χρόνον 28

οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

¹ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ² Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁴ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ⁵ ἐμμένω, persevere, remain (in). ⁶ χειροτονέω, choose, appoint. ⁷ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁸ παρατίθημι, set before, entrust. ⁹ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹⁰ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹¹ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ¹² Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ¹³ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁴ ἀποπλέω, sail away. ¹⁵ ὅθεν, from where, from which. ¹⁶ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁷ διατρίβω, continue, tarry.

Καί τινες κατελθόντες¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον **15**

τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε² τῷ ἔθει³

Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν **2**

στάσεως⁴ καὶ ζητήσεως⁵ οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ

Βαρνάβᾳ⁶ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν⁷ ἀναβαίνειν Παῦλον

καὶ Βαρνάβαν⁶ καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς

ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ

τοῦ ζητήματος⁸ τούτου. Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες⁹ **3**

ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην¹⁰ καὶ

Σαμάρειαν,¹¹ ἐκδιηγούμενοι¹² τὴν ἐπιστροφὴν¹³ τῶν

ἐθνῶν: καὶ ἐποιοῦν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς

ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, **4**

ἀπεδέχθησαν¹⁴ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν

ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν¹⁵ τε

ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. Ἐξανέστησαν¹⁶ δέ **5**

τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως¹⁷ τῶν Φαρισαίων

¹ κατέρχουμαι, come down, go down. ² περιτέμνω, circumcize, circumcise. ³ ἔθος, ους, τό, custom. ⁴ στάσις, εως, ή, standing, rebellion. ⁵ ζήτησις, εως, ή, debate, controversy. ⁶ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ⁷ τάσσω, arrange, appoint. ⁸ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ⁹ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁰ Φοινίκη, ης, ή, Phoenicia. ¹¹ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ¹² ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹³ ἐπιστροφή, ης, ή, attention, conversion. ¹⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁵ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁶ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ¹⁷ αἵρεσις, εως, ή, choice, faction.

πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν¹ αὐτούς,
 παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν 6
 περὶ τοῦ λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως² 7
 γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε³ ὅτι ἀφ' ἡμερῶν
 ἀρχαίων⁴ ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο,⁵ διὰ τοῦ στόματός
 μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ
 πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης⁶ θεὸς ἐμαρτύρησεν 8
 αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ
 ἡμῖν: καὶ οὐδὲν διέκρινεν⁷ μεταξὺ⁸ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, 9
 τῇ πίστει καθάρσας τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί 10
 πειράζετε τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν⁹ ἐπὶ τὸν τράχηλον
 τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς
 ἰσχύσαμεν¹¹ βαστάσαι;¹² Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ 11

¹ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ² συζήτησις, εἰς, ἡ, mutual questioning, disputation. ³ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁴ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁶ καρδιογνώστης, οὐ, ὁ, knower of hearts. ⁷ διακρίνω, discriminate, judge. ⁸ μεταξύ, between, after. ⁹ ζυγός, οὐ, ὁ, yoke, heavy burden. ¹⁰ τράχηλος, οὐ, ὁ, neck. ¹¹ ἰσχύω, be strong, able. ¹² βαστάζω, bear, carry.

κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον¹
 κάκεῖνοι.²

Ἐσίγησεν³ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβαν⁴ καὶ 12

Παύλου ἐξηγουμένων⁵ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα
 καὶ τέρατα⁶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ 13
 σιγῆσαι³ αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν⁷ ἐξηγήσατο⁵ 14

καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο⁸ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν
 λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν⁹ 15

οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ 16
 ταῦτα ἀναστρέψω,¹⁰ καὶ ἀνοικοδομήσω¹¹ τὴν σκηνὴν¹²

Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν: καὶ τὰ κατεσκαμμένα¹³
 αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,¹¹ καὶ ἀνορθώσω¹⁴ αὐτήν: ὅπως 17

ἂν ἐκζητήσωσιν¹⁵ οἱ κατάλοιποι¹⁶ τῶν ἀνθρώπων τὸν

¹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ² κάκεῖνος, and he, and she. ³ σιγάω, be silent, become silent. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ ἐξηγέομαι, explain, describe. ⁶ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁷ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ⁸ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁹ συμφωνέω, agree with, agree together. ¹⁰ ἀναστρέφω, return, live. ¹¹ ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ¹² σκηνή, ἥς, ἡ, tent, tabernacle. ¹³ κατασκάπτω, tear down, demolish. ¹⁴ ἀνορθόω, restore, strengthen. ¹⁵ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹⁶ κατάλοιπος, rest, remaining.

κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ
 ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα
 πάντα. Γνωστὰ¹ ἀπ' αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ 18
 ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν² τοῖς ἀπὸ 19
 τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν: ἀλλὰ 20
 ἐπιστεῖλαι³ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι⁴ ἀπὸ τῶν
 ἀλισγημάτων⁵ τῶν εἰδώλων⁶ καὶ τῆς πορνείας⁷ καὶ τοῦ
 πνικτοῦ⁸ καὶ τοῦ αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν 21
 ἀρχαίων⁹ κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν
 ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον
 ἀναγινωσκόμενος.

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν 22
 ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους¹⁰ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν
 πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν¹¹ σὺν Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ,¹²
 Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν,¹³ καὶ Σίλαν,¹⁴

¹ γνωστός, known, acquaintance. ² παρενοχλέω, trouble, annoy. ³ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁴ ἀπέχω, received, obtain. ⁵ ἀλισγημα, τος, τό, pollution, defilement. ⁶ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ⁷ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁸ πνικτός, strangled. ⁹ ἀρχαῖος, old, ancient. ¹⁰ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹² Βαρνάβας, ό, Barnabas. ¹³ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ό, Barsabbas. ¹⁴ Σίλας, ό, Silas.

ἄνδρας ἡγουμένους¹ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ 23
χειρὸς αὐτῶν τάδε,² Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι
καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν³ καὶ Συρίαν⁴
καὶ Κιλικίαν⁵ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν: ἐπειδὴ⁶ 24
ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν⁷
ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες⁸ τὰς ψυχὰς ὑμῶν,
λέγοντες περιτέμεσθαι⁹ καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ
διεστείλάμεθα:¹⁰ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν,¹¹ 25
ἐκλεξαμένους¹² ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς
ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ¹³ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις 26
παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Ἀπεστάλκαμεν οὖν 27
Ἰούδαν καὶ Σίλαν,¹⁴ καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου
ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. Ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ 28
πνεύματι, καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν
βάρος,¹⁵ πλὴν τῶν ἐπάναγκες¹⁶ τούτων, ἀπέχεσθαι¹⁷ 29

¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ² ὅδε, this (here), this here. ³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁴ Συρία, ας, ἡ, Syria. ⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ⁶ ἐπειδὴ, since, because. ⁷ ταράσσω, trouble, agitate. ⁸ ἀνασκευάζω, upset, unsettle. ⁹ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ¹⁰ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ¹¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹² ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁵ βάρος, οὐς, τό, burden, weight. ¹⁶ ἐπάναγκες, of a necessary nature, necessarily. ¹⁷ ἀπέχω, received, obtain.

εἰδωλοθύτων¹ καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ² καὶ πορνείας·³

ἐξ ὧν διατηροῦντες⁴ ἑαυτούς, εὖ⁵ πράττετε. Ἐρρωσθε.⁶

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν·⁷ καὶ 30

συναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέδωκαν⁸ τὴν ἐπιστολήν.⁹ 31

Ἀναγνόντες δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.¹⁰ 32

Ἰούδας τε καὶ Σίλας,¹¹ καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ

λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ

ἐπεστήριξαν.¹² Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν 33

μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας¹³ διέτριβον¹⁴ ἐν Ἀντιοχείᾳ,⁷ 34

διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἐτέρων

πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

¹ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ² πνικτός, strangled. ³ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁴ διατηρέω, keep free of, keep safe. ⁵ εὖ, well, well done. ⁶ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁸ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ⁹ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁰ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹¹ Σίλας, ό, Silas. ¹² ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹³ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ¹⁴ διατρίβω, continue, tarry.

Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν,¹ 36

Ἐπιστρέψαντες δὴ² ἐπισκεψώμεθα³ τοὺς ἀδελφοὺς

ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν⁴ τὸν

λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας¹ δὲ 37

ἐβουλεύσατο⁵ συμπαραλαβεῖν⁶ τὸν Ἰωάννην, τὸν

καλούμενον Μάρκον.⁷ Παῦλος δὲ ἡξίου,⁸ τὸν 38

ἀποστάντα⁹ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,¹⁰ καὶ μὴ

συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν⁶

τούτον. Ἐγένετο οὖν παροξυσμός,¹¹ ὥστε 39

ἀποχωρισθῆναι¹² αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε

Βαρνάβαν¹ παραλαβόντα τὸν Μάρκον⁷ ἐκπλεῦσαι¹³

εἰς Κύπρον:¹⁴ Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος¹⁵ Σίλαν¹⁶ 40

ἐξῆλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν

ἀδελφῶν. Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν¹⁷ καὶ Κιλικίαν,¹⁸ 41

ἐπιστηρίζων¹⁹ τὰς ἐκκλησίας.

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² δὴ, also, indeed. ³ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁵ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁶ συμπαραλαμβάνω, take along with. ⁷ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁸ ἡξιόω, consider worthy. ⁹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁰ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹¹ παροξυσμός, οὔ, ὁ, stimulation, provocation. ¹² ἀποχωρίζω, separate, split apart. ¹³ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁴ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁵ ἐπιλέγω, call or name, choose. ¹⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁷ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁸ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁹ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up.

Κατήντησεν¹ δὲ εἰς Δέρβην² καὶ Λύστραν·³ καὶ ἰδοὺ, **16**

μαθητῆς τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος,⁴ υἱὸς γυναικὸς

τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατὴρ δὲ Ἕλληνας·⁵ δς **2**

ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις³ καὶ Ἰκονίῳ⁶

ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ **3**

ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν⁷ αὐτόν, διὰ τοὺς

Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ᾗδειςαν

γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἕλληνας⁵ ὑπῆρχεν. **4**

Ὡς δὲ διεπορεύοντο⁸ τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς

φυλάσσειν τὰ δόγματα⁹ τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν

ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο¹⁰ τῇ πίστει, καὶ **5**

ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ¹¹ καθ' ἡμέραν.

¹ καταντάω, come to, arrive. ² Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ³ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy.

⁵ Ἕλληνας, ηνος, ὁ, Greek, Hellenic. ⁶ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ⁷ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁸ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ⁹ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹⁰ στερεόω, make firm, strengthen. ¹¹ ἀριθμός, οῦ, ὁ, number, total.

Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν¹ καὶ τὴν Γαλατικὴν² χώραν,³ ⁶
 κωλυθέντες⁴ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν
 λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,⁵ ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν⁶ ⁷
 ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν⁷ πορεύεσθαι· καὶ οὐκ
 εἶασεν⁸ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα· παρελθόντες⁹ δὲ τὴν ⁸
 Μυσίαν⁶ κατέβησαν εἰς Τρωάδα.¹⁰ Καὶ ὄραμα¹¹ διὰ ⁹
 τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν¹²
 ἐστώς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς¹³ ¹³ εἰς
 Μακεδονίαν,¹⁴ βοήθησον¹⁵ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὄραμα¹¹ ¹⁰
 εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν
 Μακεδονίαν,¹⁴ συμβιβάζοντες¹⁶ ὅτι προσκέκληται¹⁷
 ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες¹⁸ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,¹⁰ εὐθυδρομήσαμεν ¹¹
 εἰς Σαμοθράκην,²⁰ τῇ τε ἐπιούσῃ²¹ εἰς Νεάπολιν,²² ¹²
 ἐκεῖθεν²³ τε εἰς Φιλίππους,²⁴ ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς

¹ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ² Γαλατικός, Galatian. ³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁴ κωλύω, forbid, hinder. ⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁶ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ⁷ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ⁸ εἰάω, permit, allow. ⁹ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹⁰ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹² Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹³ διαβαίνω, go through, cross. ¹⁴ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁵ βοήθew, come to the aid of. ¹⁶ συμβιβάζω, hold together, instruct. ¹⁷ προσκαλέω, summon. ¹⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ²⁰ Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ²¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ²² Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ²³ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁴ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi.

μερίδος¹ τῆς Μακεδονίας² πόλις, κολωνεία·³ ἤμεν δὲ
 ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες⁴ ἡμέρας τινάς. Τῇ τε 13
 ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως
 παρὰ ποταμόν,⁵ οὗ⁶ ἐνομίζετο⁷ προσευχὴ εἶναι, καὶ
 καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναῖξιν. 14
 Καὶ τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,⁸ πορφυρόπωλις⁹ πόλεως
 Θυατείρων,¹⁰ σεβομένη¹¹ τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ
 κύριος διήνοιξεν¹² τὴν καρδίαν, προσέχειν¹³ τοῖς
 λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ 15
 ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με
 πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου,
 μέινετε. Καὶ παρεβιάσατο¹⁴ ἡμᾶς.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν, 16
 παιδίσκην¹⁵ τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος¹⁶
 ἀπαντῆσαι¹⁷ ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν¹⁸ πολλὴν παρεῖχεν¹⁹

¹ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ³ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city. ⁴ διατρίβω, continue, tarry. ⁵ ποταμός, οὗ, ὁ, river, stream. ⁶ οὗ, where, when. ⁷ νομίζω, suppose, think. ⁸ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁹ πορφυρόπωλις, ἰδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ¹⁰ Θυάτειρα, τό, Thyatira. ¹¹ σέβομαι, reverence, worship. ¹² διανοίγω, open up completely, open fully. ¹³ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁴ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ¹⁵ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹⁶ πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ¹⁷ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹⁸ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ¹⁹ παρέχω, offer, afford.

τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.¹ Αὕτη 17

κατακολουθήσασα² τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν

λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ

ὑψίστου³ εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν⁴ ἡμῖν ὁδὸν

σωτηρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. 18

Διαπονηθεὶς⁵ δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ

πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι

Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ

τῇ ὥρᾳ.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς 19

ἐργασίας⁶ αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι⁷ τὸν Παῦλον καὶ τὸν

Σίλαν,⁸ εἴλκυσαν⁹ εἰς τὴν ἀγορὰν¹⁰ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, 20

καὶ προσαγαγόντες¹¹ αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς¹² εἶπον,

Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν¹³ ἡμῶν τὴν πόλιν,

Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν⁴ ἔθνη¹⁴ ἃ 21

¹ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ² κατακολουθεῖν, follow after. ³ ὑψιστος, highest, most high. ⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁵ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ⁶ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ⁷ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ⁹ ἐλκύω, drag, draw. ¹⁰ ἀγορά, ᾱς, ἡ, marketplace, place of assembly. ¹¹ προσάγω, bring (forward), approach. ¹² στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ¹³ ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ¹⁴ ἔθνος, οὗς, τό, custom.

οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι¹ οὐδὲ ποιεῖν,
 Ῥωμαῖοις² οὖσιν. Καὶ συνεπέστη³ ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, 22
 καὶ οἱ στρατηγοὶ⁴ περιρρήξαντες⁵ αὐτῶν τὰ ἱμάτια
 ἐκέλευον⁶ ῥαβδίζειν.⁷ Πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς 23
 πληγὰς⁸ ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ
 δεσμοφύλακι⁹ ἀσφαλῶς¹⁰ τηρεῖν αὐτούς: ὅς, 24
 παραγγελίαν¹¹ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτούς εἰς
 τὴν ἐσωτέραν¹² φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν
 ἡσφαλίσατο¹³ εἰς τὸ ξύλον.¹⁴ Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον 25
 Παῦλος καὶ Σίλας¹⁶ προσευχόμενοι ὑμνουν¹⁷ τὸν θεόν,
 ἐπηκροῶντο¹⁸ δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοι:¹⁹ ἄφνω²⁰ δὲ 26
 σεισμὸς²¹ ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι²² τὰ
 θεμέλια²³ τοῦ δεσμωτηρίου:²⁴ ἀνέωχθησάν τε
 παραχρῆμα²⁵ αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ²⁶

¹ παραδέχομαι, receive, accept. ² Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ³ συνεπίστημι, rise up together against. ⁴ στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ⁵ περιρρήγνυμι, tear off. ⁶ κελεύω, order, command. ⁷ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ⁸ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ⁹ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹⁰ ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹¹ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ¹² ἐσώτερος, within, inside (gen). ¹³ ἀσφαλίζω, make secure, fasten. ¹⁴ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁵ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ¹⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁷ ὑμνέω, sing to, praise. ¹⁸ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ¹⁹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ²⁰ ἄφνω, suddenly. ²¹ σεισμός, οὐ, ὁ, earthquake, storm. ²² σαλεύω, shake, excite. ²³ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ²⁴ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ²⁵ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²⁶ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond.

ἀνέθη.¹ Ἐξυπνος² δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,³ καὶ 27
 ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,
 σπασάμενος⁴ μάχαιραν,⁵ ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν,⁶
 νομίζων⁷ ἐκπεφυγῆναι⁸ τοὺς δεσμίους.⁹ Ἐφώνησεν δὲ 28
 φωνῇ μεγάλη ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης
 σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.¹⁰ Αἰτήσας 29
 δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,¹¹ καὶ ἔντρομος¹² γενόμενος
 προσέπεσεν¹³ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ,¹⁴ καὶ 30
 προαγαγὼν¹⁵ αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν
 ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον 31
 Ἰησοῦν χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ 32
 ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς
 ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ 33
 τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν¹⁶ ἀπὸ τῶν πληγῶν,¹⁷ καὶ
 ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.¹⁸ 34
 Ἀναγαγὼν¹⁹ τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν

¹ ἀνίημι, give up, loosen. ² ἐξυπνος, awake, aroused. ³ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ⁴ σπάω, draw (as a sword). ⁵ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ⁷ νομίζω, suppose, think. ⁸ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ⁹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁰ ἐνθάδε, within, here. ¹¹ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ¹² ἔντρομος, terrified, trembling. ¹³ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ¹⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁵ προάγω, lead forth, go before. ¹⁶ λούω, bathe, wash. ¹⁷ πληγή, ῆς, ἡ, blow, wound. ¹⁸ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁰ παρατίθημι, set before, entrust.

τράπεζαν,¹ καὶ ἡγαλλιᾶτο² πανοικί³ πεπιστευκῶς τῷ
θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ⁴ τοὺς 35
ράβδούχους⁵ λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους
ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ⁶ τοὺς λόγους 36
τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι Ἀπεστάλκασιν οἱ
στρατηγοί,⁴ ἵνα ἀπολυθῇτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες
πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, 37
Δείραντες⁷ ἡμᾶς δημοσίᾳ,⁸ ἀκατακρίτους,⁹
ἀνθρώπους Ῥωμαίους¹⁰ ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς
φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα¹¹ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ·
ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.¹² Ἀνήγγειλαν¹³ 38
δὲ τοῖς στρατηγοῖς⁴ οἱ ράβδούχοι⁵ τὰ ῥήματα ταῦτα·
καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί¹⁰ εἰσιν, καὶ 39
ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες¹²

¹ τράπεζα, ης, ἡ, table. ² ἡγαλλιᾶω, rejoice, am full of joy. ³ πανοικί, with one's whole household or family. ⁴ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ⁵ ράβδούχος, οὗ, ὁ, constable, police officer. ⁶ δεσμοφύλαξ, αὐτός, ὁ, prison keeper, jailer. ⁷ δέρω, beat, flay. ⁸ δημόσιος, public, publicly. ⁹ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ¹⁰ Ῥωμαῖος, οὗ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹¹ λάθρα, secretly. ¹² ἐξάγω, lead out. ¹³ ἀναγγέλλω, announce, report.

ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς 40

φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν:¹ καὶ ἰδόντες τοὺς

ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες² δὲ τὴν Ἀμφίπολιν³ καὶ Ἀπολλωνίαν,⁴ 17

ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην,⁵ ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν

Ἰουδαίων: κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς⁶ τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν 2

πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο⁷ αὐτοῖς

ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων⁸ καὶ παρατιθέμενος,⁹ ὅτι 3

Τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ

ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ

καταγγέλλω¹⁰ ὑμῖν. Καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπίεσθησαν, 4

καὶ προσεκληρώθησαν¹¹ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ,¹²

τῶν τε σεβομένων¹³ Ἑλλήνων¹⁴ πολὺ πλῆθος,

γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. Προσλαβόμενοι 5

δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες,¹⁶ τῶν ἀγοραίων¹⁷ τινὰς

¹ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ² διοδεύω, travel through, go about. ³ Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ⁴ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ⁵ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁶ εἰῶθα, be accustomed, to maintain a custom. ⁷ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁸ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁹ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ προσκληρώω, assign by lot, allot. ¹² Σίλας, ὁ, Silas. ¹³ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁴ Ἑλληνας, ὁ, Greek, Hellenes. ¹⁵ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁶ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁷ ἀγοράς, ου, ὁ, marketplace.

ἄνδρας πονηρούς, καὶ ὀχλοποιήσαντες,¹ ἐθορύβουν²
 τὴν πόλιν· ἐπιστάντες³ τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,⁴ ἐζήτουν
 αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.⁵ Μὴ εὐρόντες δὲ ⁶
 αὐτούς, ἔσυρον⁶ τὸν Ἰάσονα⁴ καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ
 τοὺς πολιτάρχας,⁷ βοῶντες⁸ ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην⁹
 ἀναστατώνσαντες,¹⁰ οὗτοι καὶ ἐνθάδε¹¹ πάρεισιν,¹² οὓς ⁷
 ὑποδέδεκται¹³ Ἰάσων·⁴ καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι¹⁴
 τῶν δογμάτων¹⁵ Καίσαρος¹⁶ πράσσουσιν, βασιλέα
 λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν¹⁷ δὲ τὸν ⁸
 ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας⁷ ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ ⁹
 λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος⁴ καὶ τῶν
 λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν¹⁸ τὸν τε ¹⁰

Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν¹⁹ εἰς Βέροιαν·²⁰ οἵτινες
 παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπήεσαν²¹ τῶν

¹ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ² θορυβέω, make a commotion, agitate. ³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁴ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ⁵ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁶ σύρω, draw, drag. ⁷ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ⁸ βοάω, cry aloud, shout. ⁹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁰ ἀναστατόω, stir up, disturb. ¹¹ ἐνθάδε, within, here. ¹² πάρειμι, be present, have arrived. ¹³ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ¹⁴ ἀπέναντι, over against, before. ¹⁵ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹⁶ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁷ ταρασσώ, trouble, agitate. ¹⁸ ἐκπέμπω, send out. ¹⁹ Σίλας, ὁ, Silas. ²⁰ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ²¹ ἀπείμι, go away, depart.

Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι¹ τῶν ἐν 11
 Θεσσαλονίκη,² οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ
 πάσης προθυμίας,³ τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες⁴ τὰς
 γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ 12
 αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων⁵ γυναικῶν
 τῶν εὐσχημόνων⁶ καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. Ὡς δὲ 13
 ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης² Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ
 ἐν τῇ Βεροίᾳ⁷ κατηγγέλη⁸ ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος
 τοῦ θεοῦ, ἦλθον κακεῖ⁹ σαλεύοντες¹⁰ τοὺς ὄχλους. 14
 Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν¹¹ οἱ
 ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν: ὑπέμενον¹²
 δὲ ὁ τε Σίλας¹³ καὶ ὁ Τιμόθεος¹⁴ ἐκεῖ. Οἱ δὲ 15
 καθιστώντες¹⁵ τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως
 Ἀθηνῶν:¹⁶ καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν¹³ καὶ
 Τιμόθεον,¹⁴ ἵνα ὡς τάχιστα¹⁷ ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν,
 ἐξήεσαν.¹⁸

¹ εὐγενής, noble, high-born. ² Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ³ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ⁴ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁵ Ἑλληνίς, ἰδος, ἡ, Greek, Greek woman. ⁶ εὐσχήμων, honorable. ⁷ Βεροία, ας, ἡ, Berea. ⁸ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁹ κακεῖ, and there. ¹⁰ σαλεύω, shake, excite. ¹¹ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹² ὑπομένω, tarry, endure. ¹³ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁵ καθίστημι, set, constitute. ¹⁶ Ἀθῆναι, ὧν, ἡ, Athens. ¹⁷ τάχιστα, most swiftly. ¹⁸ ἐξέιμι, go away, leave.

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις¹ ἐκδεχομένου² αὐτοὺς τοῦ Παύλου, 16

παρωξύνετο³ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι

κατείδωλον⁴ οὖσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο⁵ μὲν οὖν ἐν 17

τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,⁶ καὶ

ἐν τῇ ἀγορᾷ⁷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς

παρατυγχάνοντας.⁸ Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων⁹ 18

καὶ τῶν Στωϊκῶν¹⁰ φιλοσόφων¹¹ συνέβαλλον¹² αὐτῷ.

Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος¹³ οὗτος

λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων¹⁴ δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς¹⁵

εἶναι: ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο.

Ἐπιλαβόμενοι¹⁶ τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον¹⁷ πάγον¹⁷ 19

ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γινῶναι, τίς ἢ καινὴ αὐτῇ

ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; Ξενίζοντα¹⁸ γάρ τινα 20

εἰσφέρεις¹⁹ εἰς τὰς ἀκοὰς²⁰ ἡμῶν: βουλόμεθα οὖν

γινῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι – Ἀθηναῖοι²¹ δὲ 21

¹ Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ² ἐκδέχομαι, await, expect. ³ παρωξύνω, provoke, irritate. ⁴ κατείδωλος, full of idols. ⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁶ σέβομαι, reverence, worship. ⁷ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁸ παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ⁹ Ἐπικούρειος, ου, ὁ, Epicurean. ¹⁰ Στωϊκός, Stoic. ¹¹ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ¹² συμβάλλω, discuss, consider. ¹³ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ¹⁴ ξένος, strange, stranger. ¹⁵ καταγγελεὺς, ἔως, ὁ, proclaimer, preacher. ¹⁶ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁷ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ¹⁸ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁹ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ²⁰ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ²¹ Ἀθηναῖος, Athenian.

πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες¹ ξένοι² εἰς οὐδὲν ἕτερον
εὐκαίρουν,³ ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.

Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου⁴ πάγου⁴ ἔφη, 22

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,⁵ κατὰ πάντα ὥς
δαισிடαιμονεστέρους⁶ ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος γὰρ 23
καὶ ἀναθεωρῶν⁷ τὰ σεβάσματα⁸ ὑμῶν, εὔρον καὶ
βωμὸν⁹ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο,¹⁰ Ἀγνώστῳ¹¹ θεῷ. Ὃν οὖν
ἀγνοοῦντες¹² εὐσεβεῖτε,¹³ τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω¹⁴
ὑμῖν. Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν 24
αὐτῷ, οὐρανὸς καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν
χειροποιήτοις¹⁵ ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν 25
ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός¹⁶ τινος, αὐτὸς
διδούς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν¹⁷ κατὰ πάντα: ἐποίησέν 26
τε ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ
πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας¹⁸ προστεταγμένους

¹ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ² ξένος, strange, stranger. ³ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ⁴ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ⁵ Ἀθηναῖος, Athenian. ⁶ δαισிடαίμων, devout, religious. ⁷ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ⁸ σεβασμα, τος, τό, object of worship. ⁹ βωμός, οὐ, ὁ, altar. ¹⁰ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ¹¹ ἄγνωστος, unknown. ¹² ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹³ εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ¹⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁵ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ¹⁶ προσδέομαι, need, want more. ¹⁷ πνοή, ἤς, ἦ, wind, breath. ¹⁸ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁹ προστάσσω, command, order.

καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας¹ τῆς κατοικίας² αὐτῶν: 27

ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα³ γέ⁴ ψηλαφήσειαν⁵ αὐτὸν καὶ

εὗροιεν, καὶ γέ⁴ οὐ μακρὰν⁶ ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν

ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα⁷ καί 28

ἐσμεν: ὥς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν⁸ εἰρήκασιν,

Τοῦ γὰρ καὶ γένος⁹ ἐσμέν. Γένος⁹ οὖν ὑπάρχοντες τοῦ 29

θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν¹⁰ χρυσῶ¹¹ ἢ ἀργύρῳ¹² ἢ

λίθῳ, χαράγματι¹³ τέχνης¹⁴ καὶ ἐνθυμήσεως¹⁵

ἀνθρώπου, τὸ θεῖον¹⁶ εἶναι ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν 30

χρόνους τῆς ἀγνοίας¹⁷ ὑπεριδὼν¹⁸ ὁ θεός, τὰ νῦν

παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ¹⁹

μετανοεῖν: διότι²⁰ ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ἣ μέλλει κρίνειν 31

τὴν οἰκουμένην²¹ ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,²²

πίστιν παρασχὼν²³ πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ

νεκρῶν.

¹ ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ² κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation. ³ ἄρα, so? (introduces a question). ⁴ γέ, indeed, at least. ⁵ ψηλαφάω, touch, handle. ⁶ μακρὰν, far away. ⁷ κινέω, move, stir. ⁸ ποιητής, οὗ, ὁ, maker, doer. ⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁰ νομίζω, suppose, think. ¹¹ χρυσός, οὗ, ὁ, gold, anything made of gold. ¹² ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ¹³ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ¹⁴ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ¹⁵ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ¹⁶ θεῖος, divine. ¹⁷ ἀγνοία, ας, ἡ, ignorance. ¹⁸ ὑπερεῖδον, overlook. ¹⁹ πανταχοῦ, everywhere. ²⁰ διότι, because, on this account. ²¹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²² ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ²³ παρέχω, offer, afford.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον·¹ οἱ 32

δὲ εἶπον, Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ 33

οὕτως² ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ 34

ἄνδρες κολληθέντες³ αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ

Διονύσιος⁴ ὁ Ἀρεοπαγίτης,⁵ καὶ γυνὴ ὀνόματι

Δάμαρις,⁶ καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεῖς⁷ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν⁸ 18

ἦλθεν εἰς Κόρινθον.⁹ Καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον 2

ὀνόματι Ἀκύλαν,¹⁰ Ποντικὸν¹¹ τῷ γένει,¹² προσφάτως

ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,¹⁴ καὶ Πρίσκιλλαν¹⁵

γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι¹⁶ Κλαύδιον¹⁷

χωρίζεσθαι⁷ πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,¹⁸

προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχον¹⁹ εἶναι, 3

ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ

σκηνοποιοὶ²⁰ τὴν τέχνην.²¹ Διελέγετο²² δὲ ἐν τῇ 4

¹ ἐχλεύαζω, mock, scoff. ² οὕτως, thus, so. ³ κολλάω, glue, cleave. ⁴ Διονύσιος, ου, ό, Dionysius. ⁵ Ἀρεοπαγίτης, ου, ό, Areopagite. ⁶ Δάμαρις, ιδος, ή, Damaris. ⁷ χωρίζω, separate, depart. ⁸ Ἀθῆναι, ὦν, ή, Athens. ⁹ Κόρινθος, ου, ή, Corinth. ¹⁰ Ἀκύλας, ό, Aquila. ¹¹ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ¹² γένος, ους, τό, race, kind. ¹³ προσφάτως, recently. ¹⁴ Ἰταλία, ας, ή, Italy. ¹⁵ Πρίσκιλλα, ης, ή, Prisca, Priscilla. ¹⁶ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁷ Κλαύδιος, ου, ό, Claudius. ¹⁸ ῥώμη, ης, ή, Rome, strength. ¹⁹ ὁμότεχον, of the same trade. ²⁰ σκηνοποιός, οὔ, ό, tent-maker. ²¹ τέχνη, ης, ή, art, craft. ²² διαλέγομαι, dispute, reason.

συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέν τε Ἰουδαίους
καὶ Ἑλλήνας.¹

Ὡς δὲ κατήλθον² ἀπὸ τῆς Μακεδονίας³ ὁ τε Σίλας⁴ καὶ ὁ 5

Τιμόθεος,⁵ συνέχετο⁶ τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος,

διαμαρτυρόμενος⁷ τοῖς Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. 6

Ἀντιτασσομένων⁸ δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων,

ἐκτιναζάμενος⁹ τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα

ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς¹⁰ ἐγώ· ἀπὸ τοῦ

νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ μεταβὰς¹¹ ἐκεῖθεν¹² 7

ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου,¹³ σεβομένου¹⁴

τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα¹⁵ τῇ συναγωγῇ. 8

Κρίσπος¹⁶ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος¹⁷ ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ

σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων¹⁸

ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ ὁ 9

κύριος δι' ὁράματος¹⁹ ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ,

¹ Ἑλλήν, ἡνός, ὁ, Greek, Hellene. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁸ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ⁹ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁰ καθαρός, clean, pure. ¹¹ μεταβαίνω, depart, leave. ¹² ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹³ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ¹⁴ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁵ συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ¹⁶ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ¹⁷ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁸ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ¹⁹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle.

ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης·¹ διότι² ἐγὼ εἰμι μετὰ 10
 σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοὶ τοῦ κακῶσαι³ σε: διότι²
 λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέν τε 11
 ἐνιαυτὸν⁴ καὶ μῆνας⁵ ἕξ,⁶ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν
 λόγον τοῦ θεοῦ.

Γαλλίωνος⁷ δὲ ἀνθυπατεύοντος⁸ τῆς Ἀχαΐας,⁹ 12
 κατεπέστησαν¹⁰ ὁμοθυμαδὸν¹¹ οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ,
 καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,¹² λέγοντες ὅτι Παρὰ 13
 τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει¹³ τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι
 τὸν θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ 14
 στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων⁷ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν
 οὖν ἦν ἀδίκημά¹⁵ τι ἢ ραδιούργημα¹⁶ πονηρόν, ὦ¹⁷
 Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμεν¹⁸ ὑμῶν: εἰ δὲ 15
 ζήτημά¹⁹ ἐστὶν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου
 τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὤψεσθε αὐτοί: κριτὴς²⁰ γὰρ ἐγὼ τούτων

¹ σιωπάω, be silent, keep silence. ² διότι, because, on this account. ³ κακῶω, mistreat, harm. ⁴ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ⁵ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁶ ἕξ, six, 6. ⁷ Γαλλίων, ὠνος, ὁ, Gallio. ⁸ ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ⁹ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁰ κατεπίστημι, rush, assault. ¹¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹² βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹³ ἀναπείθω, induce, persuade. ¹⁴ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁵ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹⁶ ραδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ¹⁷ ὦ, Oh! omega. ¹⁸ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²⁰ κριτής, ου, ὁ, judge.

οὐ βούλομαι εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν¹ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ 16

βήματος.² Ἐπιλαβόμενοι³ δὲ πάντες οἱ Ἑλληνες⁴ 17

Σωσθένην⁵ τὸν ἀρχισυνάγωγον⁶ ἔτυπτον⁷ ἔμπροσθεν

τοῦ βήματος.² Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ⁸

ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας⁹ ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς 18

ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος,¹⁰ ἐξέπλει¹¹ εἰς τὴν Συρίαν,¹²

καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα¹³ καὶ Ἀκύλας,¹⁴ κειράμενος¹⁵

τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς¹⁶· εἶχεν γὰρ εὐχήν.¹⁷ 19

Κατήντησεν¹⁸ δὲ εἰς Ἔφεσον,¹⁹ καὶ ἐκείνους κατέλιπεν

αὐτοῦ.²¹ αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν

διελέχθη²² τοῖς Ἰουδαίοις. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ 20

πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν.²³ 21

ἀλλ' ἀπετάξατο¹⁰ αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με πάντως²⁴ τὴν

¹ ἀπελύνω, drive away. ² βῆμα, τος, τό, judgment seat. ³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁴ Ἕλληγ, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁵ Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ⁶ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ⁷ τύπτω, smite, beat. ⁸ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ⁹ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁰ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹¹ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹² Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹³ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁴ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁵ κείρω, shear, cut off. ¹⁶ Κεγχρεαί, ὦν, ἡ, Cenchreae. ¹⁷ εὐχή, ῆς, ἡ, prayer, vow. ¹⁸ καταντάω, come to, arrive. ¹⁹ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ²¹ αὐτοῦ, there, here. ²² διαλέγομαι, dispute, reason. ²³ ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ²⁴ πάντως, altogether, by all means.

ἑορτὴν¹ τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα·
 πάλιν δὲ ἀνακάμψω² πρὸς ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος.
 Ἀνήχθη³ ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,⁴ καὶ κατελθὼν⁵ εἰς 22
 Καισάρειαν,⁶ ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν
 ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.⁷ Καὶ ποιήσας 23
 χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς⁸ τὴν
 Γαλατικὴν⁹ χώραν¹⁰ καὶ Φρυγίαν,¹¹ ἐπιστηρίζων¹²
 πάντας τοὺς μαθητάς.
 Ἰουδαῖος δὲ τις Ἀπολλῶς¹³ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς¹⁴ τῷ 24
 γένει,¹⁵ ἀνὴρ λόγιος,¹⁶ κατήντησεν¹⁷ εἰς Ἔφεσον,⁴
 δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν κατηχημένος¹⁸ 25
 τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων¹⁹ τῷ πνεύματι ἐλάλει
 καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς²⁰ τὰ περὶ τοῦ κυρίου,
 ἐπιστάμενος²¹ μόνον τὸ βάπτισμα²² Ἰωάννου· οὗτός τε 26

¹ ἑορτή, ἡς, ἡ, feast, festival. ² ἀνακάμπτω, turn back, return. ³ ἀνάγω, lead up, restore. ⁴ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁵ κατέρχομαι, come down, go down. ⁶ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁸ καθεξῆς, successively, in order. ⁹ Γαλατικός, Galatian. ¹⁰ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹¹ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹² ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹³ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁴ Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ¹⁵ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁶ λόγιος, eloquent, learned. ¹⁷ καταντάω, come to, arrive. ¹⁸ κατηχέω, teach by word of mouth. ¹⁹ ζέω, be fervent, be hot. ²⁰ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ²² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism.

ἤρξατο παρρησιάζεσθαι¹ ἐν τῇ συναγωγῇ.
 Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας² καὶ Πρίσκιλλα,³
 προσελάβοντο⁴ αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον⁵ αὐτῷ
 ἐξέθεντο⁶ τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ 27
 διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν,⁷ προτρεψάμενοι⁸ οἱ ἀδελφοὶ
 ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι⁹ αὐτόν: ὃς
 παραγενόμενος συνεβάλετο¹⁰ πολὺ τοῖς
 πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος: εὐτόνως¹¹ γὰρ τοῖς 28
 Ἰουδαίοις διακατηλέγγετο¹² δημοσίᾳ,¹³ ἐπιδεικνὺς¹⁴
 διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ¹⁵ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,¹⁶ 19

Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ¹⁷ μέρη ἐλθεῖν εἰς

Ἐφεσον:¹⁸ καὶ εὐρών τινας μαθητὰς εἶπεν πρὸς 2

αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ

εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν,

¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ² Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ³ Πρίσκιλλα, ἡς, ἡ, Prisca, Priscilla. ⁴ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁵ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁶ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁷ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁸ προτρέπω, urge (on), encourage. ⁹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁰ συμβάλλω, discuss, consider. ¹¹ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ¹² διακατελέγχωμαι, refute, overwhelm in argument. ¹³ δημόσιος, public, publicly. ¹⁴ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ¹⁵ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁶ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁷ ἀνωτερικός, upper, higher-lying. ¹⁸ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus.

ήκούσαμεν. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν 3
ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.¹
Εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα¹ 4
μετανοίας,² τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ'
αὐτὸν ἵνα πιστεῦσωσιν, τοῦτ' ἔστιν, εἰς τὸν χριστὸν
Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα 5
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου 6
τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς,
ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον.³ Ἦσαν δὲ οἱ 7
πάντες ἄνδρες ὥσει δεκαδύο.⁴

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,⁵ ἐπὶ 8
μῆνας⁶ τρεῖς διαλεγόμενος⁷ καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς
βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο⁸ καὶ 9
ἠπειθύνον,⁹ κακολογοῦντες¹⁰ τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ
πλήθους, ἀποστὰς¹¹ ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν¹² τοὺς

¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ² μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ³ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁴ δεκαδύο, twelve, 12. ⁵ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁶ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁷ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁸ σκληρύνω, harden. ⁹ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁰ κακολογέω, speak evil of, revile. ¹¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹² ἀφορίζω, separate, set apart.

μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος¹ ἐν τῇ σχολῇ²
 Τυράννου³ τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε 10
 πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν⁴ ἀκούσαι τὸν
 λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας.⁵ 11
 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας⁶ ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν
 χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας 12
 ἐπιφέρεισθαι⁷ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς⁸ αὐτοῦ σουδάρια⁹ ἢ
 σιμικίνθια,¹⁰ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι¹¹ ἀπ' αὐτῶν τὰς
 νόσους,¹² τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ'
 αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν¹³ δέ τινες ἀπὸ τῶν 13
 περιερχομένων¹⁴ Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν¹⁵ ὀνομάζειν¹⁶
 ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζομεν¹⁷ ὑμᾶς τὸν
 Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ 14
 Σκευᾶ¹⁸ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπὶ τὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες. 15
 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, Τὸν

¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ² σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ³ τύραννος, ου, ὁ, Tyrannus; tyrant. ⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁵ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁷ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ⁸ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ⁹ σουδάριον, ου, τό, face cloth, handkerchief. ¹⁰ σιμικίνθιον, ου, τό, apron. ¹¹ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ¹² νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ¹³ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ¹⁴ περιέρχομαι, go about, go around. ¹⁵ ἐξορκιστής, οὔ, ὁ, exorcist. ¹⁶ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹⁷ ὀρκίζω, adjure, implore. ¹⁸ Σκευᾶς, ᾶ, ὁ, Sceva.

Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι·¹ ὑμεῖς
 δὲ τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος² ἐπ' αὐτοὺς ὁ 16
 ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, καὶ
 κατακυριεύσαν³ αὐτῶν, ἰσχυσεν⁴ κατ' αὐτῶν, ὥστε
 γυμνοῦς⁵ καὶ τετραυματισμένους⁶ ἐκφυγεῖν⁷ ἐκ τοῦ
 οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν⁸ πᾶσιν 17
 Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν⁹ τοῖς κατοικοῦσιν τὴν
 Ἔφεσον,¹⁰ καὶ ἐπέπεσεν¹¹ φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς,
 καὶ ἐμεγαλύνετο¹² τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 18
 Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο,
 ἐξομολογούμενοι,¹³ καὶ ἀναγγέλλοντες¹⁴ τὰς πράξεις¹⁵
 αὐτῶν. Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα¹⁶ πραξάντων 19
 συνενέγκαντες¹⁷ τὰς βίβλους¹⁸ κατέκαιον¹⁹ ἐνώπιον
 πάντων· καὶ συνεψήφισαν²⁰ τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ
 εὔρον ἀργυρίου²¹ μυριάδας²² πέντε. Οὕτως κατὰ 20

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² ἐφάλλομαι, leap upon. ³ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ⁴ ἰσχύω, be strong, able. ⁵ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁶ τραυματίζω, wound. ⁷ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ⁸ γνωστός, known, acquaintance. ⁹ Ἕλλην, ἥνος, ὁ, Greek, Hellenic. ¹⁰ Ἐφεσος, οὐ, ἡ, Ephesus. ¹¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹² μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹³ ἐξομολογέω, confess, profess. ¹⁴ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁵ πράξις, εὖς, ἡ, deed, function. ¹⁶ περίεργος, οὐ, ὁ, meddling, belonging to magic. ¹⁷ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁸ βιβλος, οὐ, ἡ, book, scroll. ¹⁹ κατακαίω, burn up, consume entirely. ²⁰ συμψηφίζω, count up, add up. ²¹ ἀργύριον, οὐ, τό, silver, shekel. ²² μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad.

κράτος¹ ὁ λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανεν² καὶ ἰσχυεν.³

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ 21

πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν⁴ καὶ Ἀχαΐαν,⁵

πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ

γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην⁶ ἰδεῖν. Ἀποστείλας 22

δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν⁴ δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ,

Τιμόθεον⁷ καὶ Ἑραστον,⁸ αὐτὸς ἐπέσχε⁹ χρόνον εἰς

τὴν Ἀσίαν.¹⁰

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος¹¹ οὐκ 23

ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος¹² γάρ τις ὀνόματι, 24

ἀργυροκόπος,¹³ ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς¹⁴ Ἀρτέμιδος,¹⁵

παρείχετο¹⁶ τοῖς τεχνίταις¹⁷ ἐργασίαν¹⁸ οὐκ ὀλίγην: οὗς 25

συναθροίσας,¹⁹ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας,²⁰

εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε²¹ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας

¹ κράτος, ους, τό, power, dominion. ² αὐξάνω, cause to grow, increase. ³ ἰσχύω, be strong, able. ⁴ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁵ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁶ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁷ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁸ Ἑραστος, ου, ὁ, Erastus. ⁹ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁰ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ¹² Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹³ ἀργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ¹⁴ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ¹⁵ Ἀρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹⁶ παρέχω, offer, afford. ¹⁷ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹⁸ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ¹⁹ συναθροίζω, gather, bring together. ²⁰ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ²¹ ἐπίσταμαι, understand, know.

ἡ εὐπορία¹ ἡμῶν ἐστίν. Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι 26

οὐ μόνον Ἐφέσου,² ἀλλὰ σχεδὸν³ πάσης τῆς Ἀσίας,⁴ ὃ

Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν⁵ ἱκανὸν ὄχλον,

λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ 27

μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει⁶ ἡμῖν τὸ μέρος εἰς

ἀπελεγμὸν⁷ ἔλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς⁸

ιερόν Ἀρτέμιδος⁹ εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ

καθαιρεῖσθαι¹⁰ τὴν μεγαλειότητα¹¹ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ

Ἀσία⁴ καὶ ἡ οἰκουμένη¹² σέβεται.¹³ Ἀκούσαντες δὲ καὶ 28

γενόμενοι πλήρεις¹⁴ θυμοῦ,¹⁵ ἔκραζον λέγοντες,

Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁹ Ἐφεσίων.¹⁶ Καὶ ἐπλήσθη¹⁷ ἡ 29

πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως¹⁸ ὥρμησάν¹⁹ τε

ὁμοθυμαδὸν²⁰ εἰς τὸ θέατρον,²¹ συναρπάσαντες²² Γάϊον

καὶ Ἀρίσταρχον²⁴ Μακεδόνας,²⁵ συνεκδήμους²⁶

¹ εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ² Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ³ σχεδόν, almost, nearly. ⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁵ μεθίστημι, remove, turn away. ⁶ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁷ ἀπελεγμός, σῦ, ὁ, disrepute, discredit. ⁸ θεά, ᾶς, ἡ, goddess. ⁹ Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹⁰ καθαιρεῖν, take down, pull down. ¹¹ μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence. ¹² οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹³ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁴ πλήρης, full. ¹⁵ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁶ Ἐφέσιος, Ephesian. ¹⁷ ἐπλήθω, fill. ¹⁸ σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ¹⁹ ὁρμᾶν, hasten on, rush. ²⁰ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²¹ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ²² συναρπάζω, seize, drag away. ²³ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ²⁴ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ²⁵ Μακεδόν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²⁶ συνεκδήμος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler.

Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς 30
 τὸν δῆμον,¹ οὐκ εἶων² αὐτὸν οἱ μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ 31
 τῶν Ἀσιαρχῶν,³ ὄντες αὐτῷ φίλοι,⁴ πέμψαντες πρὸς
 αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.⁵ 32
 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία
 συγκεχυμένη,⁶ καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος
 ἕνεκεν⁷ συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου 33
 προεβίβασαν⁸ Ἀλέξανδρον,⁹ προβαλόντων¹⁰ αὐτὸν
 τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,⁹ κατασείσας¹¹ τὴν
 χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι¹² τῷ δῆμῳ.¹ Ἐπιγινόντες 34
 δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς
 ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις¹³
 Ἐφεσίων.¹⁴ Καταστείλας¹⁵ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον 35
 φησίν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι,¹⁴ τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς
 οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίῳ¹⁴ πόλιν νεωκόρον¹⁶ οὔσαν

¹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ² εἶω, permit, allow. ³ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch. ⁴ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ⁵ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ⁶ συγχέω, confuse, confound. ⁷ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ⁸ προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ⁹ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ¹⁰ προβάλλω, put forward, put out. ¹¹ κατασείω, shake, motion. ¹² ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹³ Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹⁴ Ἐφέσιος, Ephesian. ¹⁵ καταστέλλω, restrain, quiet. ¹⁶ νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian.

τῆς μεγάλης θεᾶς¹ Ἀρτέμιδος² καὶ τοῦ Διοπετοῦς;³ 36

Ἀναντιρρήτων⁴ οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς

κατεσταλμένους⁵ ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς⁶

πράσσειν. Ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε 37

ιεροσύλους⁷ οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ 38

μὲν οὖν Δημήτριος⁸ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται⁹ ἔχουσιν

πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι¹⁰ ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί¹¹

εἰσιν: ἐγκαλείτωσαν¹² ἀλλήλοις. Εἰ δέ τι περὶ ἐτέρων 39

ἐπιζητεῖτε,¹³ ἐν τῇ ἐννόμῳ¹⁴ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.¹⁵ 40

Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν¹⁶ ἐγκαλεῖσθαι¹² στάσεως¹⁷ περὶ

τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου¹⁸ ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ

δυνησόμεθα δοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς¹⁹ ταύτης. 41

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.

¹ θεά, ἁς, ἡ, goddess. ² Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ³ διοπετής, fallen from heaven. ⁴ ἀναντίρρητος, not to be contradicted, undeniable. ⁵ καταστέλλω, restrain, quiet. ⁶ προπετής, rash, reckless. ⁷ ἱερόσυλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples. ⁸ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ⁹ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹⁰ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ¹¹ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹² ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹³ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁴ ἐννομος, legal, lawful. ¹⁵ ἐπιλύω, explain, settle. ¹⁶ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ¹⁷ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁸ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ¹⁹ συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι¹ τὸν θόρυβον,² **20**

προσκαλεσάμενος³ ὁ Παῦλος τοὺς μαθητάς, καὶ

ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν

Μακεδονίαν.⁴ Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ **2**

παρακάλεσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν

Ἑλλάδα.⁵ Ποιήσας τε μῆνας⁶ τρεῖς, γενομένης αὐτῷ **3**

ἐπιβουλῆς⁷ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι⁸

εἰς τὴν Συρίαν,⁹ ἐγένετο γνώμη¹⁰ τοῦ ὑποστρέφειν διὰ

Μακεδονίας.⁴ Συνείπετο¹¹ δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας¹² **4**

Σώπατρος¹³ Βεροιαῖος·¹⁴ Θεσσαλονικέων¹⁵ δέ,

Ἀρίσταρχος¹⁶ καὶ Σεκοῦνδος,¹⁷ καὶ Γάϊος¹⁸ Δερβαιοῦ,¹⁹

καὶ Τιμόθεος·²⁰ Ἀσιανοὶ²¹ δέ, Τυχικὸς²² καὶ Τρόφιμος.

Οὗτοι προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.²⁴ **5**

Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν²⁵ μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν

ἁζύμων²⁶ ἀπὸ Φιλίππων,²⁷ καὶ ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς

¹ παύω, cause to cease. ² θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ³ προσκαλέω, summon. ⁴ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁵ Ἑλλάς, ἄδος, ἡ, Greece, Hellas. ⁶ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁷ ἐπιβουλή, ἡς, ἡ, plot, plot against. ⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ⁹ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁰ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ¹¹ συνείπομαι, accompany. ¹² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹³ Σώπατρος, ου, ὁ, Sopater. ¹⁴ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ¹⁵ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ¹⁶ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁷ Σεκοῦνδος, ου, ὁ, Secundus. ¹⁸ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁹ Δερβαιοῦ, from Derbe, belonging to Derbe. ²⁰ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²¹ Ἀσιανός, οῦ, ὁ, Asian. ²² Τυχικός, οῦ, ὁ, Tychicus. ²³ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ²⁴ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ²⁵ ἐκπλέω, sail away, sail out. ²⁶ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²⁷ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi.

εἰς τὴν Τρωάδα¹ ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὗ² διετρίψαμεν³
 ἡμέρας ἑπτά.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν 7
 κλάσαι⁴ ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο⁵ αὐτοῖς, μέλλων
 ἐξιέναι⁶ τῇ ἐπαύριον,⁷ παρέτεινέν⁸ τε τὸν λόγον μέχρι⁹
 μεσονυκτίου.¹⁰ Ἦσαν δὲ λαμπάδες¹¹ ἱκαναὶ ἐν τῷ 8
 ὑπερώῳ¹² οὗ² ἦμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δέ τις 9
 νεανίας¹³ ὀνόματι Εὐτυχος¹⁴ ἐπὶ τῆς θυρίδος,¹⁵
 καταφερόμενος¹⁶ ὕπνω¹⁷ βαθεῖ,¹⁸ διαλεγομένου⁵ τοῦ
 Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς¹⁶ ἀπὸ τοῦ ὕπνου¹⁷
 ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου¹⁹ κάτω,²⁰ καὶ ἤρθη νεκρός. 10
 Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν²¹ αὐτῷ, καὶ
 συμπεριλαβὼν²² εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε·²³ ἡ γὰρ ψυχὴ
 αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας⁴ ἄρτον 11

¹ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ² οὗ, where, when. ³ διατρίβω, continue, tarry. ⁴ κλάω, break. ⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁶ ἐξίμι, go away, leave. ⁷ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁸ παρατείνω, extend, prolong. ⁹ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁰ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ¹¹ λαμπάς, ἄδος, ἡ, torch, lamp. ¹² ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹³ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹⁴ Εὐτυχος, ου, ὁ, Eutychus. ¹⁵ θυρίς, ἰδος, ἡ, window, windowsill. ¹⁶ καταφέρω, bring down, against. ¹⁷ ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ¹⁸ βαθύς, deep, early. ¹⁹ τρίστεγος, having three stories, third story. ²⁰ κάτω, down, below. ²¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²² συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ²³ θορυβέω, make a commotion, agitate.

καὶ γευσάμενος,¹ ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας² ἄχρι αὐγῆς,³
οὕτως ἐξῆλθεν. Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα⁴ ζῶντα, καὶ 12
παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.⁵

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν⁶ εἰς 13
τὴν Ἄσσον,⁷ ἐκεῖθεν⁸ μέλλοντες ἀναλαμβάνειν⁹ τὸν
Παῦλον· οὕτως γὰρ ἦν διατεταγμένος,¹⁰ μέλλων
αὐτὸς πεζεύειν.¹¹ Ὡς δὲ συνέβαλεν¹² ἡμῖν εἰς τὴν 14
Ἄσσον,⁷ ἀναλαβόντες⁹ αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.
Κάκειθεν¹⁴ ἀποπλεύσαντες,¹⁵ τῇ ἐπιούσῃ¹⁶ 15
κατηντήσαμεν¹⁷ ἀντικρὺ¹⁸ Χίου·¹⁹ τῇ δὲ ἐτέρᾳ
παρεβάλομεν²⁰ εἰς Σάμον·²¹ καὶ μείναντες ἐν
Τρωγυλλίᾳ,²² τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.²³ 16
Ἐκρινεν γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι²⁴ τὴν Ἐφεσον,²⁵
ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι²⁶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ·²⁷

¹ γεύομαι, taste, experience. ² ὁμιλέω, converse, speak. ³ αὐγή, ἡς, ἡ, dawn, light of day. ⁴ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁵ μετρίως, moderately, somewhat. ⁶ ἀνάγω, lead up, restore. ⁷ Ἄσσος, ου, ἡ, Assos. ⁸ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ⁹ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁰ διατάσσω, command, give orders to. ¹¹ πεζεύω, travel by land, travel on foot. ¹² συμβάλλω, discuss, consider. ¹³ Μιτυλήνη, ης, ἡ, Mitylene. ¹⁴ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁵ ἀποπλέω, sail away. ¹⁶ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹⁷ καταντάω, come to, arrive. ¹⁸ ἀντικρυς, opposite. ¹⁹ Χίος, ου, ἡ, Chios. ²⁰ παραβάλλω, arrive, cross over. ²¹ Σάμος, ου, ἡ, Samos. ²² Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ²³ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ²⁴ παραπλέω, sail past. ²⁵ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁶ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ²⁷ Ἀσία, ας, ἡ, Asia.

ἔσπευδεν¹ γάρ, εἰ δυνατόν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς

Πεντηκοστῆς² γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου³ πέμψας εἰς Ἔφεσον⁴ 17

μετεκαλέσατο⁵ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. 18

Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς,

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,⁶ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην⁷

εἰς τὴν Ἀσίαν,⁸ πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον

ἔγενόμην, δουλεύων⁹ τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης 19

ταπεινοφροσύνης¹⁰ καὶ πολλῶν δακρύων¹¹ καὶ

πειρασμῶν¹² τῶν συμβάντων¹³ μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς

τῶν Ἰουδαίων· ὥς οὐδὲν ὑπεστειλάμην¹⁵ τῶν 20

συμφερόντων,¹⁶ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹⁷ ὑμῖν καὶ διδάξαι

ὑμᾶς δημοσίᾳ¹⁸ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος¹⁹ 21

Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν²⁰ τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν,

¹ σπεύδω, hasten, urge on. ² πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ³ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ⁴ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁵ μετακαλέω, send for. ⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁷ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁸ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁹ δουλεύω, serve, am a slave. ¹⁰ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹¹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹² πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ¹³ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁴ ἐπιβουλή, ης, ἡ, plot, plot against. ¹⁵ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹⁶ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁷ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁸ δημοσίως, public, publicly. ¹⁹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²⁰ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellenic. ²¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind.

καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν 22

ιδού, ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς

Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά¹ μοι μὴ εἰδώς,

πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν 23

διαμαρτύρεται² λέγον ὅτι δεσμά³ με καὶ θλίψεις

μένουσιν. Ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν 24

ψυχὴν μου τιμίαν⁴ ἐμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι⁵ τὸν δρόμον

μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ

τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι² τὸ εὐαγγέλιον

τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν ιδού, ἐγὼ οἶδα ὅτι 25

οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς

διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Διότι⁷ 26

μαρτύρομαι⁸ ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς⁹

ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην¹⁰ 27

τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹¹ ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλήν¹² τοῦ

θεοῦ. Προσέχετε¹³ ὅν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ,¹⁴ 28

¹ συναντάω, meet with, hence to happen. ² διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ³ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ⁴ τίμιος, precious, honorable. ⁵ τελειῶω, fill, fulfill. ⁶ δρόμος, οὐ, ὁ, course, race. ⁷ διότι, because, on this account. ⁸ μαρτύρομαι, affirm, testify. ⁹ καθαρός, clean, pure. ¹⁰ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹¹ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹² βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ¹³ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁴ ποίμνιον, οὐ, τό, flock, little flock.

ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους,¹
 ποιμαίνειν² τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν
 περιεποιήσατο³ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ οἶδα 29
 τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν⁴ μου λύκοι⁵
 βαρεῖς⁶ εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι⁷ τοῦ ποιμνίου.⁸ καὶ ἐξ 30
 ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες
 διεστραμμένα,⁹ τοῦ ἀποσπᾶν¹⁰ τοὺς μαθητὰς ὀπίσω
 αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,¹¹ μνημονεύοντες¹² ὅτι τριετίαν 31
 νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην¹⁴ μετὰ δακρῶν¹⁵
 νουθετῶν¹⁶ ἕνα ἕκαστον. Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι¹⁷ 32
 ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ,
 τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι,¹⁸ καὶ δοῦναι ὑμῖν
 κληρονομίαν¹⁹ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις²⁰ πᾶσιν. Ἀργυρίου 33
 ἢ χρυσίου²² ἢ ἱματισμοῦ²³ οὐδενὸς ἐπεθύμησα.²⁴ Αὐτοὶ 34

¹ ἐπίσκοπος, ου, ὁ, superintendent, overseer. ² ποιμαίνω, shepherd, rule. ³ περιποιέω, acquire, purchase. ⁴ ἄφιξις, εως, ἡ, departure, arrival. ⁵ λύκος, ου, ὁ, wolf, jackal. ⁶ βαρὺς, heavy, burdensome. ⁷ φειδόμεναι, spare, abstain. ⁸ ποῖμνιον, ου, τό, flock, little flock. ⁹ διαστρέφω, distort, pervert. ¹⁰ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹¹ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹² μνημονεύω, remember, make mention of. ¹³ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ¹⁴ παύω, cause to cease. ¹⁵ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁶ νουθετέω, admonish, exhort. ¹⁷ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁸ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ¹⁹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²⁰ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ²¹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²² χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ²³ ἱματισμός, ου, ὁ, clothing. ²⁴ ἐπιθυμέω, desire, long for.

γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὔσιν μετ'
 ἐμοῦ ὑπηρέτησαν¹ αἱ χεῖρες αὐται. Πάντα ὑπέδειξα² 35
 ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιώντας³ δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι⁴ τῶν
 ἀσθενούντων, μνημονεύειν⁵ τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου
 Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον
 διδόναι ἢ λαμβάνειν.

Καὶ ταῦτα εἰπών, θεῖς τὰ γόνατα⁶ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν 36
 αὐτοῖς προσηύξατο. Ἰκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς⁷ 37
 πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες⁸ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁹ τοῦ
 Παύλου κατεφίλου¹⁰ αὐτόν, ὀδυνώμενοι¹¹ μάλιστα¹² 38
 ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ
 πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον¹³ δὲ αὐτόν εἰς
 τὸ πλοῖον.

¹ ὑπηρετέω, serve, minister to. ² ὑποδείκνυμι, show, indicate. ³ κοπιάω, toil, labor. ⁴ ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in. ⁵ μνημονεύω, remember, make mention of. ⁶ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁷ κλαυθμός, σῦ, ὁ, weeping, lamentation. ⁸ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁹ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ¹⁰ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ¹¹ ὀδυνάω, torment, pain. ¹² μάλιστα, especially, most of all. ¹³ προπέμπω, send before, send forth.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι¹ ἡμᾶς ἀποσπασθέντας² ἀπ' **21**

αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες³ ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν,⁴ τῇ

δὲ ἐξῆς⁵ εἰς τὴν Ῥόδον,⁶ κάκειθεν⁷ εἰς Πάταρα·⁸ καὶ **2**

εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν⁹ εἰς Φοινίκην,¹⁰ ἐπιβάντες¹¹

ἀνήχθημεν.¹ Ἀναφανέντες¹² δὲ τὴν Κύπρον,¹³ καὶ **3**

καταλιπόντες¹⁴ αὐτὴν εὐώνυμον,¹⁵ ἐπλέομεν¹⁶ εἰς

Συρίαν,¹⁷ καὶ κατήχθημεν¹⁸ εἰς Τύρον·¹⁹ ἐκεῖσε²⁰ γὰρ

ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον²¹ τὸν γόμον.²² Καὶ **4**

ἀνευρόντες²³ μαθητάς, ἐπεμείναμεν²⁴ αὐτοῦ²⁵ ἡμέρας

ἐπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος,

μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς **5**

ἐξαρτίσαι²⁶ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα,

προπεμπόντων²⁷ ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξιν καὶ

τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα²⁸

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² ἀποσπάω, draw away, withdraw. ³ εὐθυδρομέω, run a straight course. ⁴ Κῶς, ἡ, Cos. ⁵ ἐξῆς, next, next in order. ⁶ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ⁷ κάκειθεν, and thence, and from there. ⁸ Πάταρα, ων, τό, Patara. ⁹ διαπεράω, cross over, pass through. ¹⁰ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ¹¹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹² ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ¹³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁴ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁵ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ¹⁶ πλέω, sail. ¹⁷ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁸ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁹ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ²⁰ ἐκεῖσε, there. ²¹ ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ²² γόμος, ου, ό, cargo, freight. ²³ ἀνευρίσκω, find out, look for. ²⁴ ἐπιμένω, continue, remain. ²⁵ αὐτοῦ, there, here. ²⁶ ἐξαρτίζω, finish, complete. ²⁷ προπέμπω, send before, send forth. ²⁸ γόνυ, ατος, τό, knee.

ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν¹ προσηυξάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι ⁶
 ἀλλήλους, ἐπέβημεν² εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ
 ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν³ διανύσαντες⁴ ἀπὸ Τύρου,⁵ ⁷
 κατηντήσαμεν⁶ εἰς Πτολεμαῖδα,⁷ καὶ ἀσπασάμενοι
 τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. ⁸
 Τῇ δὲ ἐπαύριον⁸ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον
 ἦλθον εἰς Καισάρειαν·⁹ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον
 Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ,¹⁰ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά,
 ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες¹¹ ⁹
 παρθένοι¹² τέσσαρες προφητεύουσαι.¹³ Ἐπιμενόντων¹⁴ ¹⁰
 δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατήλθην¹⁵ τις ἀπὸ τῆς
 Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἀγαβος.¹⁶ Καὶ ἐλθὼν ¹¹
 πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην¹⁷ τοῦ Παύλου, δῆσας
 τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε¹⁸ λέγει

¹ αἰγιαλός, οὗ, ὁ, seashore, beach. ² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ³ πλός, ὁ, voyage. ⁴ διανύω, complete, finish. ⁵ Τύρος, οὗ, ἡ, Tyre. ⁶ καταντάω, come to, arrive. ⁷ Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais. ⁸ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁰ εὐαγγελιστής, οὗ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ¹¹ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ¹² παρθένος, οὗ, ἡ, virgin. ¹³ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁴ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁵ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁶ Ἀγαβος, οὗ, ὁ, Agabus. ¹⁷ ζώνη, ἡς, ἡ, belt, girdle. ¹⁸ ὅδε, this (here), this here.

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη¹ αὕτη,
οὕτως δῆσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ
παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν 12
ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι,² τοῦ
μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ 13
Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές³
μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ
καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως⁴ ἔχω ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, 14
ἡσυχάσαμεν⁵ εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου
γενέσθω.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι 15
ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν 16
μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας⁶ σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ
ξενισθῶμεν,⁷ Μνάσωνι⁸ τινι Κυπρίῳ,⁹ ἀρχαίῳ¹⁰
μαθητῇ.

¹ ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ² ἐντόπιος, local, belonging to the place. ³ συνθρύπτω, break in pieces, crush. ⁴ ἐτοίμως, readily. ⁵ ἡσυχάζω, be still, be silent. ⁶ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁷ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁸ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ⁹ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹⁰ ἀρχαῖος, old, ancient.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως¹ ἐδέξαντο 17

ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ² εἰσῆι³ ὁ Παῦλος σὺν 18

ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ

πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγείτο⁴ 19

καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ

τῆς διακονίας αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν 20

κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι⁵

μυριάδες⁶ εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων: καὶ

πάντες ζηλωταὶ⁷ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν: 21

κατηχήθησαν⁸ δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν⁹ διδάσκεις

ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους,

λέγων μὴ περιτέμνειν¹⁰ αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς

ἔθνεσιν¹¹ περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως¹² δεῖ 22

πλήθος συνελθεῖν: ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. 23

Τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν: εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες

τέσσαρες εὐχὴν¹³ ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν: τούτους 24

¹ ἀσμένως, gladly, joyfully. ² ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ³ εἰσεῖμι, enter, go in. ⁴ ἐξηγέομαι, explain, describe. ⁵ πόσος, how many? how great? ⁶ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ⁷ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ⁸ κατηχέω, teach by word of mouth. ⁹ ἀποστασία, ας, ἡ, apostasy, abandonment. ¹⁰ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ¹¹ ἔθνος, οὗς, τό, custom. ¹² πάντως, altogether, by all means. ¹³ εὐχή, ἥς, ἡ, prayer, vow.

παραλαβὼν ἀγνίσθητι¹ σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον²
 ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται³ τὴν κεφαλὴν, καὶ γνώσιν
 πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται⁴ περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ
 στοιχεῖς⁵ καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσω. Περὶ δὲ 25
 τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,⁶
 κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ
 φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον⁷ καὶ τὸ αἷμα
 καὶ πνικτὸν⁸ καὶ πορνείαν.⁹ Τότε ὁ Παῦλος 26
 παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν
 αὐτοῖς ἀγνισθεῖς¹ εἰσῆι¹⁰ εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων¹¹
 τὴν ἐκπλήρωσιν¹² τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,¹³ ἕως οὗ
 προσηνέχθη ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.¹⁴
 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἐπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹⁵ οἱ ἀπὸ 27
 τῆς Ἀσίας¹⁶ Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι¹⁷ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
 συνέχεον¹⁸ πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον¹⁹ τὰς

¹ ἀγνίζω, purify, cleanse. ² δαπανᾶω, spend, spend freely. ³ ξυράω, shave. ⁴ κατήχέω, teach by word of mouth. ⁵ στοιχεῖω, walk orderly, follow. ⁶ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁷ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁸ πνικτός, strangled. ⁹ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹⁰ εἰσεῖμι, enter, go in. ¹¹ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ¹² ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ¹³ ἀγνισμός, οὔ, ὁ, purification. ¹⁴ προσφορά, ας, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁵ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁶ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁷ θεάσασθαι, look at, behold. ¹⁸ συγχέω, confuse, confound. ¹⁹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon.

χειρας ἐπ' αὐτόν, κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹ 28

βοηθεῖτε.² Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ

καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας

πανταχοῦ³ διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλλήνας⁴ εἰσήγαγεν⁵

εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν⁶ τὸν ἅγιον τόπον τούτον. 29

Ἦσαν γὰρ ἑωρακότες Τρόφιμον⁷ τὸν Ἐφέσιον⁸ ἐν τῇ

πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον⁹ ὅτι εἰς τὸ ἱερόν

εἰσήγαγεν⁵ ὁ Παῦλος. Ἐκινήθη¹⁰ τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ 30

ἐγένετο συνδρομὴ¹¹ τοῦ λαοῦ: καὶ ἐπιλαβόμενοι¹² τοῦ

Παύλου εἴλκον¹³ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ: καὶ εὐθέως

ἐκλείσθησαν¹⁴ αἱ θύραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν 31

ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις¹⁵ τῷ χιλιάρχῳ¹⁶ τῆς σπείρης,¹⁷

ὅτι ὅλη συγκέχυται¹⁸ Ἱερουσαλήμ: ὃς ἐξαυτῆς¹⁹ 32

παραλαβὼν στρατιώτας²⁰ καὶ ἑκατοντάρχους,²¹

κατέδραμεν²² ἐπ' αὐτούς: οἱ δέ, ἰδόντες τὸν χιλιάρχον¹⁶

¹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ² βοηθέω, come to the aid of. ³ πανταχοῦ, everywhere. ⁴ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁵ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁶ κοινώω, make common, defile. ⁷ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ⁸ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁹ νομίζω, suppose, think. ¹⁰ κινέω, move, stir. ¹¹ συνδρομή, ἡς, ἡ, running together. ¹² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹³ ἐλκύω, drag, draw. ¹⁴ κλείω, shut, shut up. ¹⁵ φάσις, εως, ἡ, report, announcement. ¹⁶ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁷ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁸ συγχέω, confuse, confound. ¹⁹ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ²⁰ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ²² κατατρέχω, run down.

καὶ τοὺς στρατιώτας,¹ ἐπαύσαντο² τύπτοντες³ τὸν
 Παῦλον. Ἐγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος⁴ ἐπελάβετο⁵ αὐτοῦ, 33
 καὶ ἐκέλευσεν⁶ δεθῆναι ἀλύσεσιν⁷ δυσίν· καὶ
 ἐπυνθάνετο⁸ τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστὶν πεποιηκώς. Ἄλλοι 34
 δὲ ἄλλο τι ἐβόων⁹ ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ
 γνῶναι τὸ ἀσφαλές¹⁰ διὰ τὸν θόρυβον,¹¹ ἐκέλευσεν⁶
 ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.¹² Ὅτε δὲ ἐγένετο 35
 ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς,¹³ συνέβη¹⁴ βαστάζεσθαι¹⁵ αὐτὸν
 ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν¹ διὰ τὴν βίαν¹⁶ τοῦ ὄχλου. 36
 Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζον, Αἶρε
 αὐτόν.

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι¹⁷ εἰς τὴν παρεμβολήν¹² ὁ 37
 Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ,⁴ Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν
 πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ¹⁸ γινώσκεις; Οὐκ ἄρα¹⁹ 38
 σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος²⁰ ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν

¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ² παύω, cause to cease. ³ τύπτω, smite, beat. ⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁵ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁶ κελεύω, order, command. ⁷ αλύσις, εως, ἡ, chain. ⁸ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁹ βοάω, cry aloud, shout. ¹⁰ ἀσφαλές, certain, definite. ¹¹ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ¹² παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹³ ἀναβαθμός, οῦ, ὁ, step, stairway. ¹⁴ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁵ βαστάζω, bear, carry. ¹⁶ βία, ας, ἡ, strength, force. ¹⁷ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁸ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ¹⁹ ἄρα, so? (introduces a question). ²⁰ Αἰγύπτιος, Egyptian.

ἀναστατώσας¹ καὶ ἐξαγαγὼν² εἰς τὴν ἔρημον τοὺς
 τετρακισχιλίου³ ἄνδρας τῶν σικαρίων·⁴ Εἶπεν δὲ ὁ 39
 Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς⁵
 τῆς Κιλικίας,⁶ οὐκ ἀσήμου⁷ πόλεως πολίτης·⁸ δέομαι⁹
 δέ σου, ἐπιτρέψόν¹⁰ μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. 40
 Ἐπιτρέψαντος¹⁰ δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστὼς ἐπὶ τῶν
 ἀναβαθμῶν¹¹ κατέσεισεν¹² τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ
 σιγῆς¹³ γενομένης, προσεφώνει¹⁴ τῇ Ἑβραϊδὶ¹⁵
 διαλέκτῳ¹⁶ λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς 22

ὑμᾶς νυνὶ¹⁷ ἀπολογίας.¹⁸

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ¹⁵ διαλέκτῳ¹⁶ προσεφώνει 2

αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον¹⁹ ἡσυχίαν.²⁰ Καὶ φησιν,

¹ ἀναστατόω, stir up, disturb. ² ἐξάγω, lead out. ³ τετρακισχιλίοι, four thousand, 4000. ⁴ σικάριος, ου, ὁ, dagger man, assassin. ⁵ Ταρσεὺς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ⁶ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ⁷ ἀσημος, insignificant, undistinguished. ⁸ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ⁹ δέομαι, ask, request. ¹⁰ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹¹ ἀναβαθμός, οὔ, ὁ, step, stairway. ¹² κατασείω, shake, motion. ¹³ σιγή, ἡς, ἡ, silence, quiet. ¹⁴ προσφωνέω, call to, summon. ¹⁵ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ¹⁶ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹⁷ νυνί, now, already. ¹⁸ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹⁹ παρέχω, offer, afford. ²⁰ ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence.

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ¹ 3
 τῆς Κιλικίας,² ἀνατεθραμμένος³ δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
 παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ,⁴ πεπαιδευμένος⁵ κατὰ
 ἀκρίβειαν⁶ τοῦ πατρώου⁷ νόμου, ζηλωτῆς⁸ ὑπάρχων
 τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον: ὃς 4
 ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων⁹ καὶ
 παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὡς 5
 καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ
 πρεσβυτέριον:¹⁰ παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς¹¹ δεξάμενος
 πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν¹² ἐπορευόμην,
 ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε¹³ ὄντας δεδεμένους εἰς
 Ἱερουσαλὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.¹⁴ Ἐγένετο δέ μοι 6
 πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ,¹² περὶ
 μεσημβρίαν,¹⁵ ἐξαίφνης¹⁶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 περιαστράψαι¹⁷ φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. Ἐπεσά τε εἰς τὸ 7

¹ Ταρσός, οὐ, ἦ, Tarsus. ² Κιλικία, ας, ἦ, Cilicia. ³ ἀνατρέφω, nurture, care for. ⁴ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ⁵ παιδεύω, teach, educate. ⁶ ἀκρίβεια, ας, ἦ, exactness, precision. ⁷ πατῶς, paternal, received from one's father. ⁸ ζηλωτής, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ⁹ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ¹⁰ πρεσβυτέριον, ου, τό, body of elders, assembly of elders. ¹¹ ἐπιστολή, ἥς, ἦ, letter, dispatch. ¹² Δαμασκός, οὐ, ἦ, Damascus. ¹³ ἐκεῖσε, there. ¹⁴ τιμωρέω, punish. ¹⁵ μεσημβρία, ας, ἦ, midday, noon. ¹⁶ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹⁷ περιαστράπτω, shine around, flash around.

ἔδαφος,¹ καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ,
 Σαούλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε 8
 ; Εἶπέν τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος² ὃν
 σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς 9
 ἐθεάσαντο,³ καὶ ἔμβοβοι⁴ ἐγένοντο: τὴν δὲ φωνὴν οὐκ
 ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, 10
 κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς πορεύου
 εἰς Δαμασκόν:⁵ κακεῖ⁶ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων
 ὧν τέτακται⁷ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον⁸ ἀπὸ 11
 τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος⁹ ὑπὸ
 τῶν συνόντων¹⁰ μοι, ἦλθον εἰς Δαμασκόν.⁵ Ἀνανίας¹¹ 12
 δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς¹² κατὰ τὸν νόμον,
 μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων
 Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς με καὶ ἐπιστάς¹³ εἶπέν μοι, 13
 Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον.¹⁴ Καγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ
 ἀνέβλεψα¹⁴ εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν 14

¹ ἔδαφος, ους, τό, ground, base. ² Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ³ θεάομαι, look at, behold. ⁴ ἔμβοβος, terrified, frightened. ⁵ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ⁶ κακεῖ, and there. ⁷ τάσσω, arrange, appoint. ⁸ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁹ χειραγωγέω, lead by the hand. ¹⁰ σύνειμι, be with, come together. ¹¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹² εὐσεβής, pious, devout. ¹³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁴ ἀναβλέπω, look up, receive sight.

πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό¹ σε γνῶναι τὸ θέλημα
 αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ
 τοῦ στόματος αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς 15
 πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν 16
 τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι² τὰς
 ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. 17
 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ
 προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν
 ἐκστάσει,³ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον⁴ καὶ 18
 ἐξελθε ἐν τάχει⁵ ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι⁶ οὐ
 παραδέχονται⁷ σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Καὶ γὰρ 19
 εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται⁸ ὅτι ἐγὼ ἤμην
 φυλακίζων⁹ καὶ δέρων¹⁰ κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς
 πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο¹¹ τὸ αἷμα 20
 Στεφάνου¹² τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην
 ἐφεστῶς¹³ καὶ συνευδοκῶν¹⁴ τῇ ἀναιρέσει¹⁵ αὐτοῦ,

¹ προχειρίζομαι, determine, appoint. ² ἀπολούω, wash off, wash away. ³ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁴ σπεῦδω, hasten, urge on. ⁵ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁶ διότι, because, on this account. ⁷ παραδέχομαι, receive, accept. ⁸ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁹ φυλακίζω, take into custody, imprison. ¹⁰ δέρω, beat, flay. ¹¹ ἐκχέω, pour out, shed. ¹² στέφανος, ου, ό, crown, garland. ¹³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁴ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁵ ἀναιρέσις, εως, ἡ, murder, killing.

φυλάσσω τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων¹ αὐτόν. Καὶ 21

εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακράν²

ἐξαποστελῶ³ σε.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν⁴ 22

τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν

τοιούτον· οὐ γὰρ καθῆκεν⁵ αὐτὸν ζῆν. Κραζόντων δὲ 23

αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων⁶ τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν⁷

βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,⁸ ἐκέλευσεν⁹ αὐτὸν ὁ 24

χιλίαρχος¹⁰ ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,¹¹ εἰπὼν

μάστιξιν¹² ἀνετάζεσθαι¹³ αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν

αἰτίαν¹⁴ οὕτως ἐπεφώνουν¹⁵ αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν¹⁶ 25

αὐτὸν τοῖς ἱμαῖσιν,¹⁷ εἶπεν πρὸς τὸν ἐστῶτα

ἐκατόνταρχον¹⁸ ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον¹⁹

καὶ ἀκατάκριτον²⁰ ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;²¹ Ἀκούσας 26

δὲ ὁ ἐκατόνταρχος,¹⁸ προσελθὼν ἀπήγγειλεν τῷ

¹ ἀναιρέω, take up, kill. ² μακράν, far away. ³ ἐξαποστελλω, send forth. ⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁵ καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ⁶ ῥιπτέω, throw away. ⁷ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ⁸ ἀήρ, ος, ὁ, air. ⁹ κελεύω, order, command. ¹⁰ χιλίαρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹¹ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹² μάστιξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ¹³ ἀνετάζω, examine judicially. ¹⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁵ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁶ προτείνω, stretch out, spread out. ¹⁷ ἱμάς, άντος, ὁ, thong, strap. ¹⁸ ἐκατοντάρχης, centurion. ¹⁹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²⁰ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ²¹ μαστίζω, whip, scourge.

χιλιάρχῳ¹ λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ
 ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός² ἐστίν. Προσελθὼν δὲ ὁ 27
 χιλιάρχος¹ εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός² εἶ; Ὁ
 δὲ ἔφη, Ναί. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,¹ Ἐγὼ πολλοῦ 28
 κεφαλαίου³ τὴν πολιτείαν⁴ ταύτην ἐκτησάμην.⁵ Ὁ δὲ
 Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν 29
 ἀπέστησαν⁶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.⁷
 Καὶ ὁ χιλιάρχος¹ δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός²
 ἐστίν, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

Τῇ δὲ ἐπαύριον⁸ βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές,⁹ τὸ τί 30
 κατηγορεῖται¹⁰ παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ
 τῶν δεσμῶν,¹¹ καὶ ἐκέλευσεν¹² ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς
 καὶ ὄλον τὸ συνέδριον¹³ αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν¹⁴ τὸν
 Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

¹ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ² Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ³ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ⁴ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ⁵ κτάομαι, acquire, win. ⁶ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁷ ἀνετάζω, examine judicially. ⁸ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁹ ἀσφαλής, certain, definite. ¹⁰ κατηγορέω, accuse, charge. ¹¹ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹² κελεύω, order, command. ¹³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁴ κατὰγω, bring down, lead down.

Ἀτενίσας¹ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ² εἶπεν, Ἄνδρες **23**

ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι³

τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς **2**

Ἀνανίας⁴ ἐπέταξεν⁵ τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν⁶

αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, **3**

Τύπτειν⁶ σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε⁷ κεκονιαμένε·⁸ καὶ σὺ

κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν⁹

κελεύεις¹⁰ με τύπτεσθαι;⁶ Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, **4**

Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;¹¹ Ἔφη τε ὁ Παῦλος, **5**

Οὐκ ᾔδην, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται

γάρ, Ἀρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.¹² Γνοὺς **6**

δὲ ὁ Παῦλος ὅτι ἐν μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων,¹³ τὸ

δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,²

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου:

περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. **7**

Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις¹⁴ τῶν

¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁵ ἐπιτάσσω, command, give order. ⁶ τύπτω, smite, beat. ⁷ τοῖχος, ου, ὁ, wall. ⁸ κονιάω, whitewash. ⁹ παρανομέω, break the law. ¹⁰ κελεύω, order, command. ¹¹ λοιδορέω, abuse, revile. ¹² κακῶς, badly, evilly. ¹³ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹⁴ στάσις, εως, ή, standing, rebellion.

Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη¹ τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι² 8
 μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον,
 μήτε πνεῦμα: Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν³ τὰ
 ἀμφοτέρα.⁴ Ἐγένετο δὲ κραυγὴ⁵ μεγάλη: καὶ 9
 ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων
 διεμάχοντο⁶ λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν
 τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ: εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ
 ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.⁷ Πολλῆς δὲ γενομένης 10
 στάσεως,⁸ εὐλαβηθεῖς⁹ ὁ χιλιάρχος¹⁰ μὴ διασπασθῇ¹¹ ὁ
 Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν¹² τὸ στράτευμα¹³
 καταβῆναι καὶ ἄρπάσαι¹⁴ αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν,
 ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.¹⁵

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹⁶ νυκτὶ ἐπιστὰς¹⁷ αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, 11

Θάρσει¹⁸ Παῦλε: ὥς γὰρ διεμαρτύρω¹⁹ τὰ περὶ ἐμοῦ
 εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην²⁰

¹ σχίζω, split, separate. ² Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ³ ὁμολογέω, confess, profess. ⁴ ἀμφοτέροι, both, both of two. ⁵ κραυγὴ, ἥς, ἡ, outcry, crying. ⁶ διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ⁷ θεομαχέω, fight against God. ⁸ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ⁹ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ¹⁰ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹¹ διασπάω, tear apart, burst. ¹² κελεύω, order, command. ¹³ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁴ ἄρπάζω, seize, snatch. ¹⁵ παρεμβολή, ἥς, ἡ, camp, army. ¹⁶ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹⁷ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁸ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹⁹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²⁰ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength.

μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων 12

συστροφὴν,¹ ἀνεθεμάτισαν² ἐαυτούς, λέγοντες μήτε

φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. 13

Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα³ οἱ ταύτην τὴν

συνωμοσίαν⁴ πεποικότες: οἵτινες προσελθόντες τοῖς 14

ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι⁵

ἀνεθεματίσαμεν² ἐαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι⁶ ἕως οὗ

ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς 15

ἐμφανίσατε⁷ τῷ χιλιάρχῳ⁸ σὺν τῷ συνεδρίῳ,⁹ ὅπως

αὔριον¹⁰ αὐτὸν καταγάγῃ¹¹ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας

διαγινώσκειν¹² ἀκριβέστερον¹³ τὰ περὶ αὐτοῦ: ἡμεῖς δέ,

πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτόν, ἔτοιμοί¹⁴ ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν¹⁵

αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς¹⁶ Παύλου τὸ 16

ἐνεδρον,¹⁷ παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν

¹ συστροφή, ἥς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ² ἀνεθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁴ συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ⁵ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ⁶ γεύομαι, taste, experience. ⁷ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁸ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ αὔριον, tomorrow. ¹¹ κατάγω, bring down, lead down. ¹² διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁴ ἔτοιμος, ready, prepared. ¹⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁶ ἀδελφή, ἥς, ἡ, sister. ¹⁷ ἐνεδρον, ου, τό, ambush.

παρεμβολήν,¹ ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. 17

Προσκαλεσάμενος² δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν
 ἑκατοντάρχων³ ἔφη, Τὸν νεανίαν⁴ τοῦτον ἀπάγαγε⁵
 πρὸς τὸν χιλιάρχον·⁶ ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. Ὁ 18
 μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον,
 καί φησιν, Ὁ δέσμιος⁷ Παῦλος προσκαλεσάμενός με
 ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν⁴ ἀγαγεῖν πρὸς σε,
 ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. Ἐπιλαβόμενος⁸ δὲ τῆς χειρὸς 19
 αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος,⁶ καὶ ἀναχωρήσας⁹ κατ' ἰδίαν
 ἐπυνθάνετο,¹⁰ Τί ἐστίν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπεν 20
 δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο¹¹ τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως
 αὔριον¹² εἰς τὸ συνέδριον¹³ καταγάγῃς¹⁴ τὸν Παῦλον,
 ὥς μέλλοντά τι ἀκριβέστερον¹⁵ πυνθάνεσθαι¹⁰ περὶ
 αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν¹⁶ γὰρ 21
 αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα,¹⁷
 οἵτινες ἀνεθεμάτισαν¹⁸ ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε

¹ παρεμβολή, ἤς, ἡ, camp, army. ² προσκαλέω, summon. ³ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁴ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ⁵ ἀπάγω, lead away, lead. ⁶ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁹ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹⁰ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹¹ συντίθημι, agree, make an agreement. ¹² αὔριον, tomorrow. ¹³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁴ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁵ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁶ ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ¹⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁸ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse.

πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν¹ αὐτόν· καὶ νῦν ἑτοιμοί² εἰσιν
 προσδεχόμενοι³ τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν 22
 χιλιάρχος⁴ ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν,⁵ παραγγείλας
 Μηδενὶ ἐκλαλῆσαι⁶ ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας⁷ πρὸς με. 23
 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων⁸
 εἶπεν, Ἑτοιμάσατε στρατιώτας⁹ διακοσίους¹⁰ ὅπως
 πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας,¹¹ καὶ ἱππεῖς¹²
 ἐβδομήκοντα,¹³ καὶ δεξιολάβους¹⁴ διακοσίους,¹⁰ ἀπὸ
 τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· κτήνη¹⁵ τε παραστήσαι, ἵνα 24
 ἐπιβιβάσαντες¹⁶ τὸν Παῦλον διασώσωσιν¹⁷ πρὸς
 Φήλिका¹⁸ τὸν ἡγεμόνα·¹⁹ γράψας ἐπιστολὴν²⁰ 25
 περιέχουσαν²¹ τὸν τύπον²² τοῦτον·

¹ ἀναιρέω, take up, kill. ² ἑτοιμος, ready, prepared. ³ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁵ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ⁶ ἐκλαλέω, tell, speak out. ⁷ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁰ διακόσιοι, two hundred, 200. ¹¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹² ἱππεύς, έως, ὁ, horseman, cavalryman. ¹³ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁴ δεξιόλαβος, ου, ὁ, one posted on the right hand. ¹⁵ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ¹⁶ ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ¹⁷ διασώζω, save, bring safely to. ¹⁸ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁹ ἡγεμών, όνος, ὁ, governor, leader. ²⁰ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²¹ περιέχω, surround, seize. ²² τύπος, ου, ὁ, mark, example.

Κλαύδιος¹ Λυσίας² τῷ κρατίστῳ³ ἡγεμόνι⁴ Φήλικι⁵ 26

χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα⁶ ὑπὸ τῶν 27

Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι⁷ ὑπ' αὐτῶν,

ἐπιστὰς⁸ σὺν τῷ στρατεύματι⁹ ἐξειλόμην¹⁰ αὐτόν,

μαθὼν¹¹ ὅτι Ῥωμαῖός¹² ἐστίν. Βουλόμενος δὲ γνῶναι 28

τὴν αἰτίαν¹³ δι' ἣν ἐνεκάλουν¹⁴ αὐτῷ, κατήγαγον¹⁵

αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον¹⁶ αὐτῶν: ὃν εὔρον 29

ἐγκαλούμενον¹⁴ περὶ ζητημάτων¹⁷ τοῦ νόμου αὐτῶν,

μηδὲν ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν¹⁸ ἔγκλημα¹⁹ ἔχοντα. 30

Μηνυθείσης²⁰ δέ μοι ἐπιβουλῆς²¹ εἰς τὸν ἄνδρα

μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἔξαυτῆς²² ἔπεμψα

πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις²³ λέγειν τὰ

πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔρρωσο.²⁴

¹ Κλαύδιος, ου, ό, Claudius. ² Λυσίας, ου, ό, Lysias, Claudius Lysias. ³ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁴ ἡγεμόν, όνος, ό, governor, leader. ⁵ Φήλιξ, ικος, ό, Felix. ⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ⁸ ἐπίστημι, stand over, come upon. ⁹ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁰ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹¹ μαθάνω, learn, ascertain. ¹² Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ¹³ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ¹⁴ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁵ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁶ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁷ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁸ δεσμός, ος, ό, chain, bond. ¹⁹ ἔγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²⁰ μηνύω, make known, report. ²¹ ἐπιβουλή, ης, ή, plot, plot against. ²² ἔξαυτης, at once, forthwith. ²³ κατήγορος, ου, ό, accuser, prosecutor. ²⁴ ῥώννυμι, strengthen, farewell.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται,¹ κατὰ τὸ διατεταγμένον² αὐτοῖς, 31

ἀναλαβόντες³ τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς

τὴν Ἀντιπατρίδα.⁴ Τῇ δὲ ἐπαύριον⁵ ἑάσαντες⁶ τοὺς 32

ἵππεῖς⁷ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν

παρεμβολήν·⁸ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,⁹ 33

καὶ ἀναδόντες¹⁰ τὴν ἐπιστολήν¹¹ τῷ ἡγεμόνι,¹²

παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δὲ ὁ 34

ἡγεμὼν,¹² καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας¹³ ἐστίν,

καὶ πυθόμενος¹⁴ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,¹⁵ Διακούσομαι¹⁶ 35

σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροι¹⁷ σου παραγένωνται.

Ἐκέλευσέν¹⁸ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ¹⁹ Ἡρώδου

φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας²⁰ 24

μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος²¹ Τερτύλλου²²

¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ² διατάσσω, command, give orders to. ³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁴ Ἀντιπατρίς, ἰδος, ἡ, Antipatris. ⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁶ ἑάω, permit, allow. ⁷ ἵππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ⁸ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁰ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ¹¹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹² ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹³ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹⁴ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁶ διακούω, give a hearing, hear throughout. ¹⁷ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ¹⁸ κελεύω, order, command. ¹⁹ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ²⁰ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²¹ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ²² Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus.

τινός, οἳτινες ἐνεφάνισαν¹ τῷ ἡγεμόνι² κατὰ τοῦ
 Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν³ ὁ ²
 Τέρτυλλος⁴ λέγων,

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες⁵ διὰ σοῦ, καὶ
 κατορθωμάτων⁶ γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς
 σῆς⁷ προνοίας,⁸ πάντῃ⁹ τε καὶ πανταχοῦ¹⁰ ³
 ἀποδεχόμεθα,¹¹ κράτιστε¹² Φῆλιξ,¹³ μετὰ πάσης
 εὐχαριστίας.¹⁴ Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω,¹⁵ ⁴
 παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως¹⁶ τῇ σῇ⁷
 ἐπιεικείᾳ.¹⁷ Εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν,¹⁸ ⁵
 καὶ κινεῦντα¹⁹ στάσιν²⁰ πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ
 τὴν οἰκουμένην,²¹ πρωτοστάτην²² τε τῆς τῶν
 Ναζωραίων²³ αἱρέσεως:²⁴ ὅς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν ⁶
 βεβηλωσαι:²⁵ ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν: παρ' οὗ δυνήσῃ, ⁷

¹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ² ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ³ κατηγορέω, accuse, charge. ⁴ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ⁶ κατορθωμα, anything happily and successfully accomplished. ⁷ σός, your, yours. ⁸ πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ⁹ πάντῃ, in every way. ¹⁰ πανταχοῦ, everywhere. ¹¹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹² κράτιστος, most noble, most excellent. ¹³ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁴ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁵ ἐγκόπτω, impede, detain. ¹⁶ συντόμως, briefly, concisely. ¹⁷ ἐπιείκεια, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹⁸ λοιμός, οὔ, ὁ, pestilence, plague. ¹⁹ κινέω, move, stir. ²⁰ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²¹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²² πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ²³ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁴ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²⁵ βεβηλώω, profane, desecrate.

αὐτὸς ἀνακρίνας,¹ περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν

ἡμεῖς κατηγοροῦμεν² αὐτοῦ. Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ ⁹

Ἰουδαῖοι, φάσκοντες³ ταῦτα οὕτως ἔχειν.

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος⁴ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος⁵ ¹⁰

λέγειν,

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν⁶ τῷ ἔθνει τούτῳ

ἐπιστάμενος,⁷ εὐθυμότερον⁸ τὰ περὶ ἐμαυτοῦ

ἀπολογοῦμαι,⁹ δυναμένου σου γινῶναι ὅτι οὐ πλείους ¹¹

εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο,¹⁰ ἀφ' ἧς ἀνέβην

προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ ¹²

εὗρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον¹¹ ἢ ἐπισύστασιν¹²

ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ

τὴν πόλιν. Οὔτε παραστήσai με δύνανται περὶ ὧν νῦν ¹³

κατηγοροῦσίν² μου. Ὁμολογῶ¹³ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι ¹⁴

κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,¹⁴ οὕτως λατρεύω¹⁵

¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ² κατηγορέω, accuse, charge. ³ φάσκω, affirm, assert. ⁴ νεύω, nod, beckon (as a sign). ⁵ ἡγεμόν, ὄνος, δ, governor, leader. ⁶ κριτής, συ, δ, judge. ⁷ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁸ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ⁹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁰ δεκαδύο, twelve, 12. ¹¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹² ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ¹³ ὁμολογέω, confess, profess. ¹⁴ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁵ λατρεύω, serve, worship.

τῷ πατρώῳ¹ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν
 νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων 15
 εἰς τὸν θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται,²
 ἀνάστασιν μέλλειν ἔσσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ
 ἀδίκων.³ Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,⁴ ἀπρόσκοπον⁵ 16
 συνείδησιν ἔχων πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους
 διὰ παντός. Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμην 17
 ἐλεημοσύνας⁶ ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ
 προσφοράς:⁷ ἐν οἷς εὖρόν με ἡγνισμένον⁸ ἐν τῷ ἱερῷ, 18
 οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,⁹ τινὲς ἀπὸ τῆς
 Ἀσίας¹⁰ Ἰουδαῖοι: οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι¹¹ καὶ 19
 κατηγορεῖν¹² εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. Ἡ αὐτοὶ οὗτοι 20
 εἰπάτωςαν, τί εὖρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,¹³ στάντος μου
 ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,¹⁴ ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἥς 21
 ἔκραξα ἐστῶς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν
 ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.

¹ πατρώος, paternal, received from one's father. ² προσδέχομαι, receive, wait for. ³ ἀδικος, unjust, unrighteous. ⁴ ἀσκέω, practice, engage in. ⁵ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ⁶ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ⁷ προσφορά, ἁς, ἡ, offering, sacrifice. ⁸ ἡγνίζω, purify, cleanse. ⁹ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ¹⁰ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹¹ πάρεμι, be present, have arrived. ¹² κατηγορέω, accuse, charge. ¹³ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ¹ ἀνεβάλετο² αὐτούς, 22

ἀκριβέστερον³ εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν

Λυσίας⁴ ὁ χιλιάρχος⁵ καταβῇ, διαγνώσομαι⁶ τὰ καθ’

ὑμᾶς· διαταξάμενός⁷ τε τῷ ἑκατοντάρχῃ⁸ τηρεῖσθαι 23

τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,⁹ καὶ μηδένα κωλύειν¹⁰

τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν¹¹ ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ¹ σὺν 24

Δρουσίλλῃ¹² τῇ γυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο¹³

τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν

πίστεως. Διαλεγομένου¹⁴ δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης 25

καὶ ἐγκρατείας¹⁵ καὶ τοῦ κρίματος¹⁶ τοῦ μέλλοντος

ἔσεσθαι, ἔμβορος¹⁷ γενόμενος ὁ Φῆλιξ¹ ἀπεκρίθη, Τὸ

νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβῶν¹⁸

μετακαλέσομαι¹⁹ σε· ἅμα²⁰ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα²¹ 26

¹ Φῆλιξ, ἱκος, ὁ, Felix. ² ἀναβάλλω, postpone, defer. ³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁴ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ⁵ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁶ διαγινώσκω, distinguish, decide. ⁷ διατάσσω, command, give orders to. ⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁹ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁰ κωλύω, forbid, hinder. ¹¹ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹² Δρουσίλλα, ης, ἡ, Drusilla. ¹³ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁴ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁵ ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ¹⁶ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁷ ἔμβορος, terrified, frightened. ¹⁸ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁹ μετακαλέω, send for. ²⁰ ἅμα, at the same time. ²¹ χρήμα, τος, τό, wealth, money.

δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ αὐτόν:

διὸ καὶ πυκνότερον¹ αὐτὸν μεταπεμπόμενος² ὠμίλει³

αὐτῷ. Διετίας⁴ δὲ πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον⁵ ὁ 27

Φῆλιξ⁶ Πόρκιον⁷ Φῆστον⁸ θέλων τε χάριτας

καταθέσθαι⁹ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ⁶ κατέλιπεν¹⁰ τὸν

Παῦλον δεδεμένον.

Φῆστος⁸ οὖν ἐπιβάς¹¹ τῇ ἐπαρχίᾳ,¹² μετὰ τρεῖς ἡμέρας 25

ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.¹³ Ἐνεφάνισαν 2

δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ

τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, αἰτούμενοι 3

χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται² αὐτὸν εἰς

Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν¹⁵ ποιοῦντες ἀνελεῖν¹⁶ αὐτόν

κατὰ τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος⁸ ἀπεκρίθη, 4

τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,¹³ ἑαυτὸν δὲ

μέλλειν ἐν τάχει¹⁷ ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν 5

¹ πυκνός, frequent, numerous. ² μεταπέμπω, send for, summon. ³ ὠμίλέω, converse, speak. ⁴ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ⁵ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ⁶ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁷ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ⁸ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁹ κατατίθηναι, lay (down), place. ¹⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ¹¹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹² ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁵ ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ¹⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁷ τάχος, ους, τό, speed, quickness.

ὕμῖν, φησίν, συγκαταβάντες,¹ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ
τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν² αὐτοῦ.

Διατρίψας³ δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα,⁴ 6

καταβὰς εἰς Καισάρειαν,⁵ τῇ ἐπαύριον⁶ καθίσας ἐπὶ
τοῦ βήματος⁷ ἐκέλευσεν⁸ τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. 7

Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν⁹ οἱ ἀπὸ
Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ
βαρέα¹⁰ αἰτιώματα¹¹ φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ
οὐκ ἴσχυον¹² ἀποδείξαι,¹³ ἀπολογουμένου¹⁴ αὐτοῦ ὅτι 8

Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν,
οὔτε εἰς Καίσαρά¹⁵ τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος¹⁶ δὲ τοῖς 9

Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,¹⁷ ἀποκριθεὶς τῷ

Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβάς, ἐκεῖ

περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, 10

Ἐπὶ τοῦ βήματος⁷ Καίσαρος¹⁵ ἐστώς εἰμι, οὗ¹⁸ με δεῖ

¹ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ² κατηγορέω, accuse, charge. ³ διατρίβω, continue, tarry. ⁴ δέκα, ten, 10. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁷ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ περιίστημι, stand around, avoid. ¹⁰ βαρὺς, heavy, burdensome. ¹¹ αἰτιώματα, τος, τό, charge, complaint. ¹² ἰσχύω, be strong, able. ¹³ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹⁴ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁵ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁶ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁷ κατατίθηναι, lay (down), place. ¹⁸ οὗ, where, when.

κρίνεσθαι: Ἰουδαίους οὐδὲν ἡδίκησα,¹ ὥς καὶ σὺ
 κάλλιον² ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ¹ καὶ ἄξιον 11
 θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι³ τὸ ἀποθανεῖν:
 εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν⁴ μου, οὐδεὶς
 με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.⁵ Καίσαρα⁶
 ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος⁷ συλλαλήσας⁸ μετὰ τοῦ 12
 συμβουλίου⁹ ἀπεκρίθη, Καίσαρα⁶ ἐπικέκλησαι; Ἐπὶ
 Καίσαρα⁶ πορεύση.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων¹⁰ τινῶν, Ἀγρίππας¹¹ ὁ 13
 βασιλεὺς καὶ Βερνίκη¹² κατήντησαν¹³ εἰς Καισάρειαν,¹⁴
 ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.⁷ Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας 14
 διέτριβεν¹⁵ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος⁷ τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο¹⁶ τὰ
 κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἄνὴρ τίς ἐστιν
 καταλειμμένος¹⁷ ὑπὸ Φήλικος¹⁸ δέσμιος,¹⁹ περὶ οὗ, 15
 γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν²⁰ οἱ

¹ ἀδικέω, do wrong, harm. ² κάλλιον, very well. ³ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁶ Καίσαρ, ας, ὁ, Caesar. ⁷ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁸ συλλαλέω, talk with, discuss. ⁹ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ¹⁰ διαγίνομαι, go through, pass. ¹¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹² Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹³ καταντάω, come to, arrive. ¹⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁵ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁶ ἀντίθιμι, set forth, declare. ¹⁷ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁸ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ²⁰ ἐμφανίζω, manifest, disclose.

ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων,
 αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην.¹ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, 16
 ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος² Ῥωμαίοις³ χαρίζεσθαι⁴ τινα
 ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,⁵ πρὶν⁶ ἢ ὁ κατηγορούμενος⁷
 κατὰ πρόσωπον ἔχῃ τοὺς κατηγοροὺς,⁸ τόπον τε
 ἀπολογίας⁹ λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.¹⁰ 17
 Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,¹¹ ἀναβολὴν¹²
 μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς¹³ καθίσας ἐπὶ τοῦ
 βήματος,¹⁴ ἐκέλευσα¹⁵ ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα: περὶ οὗ 18
 σταθέντες οἱ κατήγοροι⁸ οὐδεμίαν αἰτίαν¹⁶ ἐπέφερον¹⁷
 ὧν ὑπενόουν¹⁸ ἐγώ, ζητήματα¹⁹ δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας 19
 δεισιδαιμονίας²⁰ εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περὶ τίνος
 Ἰησοῦ τεθνηκότος,²¹ ὃν ἔφασκεν²² ὁ Παῦλος ζῆν. 20
 Ἀπορούμενος²³ δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν,²⁴

¹ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ² ἔθος, οὗς, τό, custom. ³ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁵ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ⁶ πρὶν, before, formerly. ⁷ κατηγορώ, accuse, charge. ⁸ κατηγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ⁹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹⁰ ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ¹¹ ἐνθάδε, within, here. ¹² ἀναβολή, ης, ἡ, postponement, delay. ¹³ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁵ κέλεύω, order, command. ¹⁶ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁷ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ¹⁸ ὑπενόεω, suspect, conjecture. ¹⁹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²⁰ δεισιδαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ²¹ θνήσκω, die, am dying. ²² φάσκω, affirm, assert. ²³ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ²⁴ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy.

ἔλεγον, εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, κάκει
 κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου 21
 ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ
 Σεβαστοῦ² διάγνωσιν,³ ἐκέλευσά⁴ τηρεῖσθαι αὐτόν,
 ἕως οὔ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.⁵ Ἀγρίππας⁶ δὲ 22
 πρὸς τὸν Φῆστον⁷ ἔφη, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ
 ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,⁸ φησὶν, ἀκούσῃ
 αὐτοῦ.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,⁹ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα⁶ καὶ τῆς 23
 Βερνίκης¹⁰ μετὰ πολλῆς φαντασίας,¹¹ καὶ εἰσελθόντων
 εἰς τὸ ἀκροατήριον,¹² σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις¹³ καὶ
 ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν¹⁴ οὖσιν τῆς πόλεως, καὶ
 κελεύσαντος⁴ τοῦ Φήστου,⁷ ἦχθη ὁ Παῦλος. Καί 24
 φησιν ὁ Φῆστος,⁷ Ἀγρίππα⁶ βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ
 συμπαρόντες¹⁵ ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ

¹ κάκει, and there. ² σεβαστός, revered, august. ³ διάγνωσις, εως, ή, decision, judicial examination. ⁴ κελεύω, order, command. ⁵ Καίσαρ, ας, ό, Caesar. ⁶ Ἀγρίππας, ας, ό, Agrippa. ⁷ Φῆστος, ου, ό, Festus. ⁸ αὔριον, tomorrow. ⁹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁰ Βερνίκη, ης, ή, Bernice. ¹¹ φαντασία, ας, ή, pomp, pageantry. ¹² ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ¹³ χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ¹⁴ ἐξοχή, ης, ή, prominence, eminence. ¹⁵ συμπάρεμι, be together, be present with.

πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν¹ μοι ἔν τε
 Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,² ἐπιβοῶντες³ μὴ δεῖν ζῆν
 αὐτὸν μηκέτι.⁴ Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος⁵ μηδὲν ἄξιον 25
 θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου
 ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν,⁶ ἔκρινα πέμπειν
 αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές⁷ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. 26
 Διὸ προήγαγον⁸ αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα⁹ ἐπὶ
 σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹⁰ ὅπως τῆς ἀνακρίσεως¹¹
 γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον¹² γάρ μοι δοκεῖ, 27
 πέμποντα δέσμιον,¹³ μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας¹⁴
 σημᾶναι.¹⁵

Ἀγρίππας¹⁰ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται¹⁶ σοι 26
 ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,¹⁷
 ἐκτείνας¹⁸ τὴν χεῖρα,

¹ ἐντυγχάνω, entreat, intercede. ² ἐνθάδε, within, here. ³ ἐπιβοᾶω, cry out to or against. ⁴ μηκέτι, no longer. ⁵ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁶ σεβαστός, revered, august. ⁷ ἀσφαλής, certain, definite. ⁸ προάγω, lead forth, go before. ⁹ μάλιστα, especially, most of all. ¹⁰ Ἀγρίππας, α, δ, Agrippa. ¹¹ ἀνάκρισις, εως, ή, investigation, examination. ¹² ἄλογος, without reason, absurd. ¹³ δέσμιος, ου, ό, prisoner, one bound. ¹⁴ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ¹⁵ σημαίνω, indicate, signify. ¹⁶ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁷ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁸ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out.

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι¹ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ 2

Ἀγρίππα,² ἡγῆμαι³ ἑμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ
μέλλων ἀπολογεῖσθαι⁴ σήμερον· μάλιστα⁵ γνώστην⁶ 3

ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἡθῶν⁷ τε καὶ

ζητημάτων·⁸ διὸ δέομαι⁹ σου, μακροθύμως¹⁰ ἀκοῦσαί

μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν¹¹ μου τὴν ἐκ νεότητος,¹² τὴν 4

ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις,

ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές¹³ με 5

ἄνωθεν,¹⁴ ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν

ἀκριβεστάτην¹⁵ αἵρεσιν¹⁶ τῆς ἡμετέρας¹⁷ θρησκείας¹⁸

ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς 6

πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔστηκα

κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον¹⁹ ἡμῶν ἐκτενεῖα 7

νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον²¹ ἐλπίζει καταντῆσαι·²²

περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,¹ βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ὑπὸ

¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ² Ἀγρίππας, α, ό, Agrippa. ³ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁴ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁵ μάλιστα, especially, most of all. ⁶ γνώστης, ου, ό, expert, one who knows. ⁷ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ⁸ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ⁹ δέομαι, ask, request. ¹⁰ μακροθύμως, patiently. ¹¹ βίωσις, εως, ή, manner of life. ¹² νεότης, ητος, ή, youth, youthfulness. ¹³ προγινώσκω, know beforehand. ¹⁴ ἄνωθεν, from above, again. ¹⁵ ἀκριβώς, carefully, accurately. ¹⁶ αἵρεσις, εως, ή, choice, faction. ¹⁷ ἡμέτερος, our, our own. ¹⁸ θρησκεία, ας, ή, religion, worship. ¹⁹ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ²⁰ ἐκτένεια, ας, ή, perseverance, earnestness. ²¹ λατρεύω, serve, worship. ²² καταντάω, come to, arrive.

Ἰουδαίων. Τί ἄπιστον¹ κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς 8
 νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἑμαυτῷ πρὸς τὸ 9
 ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου² δεῖν πολλὰ ἐναντία³
 πρᾶξαι· ὁ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς 10
 τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα,⁴ τὴν παρὰ τῶν
 ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων⁵ τε αὐτῶν
 κατήνεγκα⁶ ψῆφον.⁷ Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς 11
 πολλάκις⁸ τιμωρῶν⁹ αὐτούς, ἠνάγκαζον¹⁰ βλασφημεῖν·
 περισσῶς¹¹ τε ἐμμαινόμενος¹² αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ
 εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ πορευόμενος εἰς τὴν 12
 Δαμασκὸν¹³ μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς¹⁴ τῆς παρὰ
 τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, 13
 βασιλεῦ, οὐρανόθεν¹⁵ ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα¹⁶ τοῦ
 ἡλίου, περιλάμψαν¹⁷ με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ
 πορευομένους. Πάντων δὲ καταπεσόντων¹⁸ ἡμῶν εἰς 14

¹ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ² Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ³ ἐναντίος, opposite, hostile.

⁴ κατακλείω, shut up, lock up. ⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ⁶ καταφέρω, bring down, against. ⁷ ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ⁸ πολλάκις, often, many times. ⁹ τιμωρέω, punish. ¹⁰ ἀναγκάζω, force, compel.

¹¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹² ἐμμαινόμεναι, be enraged, am madly enraged with. ¹³ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ¹⁴ ἐπιτροπή, ἥς, ἡ, permission, commission. ¹⁵ οὐρανόθεν, from heaven. ¹⁶ λαμπρότης, ητος, ἡ, shining, brilliance. ¹⁷ περιλάμπω, shine around. ¹⁸ καταπίπτω, fall, fall down.

τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς με καὶ
λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ¹ διαλέκτῳ,² Σαούλ, Σαούλ, τί
με διώκεις; Σκληρόν³ σοι πρὸς κέντρα⁴ λακτίζειν.⁵ 15
Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι
Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ 16
τοὺς πόδας σου: εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι,
προχειρίσασθαί⁶ σε ὑπηρέτην⁷ καὶ μάρτυρα ὧν τε
εἶδες ὧν τε ὀφθῆσομαί σοι, ἐξαιρούμενός⁸ σε ἐκ τοῦ 17
λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω, 18
ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ὑποστρέψαι ἀπὸ
σκοτous εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν
θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν⁹ ἁμαρτιῶν, καὶ
κληρον¹⁰ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις¹¹ πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν, 19
βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹³ οὐκ ἐγενόμην ἀπειθής¹⁴ τῇ
οὐρανίῳ¹⁵ ὀπτασίᾳ,¹⁶ ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ¹⁷ πρῶτον 20
καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν¹⁸ τῆς

¹ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ² διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ³ σκληρός, hard, rough. ⁴ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ⁵ λακτίζω, kick. ⁶ προχειρίζομαι, determine, appoint. ⁷ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁸ ἐξαιρέω, take out, deliver. ⁹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁰ κλήρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹¹ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ¹² ὅθεν, from where, from which. ¹³ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁴ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ¹⁵ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ¹⁶ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹⁷ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁸ χώρα, ας, ἡ, land, region.

Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπαγγέλλων μετανοεῖν,
καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας¹
ἔργα πράσσοντας. Ἐνεκα² τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με 21
συλλαβόμενοι³ ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρώντο⁴ διαχειρίσασθαι.⁵
Ἐπικουρίας⁶ οὖν τυχών⁷ τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ, ἄχρι τῆς 22
ἡμέρας ταύτης ἔστηκα μαρτυρόμενος⁸ μικρῷ τε καὶ
μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτός⁹ λέγων ὧν τε οἱ προφῆται
ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ 23
παθητὸς¹⁰ ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν
φῶς μέλλει καταγγέλλειν¹¹ τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,¹² ὁ Φῆστος¹³ μεγάλη 24
τῇ φωνῇ ἔφη, Μαῖνη,¹⁴ Παῦλε· τὰ πολλά σε
γράμματα¹⁵ εἰς μανίαν¹⁶ περιτρέπει.¹⁷ Ὁ δέ, Οὐ 25
μαίνομαι,¹⁴ φησίν, κράτιστε¹⁸ Φῆστε,¹³ ἀλλὰ ἀληθείας
καὶ σωφροσύνης¹⁹ ῥήματα ἀποφθέγγομαι.²⁰ 26

¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ² ἐνεκεν, for the sake of, on account of. ³ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁴ πειράω, try, attempt. ⁵ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ⁶ ἐπικουρία, ας, ἡ, help, aid. ⁷ τυγχάνω, obtain, happen. ⁸ μαρτύρομαι, affirm, testify. ⁹ ἐκτός, aside from, besides. ¹⁰ παθητός, subject to suffering. ¹¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹² ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹³ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁴ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁵ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁶ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ¹⁷ περιτρέπω, turn about, drive insane. ¹⁸ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁹ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ²⁰ ἀποφθέγγομαι, declare, utter.

Ἐπίσταται¹ γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς δὲν καὶ
παρρησιαζόμενος² λαλῶ: λανθάνειν³ γὰρ αὐτόν τι
τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν: οὐ γὰρ ἐν γωνίᾳ⁴
πεπραγμένον τοῦτο. Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁵ 27
τοῖς προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας⁵ 28
πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις
Χριστιανὸν⁶ γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην⁷ 29
ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε,
ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον,
γενέσθαι τοιούτους ὅποῖος⁸ καγὼ εἰμι, παρεκτός⁹ τῶν
δεσμῶν¹⁰ τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ 30
ἡγεμῶν,¹¹ ἣ τε Βερνίκη,¹² καὶ οἱ συγκαθήμενοι¹³
αὐτοῖς: καὶ ἀναχωρήσαντες¹⁴ ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, 31
λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν¹⁰

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ³ λανθάνω, escape notice, am hidden. ⁴ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁵ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁶ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ⁷ εὐχομαι, pray, wish. ⁸ ὅποῖος, what sort of, what kind of. ⁹ παρεκτός, except for, apart from. ¹⁰ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹¹ ἡγεμῶν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹² Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹³ συγκαθήμεναι, sit with. ¹⁴ ἀναχωρέω, depart, withdraw.

πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας¹ δὲ τῷ Φήστῳ² 32

ἔφη, Ἀπολεύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ

ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν³ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,⁴ 27

παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινας ἑτέρους

δεσμώτας⁵ ἑκατοντάρχη,⁶ ὀνόματι Ἰουλίῳ,⁷ σπείρης⁸

Σεβαστῆς.⁹ Ἐπιβάντες¹⁰ δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῶ,¹¹ 2

μέλλοντες πλεῖν¹² τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν¹³ τόπους,

ἀνήχθημεν,¹⁴ ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου¹⁵

Μακεδόνης¹⁶ Θεσσαλονικέως.¹⁷ Τῇ τε ἑτέρᾳ 3

κατήχθημεν¹⁸ εἰς Σιδῶνα¹⁹· φιλανθρώπως²⁰ τε ὁ

Ἰούλιος⁷ τῷ Παύλῳ χρησάμενος²¹ ἐπέτρεψεν²² πρὸς

τοὺς φίλους²³ πορευθέντα ἐπιμελείας²⁴ τυχεῖν.²⁵ 4

Κάκειθεν²⁶ ἀναχθέντες¹⁴ ὑπεπλεύσαμεν²⁷ τὴν Κύπρον,

¹ Ἀγρίππας, α, δ, Agrippa. ² Φήστος, ου, δ, Festus. ³ ἀποπλέω, sail away. ⁴ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁵ δεσμώτης, ου, δ, prisoner, captive. ⁶ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁷ Ἰούλιος, ου, δ, Julius. ⁸ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ⁹ σεβαστός, revered, august. ¹⁰ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹¹ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹² πλέω, sail. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁵ Ἀρίσταρχος, ου, δ, Aristarchus. ¹⁶ Μακεδών, όνος, δ, Macedonian. ¹⁷ Θεσσαλονικεύς, έως, δ, Thessalonian. ¹⁸ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁹ Σιδών, ώνος, ἡ, Sidon. ²⁰ φιλανθρώπως, benevolently, kindly. ²¹ χρᾶμαι, use, make use of. ²² ἐπιτρέπω, permit, allow. ²³ φίλος, ου, δ, loving, friend. ²⁴ ἐπιμέλεια, ας, ἡ, care, attention. ²⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁶ κάκειθεν, and thence, and from there. ²⁷ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁸ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus.

διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.¹ Τό τε πέλαγος² 5

τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν³ καὶ Παμφυλίαν⁴

διαπλεύσαντες,⁵ κατήλθομεν⁶ εἰς Μύρα⁷ τῆς Λυκίας.⁸ 6

Κάκει⁹ εὐρὼν ὁ ἑκατόνταρχος¹⁰ πλοῖον Ἀλεξανδρίνον

πλέον¹² εἰς τὴν Ἰταλίαν,¹³ ἐνεβίβασεν¹⁴ ἡμᾶς εἰς αὐτό. 7

Ἐν ἰκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες,¹⁵ καὶ μόλις¹⁶

γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον,¹⁷ μὴ προσεώντος¹⁸ ἡμᾶς

τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν¹⁹ τὴν Κρήτην²⁰ κατὰ

Σαλμώνην:²¹ μόλις¹⁶ τε παραλεγόμενοι²² αὐτὴν 8

ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας,

ὧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία.²⁴

Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου,²⁵ καὶ ὄντος ἤδη 9

ἐπισφαλοῦς²⁶ τοῦ πλοός,²⁷ διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν²⁸

ἤδη παρεληλυθέναι,²⁹ παρήνει³⁰ ὁ Παῦλος λέγων 10

¹ ἐναντίος, opposite, hostile. ² πέλαγος, οὐς, τό, open sea, depths of the sea. ³ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ⁴ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁵ διαπλέω, sail through, sail over. ⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ⁷ Μύρα, ων, τό, Myra. ⁸ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ⁹ κάκει, and there. ¹⁰ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹¹ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ¹² πλέω, sail. ¹³ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ¹⁴ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ¹⁵ βραδυπλοέω, sail slowly. ¹⁶ μόλις, with difficulty, hardly. ¹⁷ Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ¹⁸ προσεάω, permit to go farther. ¹⁹ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁰ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ²¹ Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ²² παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ²³ λιμὴν, ἑνος, ὁ, harbor, haven. ²⁴ Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ²⁵ διαγίνομαι, go through, pass. ²⁶ ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ²⁷ πλόος, ὁ, voyage. ²⁸ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁹ παρέρχομαι, pass by, go by. ³⁰ παραινέω, recommend, urge.

αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως¹ καὶ πολλῆς
 ζημίας,² οὐ μόνον τοῦ φορτίου³ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ
 καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.⁴ Ὁ 11
 δὲ ἑκατοντάρχης⁵ τῷ κυβερνήτῃ⁶ καὶ τῷ ναυκλήρῳ⁷
 ἐπέειπετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. 12
 Ἄνευθέτου⁸ δὲ τοῦ λιμένος⁹ ὑπάρχοντος πρὸς
 παραχειμασίαν,¹⁰ οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν¹¹
 ἀναχθῆναι¹² κάκειθεν,¹³ εἴ πως δύναιτο
 καταντήσαντες¹⁴ εἰς Φοίνικα¹⁵ παραχειμάσαι, ¹⁶ λιμένα
 τῆς Κρήτης¹⁷ βλέποντα κατὰ λίβα¹⁸ καὶ κατὰ χώρον.¹⁹
 Ὑποπνεύσαντος²⁰ δὲ νότου,²¹ δόξαντες τῆς 13
 προθέσεως²² κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον²³
 παρελέγοντο²⁴ τὴν Κρήτην.¹⁷ Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν 14
 κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός,²⁵ ὁ καλούμενος

¹ ὕβρις, εὖς, ἡ, damage, insult. ² ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ³ φορτίον, ου, τό, burden, load. ⁴ πλόος, ὁ, voyage. ⁵ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁶ κυβερνήτης, ου, ὁ, shipmaster, pilot. ⁷ ναύκληρος, ου, ὁ, ship captain, master of a ship. ⁸ ἀνευθέτος, unsuitable, poor. ⁹ λιμὴν, ἑνός, ὁ, harbor, haven. ¹⁰ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ¹¹ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁴ καταντάω, come to, arrive. ¹⁵ φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ¹⁶ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁷ Κρήτη, ἡς, ἡ, Crete. ¹⁸ λίψ, ὁ, south-west, south-west wind. ¹⁹ ὄρος, ου, ὁ, northwest wind. ²⁰ ὑποπνέω, blow gently. ²¹ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ²² πρόθεσις, εὖς, ἡ, setting forth, purpose. ²³ ἄσσον, nearer, close by. ²⁴ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ²⁵ τυφωνικός, like a whirlwind, violent.

Εὐροκλύδων·¹ συναρπασθέντος² δὲ τοῦ πλοίου, καὶ 15
 μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν³ τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες⁴
 ἐφερόμεθα. Νησίον⁵ δέ τι ὑποδραμόντες⁶ καλούμενον 16
 Κλαύδην⁷ μόλις⁸ ἰσχύσαμεν⁹ περικρατεῖς¹⁰ γενέσθαι
 τῆς σκάφης·¹¹ ἦν ἄραντες, βοηθείαις¹² ἐχρώντο,¹³ 17
 ὑποζωννύντες¹⁴ τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν
 Σύρτην¹⁵ ἐκπέσωσιν,¹⁶ χαλάσαντες¹⁷ τὸ σκεῦος,¹⁸
 οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς¹⁹ δὲ χειμαζομένων²⁰ ἡμῶν, 18
 τῇ ἐξῆς²¹ ἐκβολὴν²² ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ 19
 αὐτόχειρες²³ τὴν σκευὴν²⁴ τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.²⁵ 20
 Μῆτε δὲ ἡλίου μῆτε ἄστρον²⁶ ἐπιφαινόντων²⁷ ἐπὶ
 πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός²⁸ τε οὐκ ὀλίγου
 ἐπικειμένου,²⁹ λοιπὸν περιηρεῖτο³⁰ πᾶσα ἐλπίς τοῦ
 σῶζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας³¹ ὑπαρχούσης, 21

¹ Εὐροκλύδων, ὁ, east-north-east wind. ² συναρπάζω, seize, drag away. ³ ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ⁴ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ⁵ νησίον, ου, τό, small island, little island. ⁶ ὑποτρέχω, run under the shelter of. ⁷ Κλαῦδη, ης, ἡ, Cauda, Claudia. ⁸ μόλις, with difficulty, hardly. ⁹ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁰ περικρατής, having power, having full command of. ¹¹ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ¹² βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ¹³ χρᾶμαι, use, make use of. ¹⁴ ὑποζώννυμι, undergird, brace. ¹⁵ Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ¹⁶ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁷ χαλάω, slacken, let down. ¹⁸ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁹ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ²⁰ χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ²¹ ἐξῆς, next, next in order. ²² ἐκβολή, ἡς, ἡ, jettisoning, throwing out. ²³ αὐτόχειρ, with one's own hand. ²⁴ σκευή, ἡς, ἡ, equipment, tackle. ²⁵ ῥίπτω, throw, cast. ²⁶ ἄστρον, ου, τό, star. ²⁷ ἐπιφαίνω, appear, shine. ²⁸ χειμῶν, ὄνος, ὁ, winter, storm. ²⁹ ἐπικείμει, lie on, lie upon. ³⁰ περιαιρέω, cast off, take away. ³¹ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence.

τότε σταθείς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ὑδεῖ
 μέν, ὦ¹ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς² μοι μὴ ἀνάγεσθαι³
 ἀπὸ τῆς Κρήτης,⁴ κερδῆσαί⁵ τε τὴν ὕβριν⁶ ταύτην καὶ
 τὴν ζημίαν.⁷ Καὶ τὰ νῦν παραινῶ⁸ ὑμᾶς εὐθυμεῖν:⁹ 22
 ἀποβολή¹⁰ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν
 τοῦ πλοίου. Παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος 23
 τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ὃ καὶ λατρεύω,¹¹ λέγων, Μὴ φοβοῦ, 24
 Παῦλε· Καίσαρί¹² σε δεῖ παραστήναι· καὶ ἰδοῦ,
 κεχάρισται¹³ σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας¹⁴ μετὰ
 σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε⁹ ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι 25
 οὕτως¹⁵ ἔσται καθ' ὃν τρόπον¹⁶ λελάληταί μοι. Εἰς 26
 νῆσον¹⁷ δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.¹⁸

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ¹⁹ νῆξ ἐγένετο, διαφορομένων 27
 ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρία,²¹ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν
 οἱ ναῦται²³ προσάγειν²⁴ τινὰ αὐτοῖς χώραν:²⁵ καὶ 28

¹ ὦ, Oh! omega. ² πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ³ ἀνάγω, lead up, restore. ⁴ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ⁵ κερδαίνω, gain, win. ⁶ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ⁷ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ⁸ παραινέω, recommend, urge. ⁹ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ¹⁰ ἀποβολή, ἡς, ἡ, rejection, loss. ¹¹ λατρεύω, serve, worship. ¹² Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁴ πλέω, sail. ¹⁵ οὕτως, thus, so. ¹⁶ τρόπον, ου, ὁ, manner, way. ¹⁷ νήσος, ου, ἡ, island. ¹⁸ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁹ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ²⁰ διαφέρω, differ, carry through. ²¹ Ἀδρία, ου, ὁ, Adriatic Sea. ²² ὑπενόέω, suspect, conjecture. ²³ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ²⁴ προσάγω, bring (forward), approach. ²⁵ χώρα, ας, ἡ, land, region.

βολίσαντες¹ εὔρον ὀργυιάς² εἴκοσι·³ βραχύ⁴ δὲ
 διαστήσαντες,⁵ καὶ πάλιν βολίσαντες,¹ εὔρον ὀργυιάς²
 δεκαπέντε·⁶ φοβούμενοί τε μήπως⁷ εἰς τραχεῖς⁸ τόπους 29
 ἐκπέσωμεν,⁹ ἐκ πρύμνης¹⁰ ῥίψαντες¹¹ ἀγκύρας¹²
 τέσσαρας, ἤρχοντο¹³ ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυτῶν 30
 ζητούντων φυγεῖν¹⁵ ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων¹⁶
 τὴν σκάφην¹⁷ εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει¹⁸ ὥς ἐκ
 πῶρας¹⁹ μελλόντων ἀγκύρας¹² ἐκτείνειν,²⁰ εἶπεν ὁ 31
 Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ²¹ καὶ τοῖς στρατιώταις,²²
 Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ
 δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται²² ἀπέκοψαν²³ τὰ σχοινία 32
 τῆς σκάφης,¹⁷ καὶ εἶασαν²⁵ αὐτὴν ἐκπεσεῖν.⁹ Ἄχρι δὲ 33
 οὗ ἤμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος
 ἅπαντας μεταλαβεῖν²⁶ τροφῆς,²⁷ λέγων,
 Τεσσαρεσκαίδεκάτην²⁸ σήμερον ἡμέραν

¹ βολίζω, take soundings. ² ὀργυιά, ἄς, ἥ, fathom, about five or six feet. ³ εἴκοσι, twenty, 20. ⁴ βραχύς, short, little. ⁵ διαστήμι, pass, part. ⁶ δεκαπέντε, fifteen, 15. ⁷ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁸ τραχύς, rough, uneven. ⁹ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁰ πρύμνα, ἡς, ἥ, stern (of a ship). ¹¹ ῥίπτω, throw, cast. ¹² ἄγκυρα, ἄς, ἥ, anchor. ¹³ εὐχομαι, pray, wish. ¹⁴ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ¹⁵ φεύγω, flee, escape. ¹⁶ χαλάω, slacken, let down. ¹⁷ σκάφη, ἡς, ἥ, dish, small boat. ¹⁸ πρόφασις, εως, ἥ, pretense, pretext. ¹⁹ πῶρα, ἄς, ἥ, prow of a ship. ²⁰ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ²¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ²² στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²³ ἀποκόπτω, cut off, smite. ²⁴ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ²⁵ εἶάω, permit, allow. ²⁶ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²⁷ τροφή, ἡς, ἥ, food, nourishment. ²⁸ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth.

προσδοκῶντες¹ ἄσιτοι² διατελεῖτε,³ μηδὲν
 προσλαβόμενοι.⁴ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν⁴ 34
 τροφῆς:⁵ τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας⁶ σωτηρίας
 ὑπάρχει: οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θριξ⁷ ἐκ τῆς κεφαλῆς
 πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, 35
 εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων: καὶ κλάσας⁸
 ἥρξατο ἐσθίειν. Εὐθυμοὶ⁹ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ 36
 αὐτοὶ προσελάβοντο⁴ τροφῆς.⁵ Ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ 37
 αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιαι¹⁰ ἐβδομήκοντα¹¹ ἕξ.¹² 38
 Κορεσθέντες¹³ δὲ τῆς τροφῆς⁵ ἐκούφιζον¹⁴ τὸ πλοῖον,
 ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον¹⁵ εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ 39
 ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον: κόλπον¹⁶ δὲ
 τινα κατενόουν¹⁷ ἔχοντα αἰγιαλόν,¹⁸ εἰς ὃν
 ἐβουλεύσαντο,¹⁹ εἰ δυνατόν, ἐξῶσαι²⁰ τὸ πλοῖον. Καὶ 40
 τὰς ἀγκύρας²¹ περιελόντες²² εἶων²³ εἰς τὴν θάλασσαν,

¹ προσδοκάω, wait for, look for. ² ἄσιτος, without eating, fasting. ³ διατελέω, continue, remain. ⁴ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁵ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ⁶ ὑμέτερος, your. ⁷ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ⁸ κλάω, break. ⁹ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ¹⁰ διακόσιοι, two hundred, 200. ¹¹ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹² ἕξ, six, 6. ¹³ κορεννύμι, satiate, fill. ¹⁴ κουφίζω, make light, lighten. ¹⁵ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹⁶ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ¹⁷ κατανοέω, observe, understand. ¹⁸ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ¹⁹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ²⁰ ἐξωθέω, drive out, run aground. ²¹ ἀγκυρά, ας, ἡ, anchor. ²² περιαιρέω, cast off, take away. ²³ ἐάω, permit, allow.

ἅμα¹ ἀνέντες² τὰς ζευκτηρίας³ τῶν πηδαλίων·⁴ καὶ
 ἐπάραντες⁵ τὸν ἀρτέμονα⁶ τῇ πνεούσῃ⁷ κατεῖχον⁸ εἰς
 τὸν αἰγιαλόν.⁹ Περιπεσόντες¹⁰ δὲ εἰς τόπον 41
 διθάλασσον¹¹ ἐπώκειλαν¹² τὴν ναῦν·¹³ καὶ ἡ μὲν
 πρῶρα¹⁴ ἐρείσασα¹⁵ ἔμεινεν ἀσάλευτος,¹⁶ ἡ δὲ πρύμνα¹⁷
 ἔλυετο ὑπὸ τῆς βίας¹⁸ τῶν κυμάτων.¹⁹ Τῶν δὲ 42
 στρατιωτῶν²⁰ βουλὴ²¹ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας²²
 ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας²³ διαφύγῃ.²⁴ Ὁ 43
 δὲ ἐκατόνταρχος,²⁵ βουλόμενος διασῶσαι²⁶ τὸν
 Παῦλον, ἐκώλυσεν²⁷ αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,²⁸
 ἐκέλευσέν²⁹ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν³⁰
 ἀπορρίψαντας³¹ πρῶτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·³² καὶ 44
 τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,³³ οὓς δὲ ἐπὶ τινων
 τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντα

¹ ἅμα, at the same time. ² ἀνίημι, give up, loosen. ³ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ⁴ πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁶ ἀρτέμων, ωνος, ὁ, foresail, set on the bow. ⁷ πνέω, blow. ⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ⁹ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ¹⁰ περιπίπτω, fall in with, strike. ¹¹ διθάλασσοι, where two seas met, between two seas. ¹² ἐποκέλλω, force forward, run aground. ¹³ ναῦς, ἡ, ship, vessel. ¹⁴ πρῶρα, ας, ἡ, prow of a ship. ¹⁵ ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ¹⁶ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ¹⁷ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ¹⁸ βία, ας, ἡ, strength, force. ¹⁹ κύμα, τος, τό, wave. ²⁰ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²¹ βουλῆ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ²² δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ²³ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ²⁴ διαφεύγω, escape, escape by flight. ²⁵ ἐκατοντάρχης, centurion. ²⁶ διασώζω, save, bring safely to. ²⁷ κωλύω, forbid, hinder. ²⁸ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ²⁹ κελεύω, order, command. ³⁰ κολυμβάω, swim up and down, swim. ³¹ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ³² ἐξιίμι, go away, leave. ³³ σανίς, ἰδος, ἡ, board, plank.

διασωθῆναι¹ ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες,¹ τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη² ἢ νῆσος³ **28**

καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβαροι⁴ παρείχον⁵ οὐ τὴν **2**

τυχοῦσαν⁶ φιланθρωπίαν⁷ ἡμῖν: ἀνάψαντες⁸ γὰρ

πυράν,⁹ προσελάβοντο¹⁰ πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν¹¹

τὸν ἐφεστῶτα,¹² καὶ διὰ τὸ ψύχος.¹³ Συστρέψαντος¹⁴ **3**

δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων¹⁵ πλήθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ

τὴν πυράν,⁹ ἔχιδνα¹⁶ ἐκ τῆς θερμῆς¹⁷ διεξελοῦσα

καθηῆψεν¹⁸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι⁴ **4**

κρεμάμενον¹⁹ τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον

πρὸς ἀλλήλους, Πάντως²⁰ φονεύς²¹ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος

οὗτος, ὃν διασωθέντα¹ ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη²² ζῆν

οὐκ εἶασεν.²³ Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας²⁴ τὸ θηρίον εἰς τὸ **5**

πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ προσεδόκων²⁵ αὐτὸν **6**

¹ διασώζω, save, bring safely to. ² Μελίτη, ης, ἡ, Malta, Melita. ³ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁴ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁵ παρέχω, offer, afford. ⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁷ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ⁸ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ⁹ πυρά, ἄς, ἡ, fire. ¹⁰ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹¹ ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹² ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹³ ψύχος, ους, τό, cold. ¹⁴ συστρέφω, gather up, bring together. ¹⁵ φρυγάνων, ου, τό, bush, shrub. ¹⁶ ἔχιδνα, ης, ἡ, viper, serpent. ¹⁷ θερμή, ης, ἡ, heat. ¹⁸ καθάπτω, take hold of, seize. ¹⁹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ²⁰ πάντως, altogether, by all means. ²¹ φονεύς, έως, ὁ, murderer. ²² δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ²³ έάω, permit, allow. ²⁴ αποτινάσσω, shake off. ²⁵ προσδοκάω, wait for, look for.

μέλλειν πίμπρασθαι¹ ἢ καταπίπτειν² ἄφνω³ νεκρόν:
ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων,⁴ καὶ θεωρούντων
μηδὲν ἄτοπον⁵ εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι⁶
ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκείνον ὑπῆρχεν χωρία⁷ τῷ 7
πρώτῳ τῆς νήσου,⁸ ὀνόματι Ποπλίῳ,⁹ δς
ἀναδεξάμενος¹⁰ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως¹¹
ἐξένισεν.¹² Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου⁹ 8
πυρετοῖς¹³ καὶ δυσεντερίᾳ¹⁴ συνεχόμενον¹⁵
κατακεῖσθαι.¹⁶ πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ
προσενυξάμενος, ἐπιθείς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο¹⁷
αὐτόν. Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες 9
ἀσθενείας¹⁸ ἐν τῇ νήσῳ⁸ προσήρχοντο καὶ
ἐθεραπεύοντο: οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν¹⁹ ἡμᾶς, 10
καὶ ἀναγομένοις²⁰ ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

¹ πίμπρημι, burn with fever, swell up. ² καταπίπτω, fall, fall down. ³ ἄφνω, suddenly. ⁴ προσδοκάω, wait for, look for. ⁵ ἄτοπος, out of place, unusual. ⁶ μεταβάλλω, change, change my mind. ⁷ χωρίον, συ, τό, place, field. ⁸ νήσος, συ, ἡ, island. ⁹ Πόπλιος, συ, δ, Publius. ¹⁰ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ¹¹ φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ¹² ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹³ πυρετός, συ, δ, fever. ¹⁴ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ¹⁵ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁶ κατὰκειμαι, lie down, lie sick. ¹⁷ ἰάομαι, heal. ¹⁸ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁹ τιμάω, honor, value at a price. ²⁰ ἀνάγω, lead up, restore.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας¹ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ 11
 παρακεχειμακότι² ἐν τῇ νήσῳ,³ Ἀλεξανδρινῶ,⁴
 παρασήμῳ⁵ Διοσκούροις.⁶ Καὶ καταχθέντες⁷ εἰς 12
 Συρακούσας⁸ ἐπεμείναμεν⁹ ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν¹⁰ 13
 περιελθόντες¹¹ κατηντήσαμεν¹² εἰς Ῥήγιον,¹³ καὶ μετὰ
 μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου¹⁴ νότου,¹⁵ δευτεραῖοι¹⁶
 ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους·¹⁷ οὗ¹⁸ εὐρόντες ἀδελφούς, 14
 παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι⁹ ἡμέρας ἑπτά· καὶ
 οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην¹⁹ ἤλθομεν. Κάκειθεν²⁰ οἱ 15
 ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξήλθον εἰς
 ἀπάντησιν²¹ ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου²² Φόρου²³ καὶ Τριῶν
 Ταβερνῶν·²⁴ οὗς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ
 θεῷ, ἔλαβεν θάρσος.²⁵

¹ μῆν, ὁ, month, certainly. ² παραχειμάζω, winter, pass the winter. ³ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁴ Ἀλεξανδρινός, Alexandrian. ⁵ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ⁶ Διοσκούροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ⁷ κατάγω, bring down, lead down. ⁸ Συράκουσαι, ὦν, ἡ, Syracuse. ⁹ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁰ ὅθεν, from where, from which. ¹¹ περιέρχομαι, go about, go around. ¹² καταντάω, come to, arrive. ¹³ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ¹⁴ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ¹⁵ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ¹⁶ δευτεραῖος, on the second day, on the next day. ¹⁷ Ποτιόλοι, ων, ὁ, Puteoli. ¹⁸ οὗ, where, when. ¹⁹ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²⁰ κάκειθεν, and thence, and from there. ²¹ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ²² Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ²³ Φόρον, ου, τό, market, forum. ²⁴ ταβέρναι, ὦν, ἡ, taverns. ²⁵ θάρσος, ους, τό, courage.

Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην,¹ ὁ ἑκατόνταρχος² 16

παρέδωκεν τοὺς δεσμίους³ τῷ στρατοπεδάρχῃ·⁴ τῷ δὲ

Παύλῳ ἐπετράπη⁵ μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ

φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.⁶

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι⁷ τὸν 17

Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους:

συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτοὺς, Ἄνδρες

ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον⁸ ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς

ἔθεσιν⁹ τοῖς πατρώοις,¹⁰ δέσμιος³ ἐξ Ἱεροσολύμων

παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·¹¹ οἵτινες 18

ἀνακρίναντές¹² με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ

μηδεμίαν αἰτίαν¹³ θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. 19

Ἀντιλεγόντων¹⁴ δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθη¹⁵

ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα,¹⁶ οὐχ ὥς τοῦ ἔθνους μου

ἔχων τι κατηγορῆσαι.¹⁷ Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν¹³ 20

¹ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ² ἑκατοντάρχης, centurion. ³ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁴ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ⁵ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁶ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁷ συγκαλέω, call together. ⁸ ἐναντίος, opposite, hostile. ⁹ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁰ πατρώος, paternal, received from one's father. ¹¹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹³ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁴ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁵ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁶ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁷ κατηγορέω, accuse, charge.

παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι·¹ ἔνεκεν²
 γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν³ ταύτην
 περικείμεαι.⁴ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὔτε 21
 γράμματα⁵ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,
 οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἡ
 ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. Ἀξιοῦμεν⁶ δὲ παρὰ 22
 σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς·⁷ περὶ μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως⁸
 ταύτης γνωστόν⁹ ἐστὶν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ¹⁰
 ἀντιλέγεται.¹¹

Ταξάμενοι¹² δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦκον¹³ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν 23
 ξενίαν¹⁴ πλείονες· οἷς ἐξετίθετο¹⁵ διαμαρτυρόμενος¹⁶
 τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ
 Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν
 προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ¹⁷ ἕως ἑσπέρας.¹⁸ Καὶ οἱ μὲν 24
 ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.¹⁹ 25

¹ προσλαλέω, speak to, speak with. ² ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ³ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ⁴ περικείμεαι, be around, surround. ⁵ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ⁶ ἀξιόω, consider worthy. ⁷ φρονέω, think, judge. ⁸ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ⁹ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁰ πανταχοῦ, everywhere. ¹¹ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹² τάσσω, arrange, appoint. ¹³ ἦκω, have come, am present. ¹⁴ ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ¹⁵ ἐκτίθμι, declare, explain. ¹⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁷ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ¹⁸ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ¹⁹ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless.

Ἀσύμφωνοι¹ δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο,
 εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν, ὅτι Καλῶς τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου² τοῦ προφήτου πρὸς
 τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν 26
 τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ³ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε·⁴
 καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη⁵ 27
 γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως⁶
 ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·⁷
 μήποτε⁸ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν
 ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνώσιν,⁴ καὶ
 ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι⁹ αὐτούς. Γνωστὸν¹⁰ οὖν 28
 ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον¹¹
 τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ 29
 εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν
 ἑαυτοῖς συζήτησιν.¹²

¹ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ² Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ³ ἀκοή, ἤς, ἡ, hearing, report. ⁴ συνήμι, understand, consider. ⁵ παχύνω, fatten. ⁶ βαρέως, with difficulty, heavily. ⁷ καμμύω, close (the eyes), close. ⁸ μήποτε, never, lest perchance. ⁹ ἰάομαι, heal. ¹⁰ γνωστός, known, acquaintance. ¹¹ σωτήριος, saving, bringing salvation. ¹² συζήτησις, εὖς, ἡ, mutual questioning, disputation.

Ἐμεινεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν¹ ὄλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,² 30

καὶ ἀπεδέχετο³ πάντας τοὺς εἰσπορευομένους⁴ πρὸς

αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ 31

διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ

πάσης παρρησίας, ἀκωλύτως.⁵

¹ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ² μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ³ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁴ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁵ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.